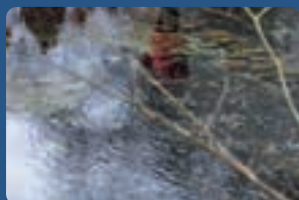
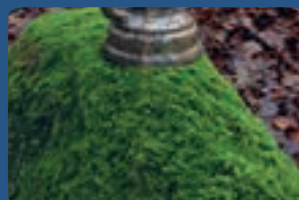
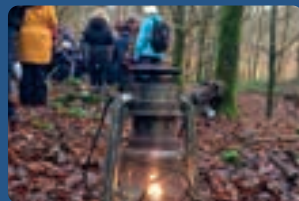
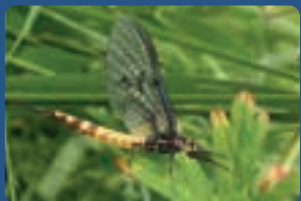
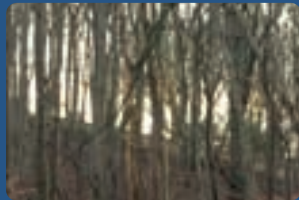

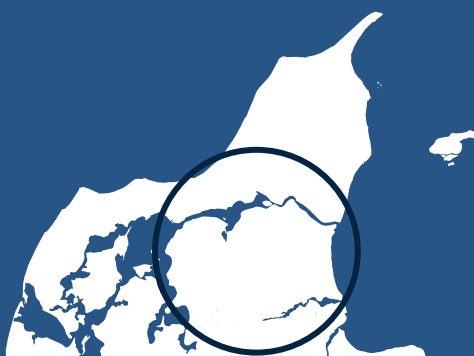
NATURGUIDEN 2020

NATURTURE I HIMMERLAND OG SYDLIGE VENDSYSSEL

MED KLIKART OVERSIGTSKORT

>> [Klik her for at se oversigtskort](#)

WWW.NATURGUIDENHIMMERLAND.DK

INDHOLDSFORTEGNELSE	SIDE
FEBRUAR	4
MARTS	6
PÅSKEFERIE / APRIL	8
APRIL	13
MAJ	18
JUNI	28
SKOLERNES SOMMERFERIE / JUNI / JULI / AUGUST	40
AUGUST	48
SEPTEMBER	53
OKTOBER	59
SKOLERNES EFTERÅRSFERIE	60
NOVEMBER	66
DECEMBER	69
TILBAGEVENDENDE ARRANGEMENTER I SOMMERFERIEN	71
BRUG MOBILEN I NATUREN	76
NATURVEJLEDERE	78
PRIVATE GUIDER M.M.	78
TURISTINFORMATION	79
MUSEER OG NATURCENTRE	79
FÅ MERE AT VIDE	79
FÆRDELSREGLER I NATUREN	80

Stiguide Himmerland

App med turforslag på afmærkede ruter i Himmerland. Både cykle-, ride- og vandrerruter.

Hent den i App Store eller Google Play

KLIMAKRISE OG RIG NATUR

I dette overfløddighedshorn af naturture og kulturhistoriske arrangementer støder man hele tiden på ordene "en rig og mangfoldig natur". Det er ikke så mærkeligt, for Naturguidens turholder har igen udvalgt det bedste af Himmerlands natur. Det er vigtigt, for kun det, vi kender, bekymrer vi os om og er interesserede i at beskytte og forbedre. Derfor finder mange af turene sted i områder, der er genoprettede eller er genstand for en målrettet naturpleje.

I 2019 blev "klimatosse" årets ord. Klimakrise havde været et bedre valg, for vi er ved en skillevej: Hvis vi vil bevare naturrigdom og undgå en klimakatastrofe, må vi ændre vores levevis, uanset om det er ud fra en religiøs holdning om, at vi skal beskytte det guddommelige skaberværk, eller ud fra en naturvidenskabelig passion for naturens enestående mangfoldighed.

Om guiden i øvrigt

Vi har gjort det nemt for forældre og bedsteforældre at finde vej ud i naturen med et lille symbol ved de mest børne- og familieegnede ture.

Ellers er alt ved det gamle i denne 14. udgave: Alle ture og arrangementer er guidede og byder på unyttige, tankevækkende og stimulerende oplevelser i Himmerlands natur og kulturhistorie. De fleste ture er gratis og kræver ikke tilmelding. Nogle har en beskedent brugerbetaling og krav om tilmelding. Se nærmere ved den enkelte tur, om den er egnet for dårligt gående. Turene gennemføres uanset vejr og vind, hvis det i øvrigt er forsvarligt.

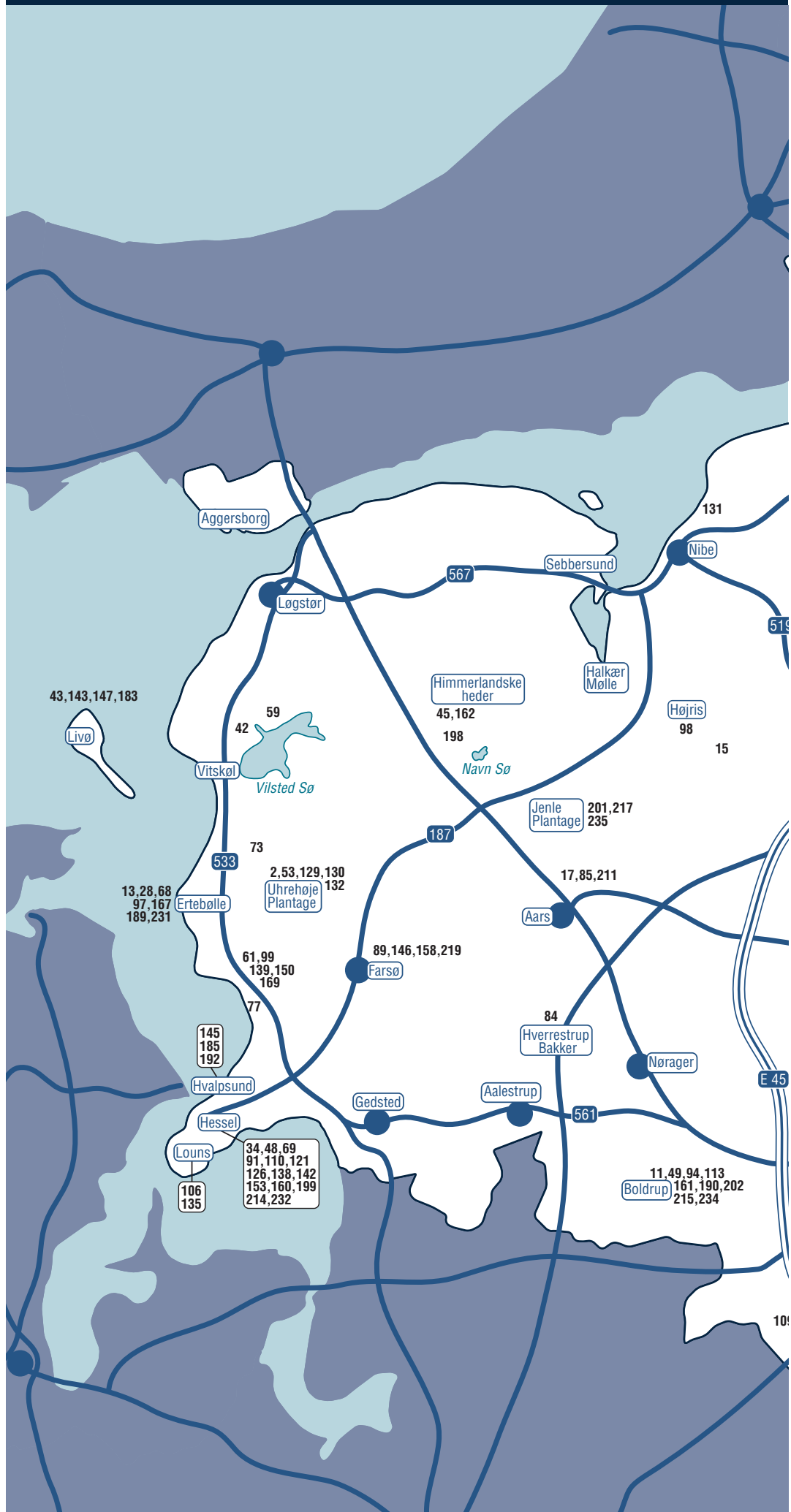
Folderen har ikke alt med, og nye ture kan komme til. Tjek den opdaterede kalender på www.naturguidenhimmerland.dk eller se Naturstyrelsens www.udinaturen.dk med ture fra hele Danmark.

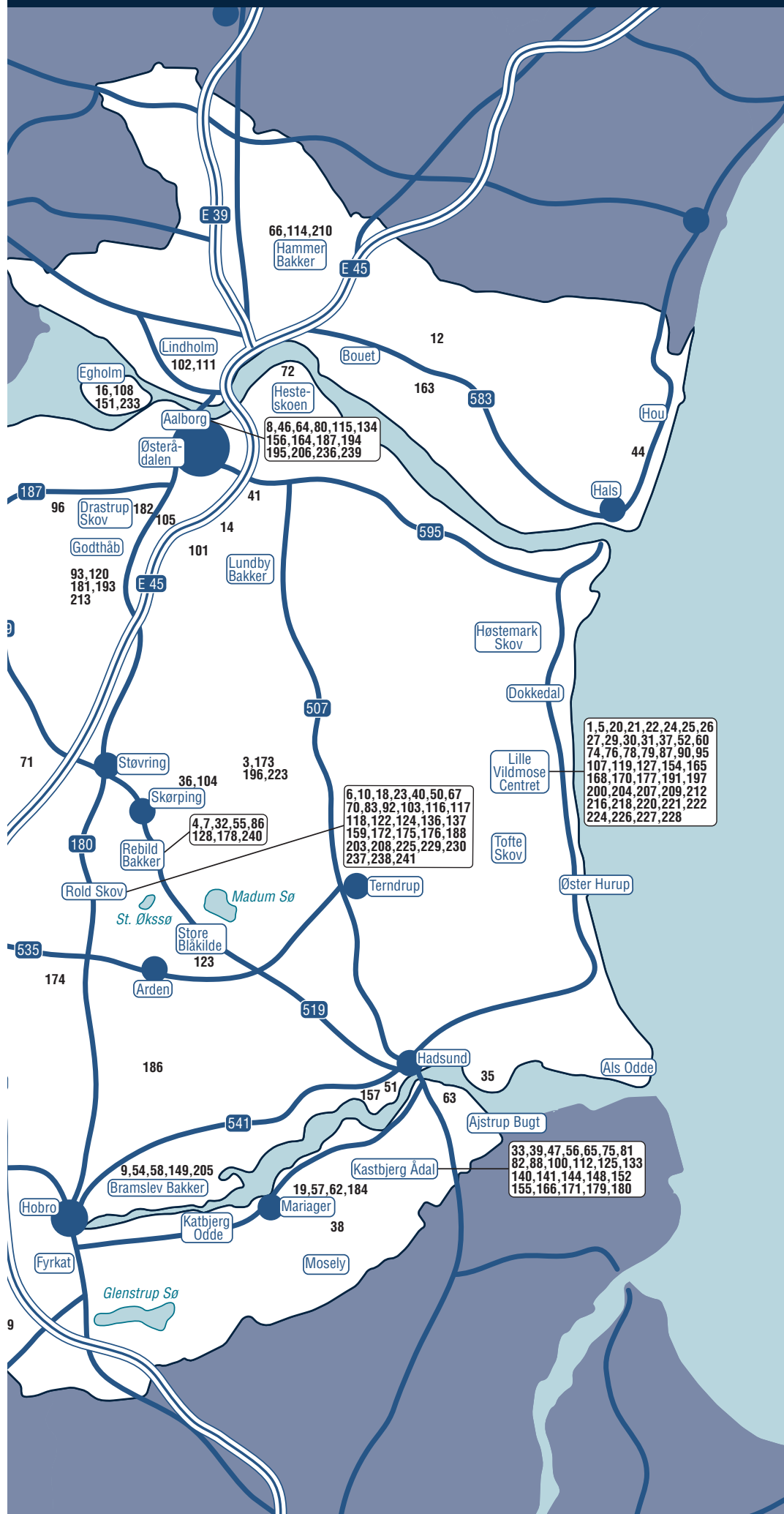
Bagest i folderen er en oversigt over sommerferie-arrangementer, kontaktadresser og en liste over museer, guider m.m.

Folderen udgives af de fire kommuner og Naturstyrelsen i Himmerland, men mange andre har bidraget. Forslag eller kommentarer modtages gerne på tlf. 2333 5088 eller projektleder@roldskov.info

God fornøjelse med Naturguiden,
Uffe Westerberg, redaktør

**DE FIRE ÅRSTIDER 1
VINTER I MOSEN****1****Dato:** Onsdag den 12. februar kl. 13-15**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret (kørsel i egne biler)**OBS:** Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne din egen kikkert.**Pris:** 75 kr./voksen. 45 kr./barn (3-12 år).

Vinteren har sit kolde greb om Danmark. Trækfuglene er for længst fløjet til varmere himmelstrøg, mens træer og planter venter på, at vejret vender, og det bliver varmere igen. Kom med på guidet tur og hør om, hvordan dyrene overlever om vinteren. Børnene har mulighed for at mærke krondyrets bløde pels og se elgenes kæmpefod. Vi afslutter turen ved bålet i bålhytten, hvor der serveres varm kakao. Du kan selv grille medbragte pølser eller varme æbleskiver over bålet gløder.

**NATURBASENS STJERNETUR
SE ORION OG HIMLENS KLARESTE STJERNE****2****Dato:** Fredag den 14. februar kl. 19-21**Mødested:** Naturbasen i Uhrehøje Plantage Farsøvej 95A, Farsø
Arr: Stjerneekigger Knud Erik Hansen og naturvejleder Karin Winther med Nature Rangere Vesthimmerlands Kommune, www.naturekspeditionen.dk

I februar er det Orion, som dominerer aftenhimlen. Orion står mod syd ved 20-tiden midt på måneden, og en linje gennem de tre stjerner i Bæltet rammer Sirius i Store Hund. Knud Erik Hansen er klar med kikkert og fif om himlens stjerner. Mød også Nature Rangerne, der er klar med naturbasens stjernematløb.

BESKÆREKURSUS I KERNEFRUGT (ÆBLER OG PÆRER)**3****Dato:** Lørdag den 15. februar kl. 9.30-11.30 og kl. 13-15**Mødested:** Frugthaven Ejstrupvej 23, St. Brøndum, 9520 Skørping**Turleder:** Frugtavlser Jens Corneliussen**OBS:** Medbring rengjort beskærersaks/sav og vær varmt påklædt.**Tilmelding:** Nødvendig på tlf. 9833 9064. Først til mølle. Max 15 deltagere/hold.**Pris:** 150 kr.

Undervisning i grundprincipperne i beskæring af nye såvel som gamle frugttræer med henblik på den bedste frugtkvalitet, vækstbalance og udbytte. Vi ser på blomster- og bladknopper, drøfter gødningsstrategi, rodbeskæring mv.

TRAVETUR I REBILD BAKKERS SMUKKE VINTERLANDSKAB**4****Dato:** Søndag den 16. februar kl. 9.30-11.30**Mødested:** Rebildporten, Rebildvej 25A, 9520 Skørping**Turleder:** Rebild Guide Nina Værum**OBS:** Turlængde cirka 3,5 km. Turen er ikke for gangbesværede. Medbring varmt tøj og fodtøj efter vejret.**Pris:** 25 kr. kontant eller MobilePay til guiden på dagen. >>

På denne tur får vi forhåbentlig set det fantastiske landskab ved Rebild Bakker klædt i hvidt. Vi følger den unikke Rebild Bakker Rute over de højeste bakketoppe, gennem erosionsdale og forbi de reneste vandløb og kilde-områder. Guiden fortæller undervejs om nationalparken, landskabsdannelsen, kulturen og naturen i bakkerne. Vi håber på en magisk oplevelse i et hvidt, snedækket eventyrlandskab.

DE FIRE ÅRSTIDER 1 VINTER I MOSEN

5

Dato: Onsdag den 19. februar kl. 13-15
Mødested: Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde
Turleder: Lille Vildmosecentret (kørsel i egne biler)
OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne din egen kikkert.
Pris: 75 kr./voksen. 45 kr./barn (3-12 år).
Samme arrangement som tur 1 den 12. februar.

HVOR MON VI ENDER I SKOVEN? (MEST FOR BØRN)

6

Dato: Torsdag den 20. februar kl. 10-12
Mødested: Rebildporten, Rebildvej 25 A, Rebild, 9520 Skørping
Turleder: Birgitte Wilsted Simonsen, RebildGuide og Outdoor-himmerland
Pris: 45 kr. /person. Kontant eller MobilePay 2211 9919 til guiden på dagen.

Når man skal i skoven, har man ofte en bestemt rute, man skal gå. Det skal vi ikke på denne tur. Vi lader tilfældighederne råde i forhold til, om vi skal til højre eller venstre, om vi skal lege en leg, om vi skal spise lidt, finde en ting, eller om vi skal gå på en bestemt måde. Men vi ved hvor vi starter, og vi ved hvor vi slutter. Resten ved vi ikke. Prøv en ny måde at tage børnene med i skoven på. Turen kan blive på cirka på 2-5 km.

FASTELAVNS-TRAVETUR I REBILD BAKKER

7

Dato: Søndag den 23. februar kl. 13-15
Mødested: Rebildporten, Rebildvej 25A, 9520 Skørping
Turleder: Rebild Guide Nina Værum
OBS: Turlængde cirka 3,5 km. Turen er ikke for gangbesværede. Medbring varmt tøj og fodtøj efter vejret.

Tilmelding: Ingen

Pris: 25 kr. Kontant eller MobilePay til guiden på dagen.
Fastelavn eller karneval er en fest, der på den nordlige halvkugle ligger på grænsen mellem vinter og forår. Antikkens romere fejrede det sejrende forår, og de gamle egyptere at Nilen gik over sin bredder, og livets og årets cyklus begyndte forfra. På denne tur kan vi forhåbentlig fornemme og se i naturen, at foråret er på vej. Vi følger den unikke Rebild Bakker Rute over de højeste bakketoppe, gennem erosionsdale og forbi de reneste vandløb og kilde-områder. Guiden fortæller undervejs om nationalparken, landskabsdannelsen, kulturen og naturen i bakkerne.

RIG NATUR I VILDE HAVER**8****Dato:** Lørdag den 29. februar kl. 13-16**Mødested:** Fjordhuset i Vestre Fjordpark,
Egholm Færgevej 16, 9000 Aalborg**Arr:** Sct. Georgs Gilderne i Aalborg, naturvejlederne
Ole Henrichsen og Esben Buch**OBS:** Sct. Georgs Gilderne i Aalborg fortæller om
Gildebevægelsen og hjælper børnefamilier med
at bygge små insekthoteller og mejsekasser.
Uddeling af gratis frøposer.

Giv den vilde natur plads i din have! Plante- og dyrelivet mangler levesteder overalt. Netop i haverne findes der en fin mulighed for at lave et lille åndehul, hvor du med ganske små justeringer og omlægninger kan lave mange nye levesteder til gavn for den vilde natur. Et stykke af græsplænen kan eksempelvis udlægges med vilde blomster, og Aalborg Kommune uddeler ved dette arrangement gratis frøposer med blomsterfrø til 10 m² i din egen have. Naturvejlederne fortæller også om, hvordan kvas, stendynger og vand i haven kan gavne småfugle, pindsvin, padde og vandinsekter, ligesom vi sætter fokus på insekthoteller til gavn for de vilde bier.

HJERRITSDAL MØLLE, BRAMSLEV BAKKER, PANORAMARUTEN**9****Dato:** Søndag den 8. marts kl. 9.30-13.30**Mødested:** P-plads, Hjertritsdalvej, 9500 Hobro**Arr:** Rold Skovs Venner**Pris:** 40 kr.

En sjælden og næsten glemt naturperle i bunden af den gamle tunneldal er Hjertritsdal Mølle, som for ikke længe siden blev restaureret. Den snurrer igen lystigt, når vandet rammer møllehjulet. Vi har formået at få møllen åbnet, så vi kan se den i drift. Derudover skal vi op i bakkerne og gå et stykke ad den smukke Panoramarute ved Mariager fjord.

**HVOR MON VI ENDER I SKOVEN?
(MEST FOR BØRN)****10****Dato:** Søndag den 8. marts kl. 10-12**Mødested:** Rebildporten, Rebildvej 25 A, Rebild, 9520 Skørping**Turleder:** Birgitte Wilsted Simonsen, RebildGuide og Outdoor-himmerland**Pris:** 45 kr./person. Kontant eller MobilePay 2211 9919 til guiden på dagen.

Samme arrangement som tur 6 den 20. februar.

**PODEKURSUS PÅ BOLDRUP MUSEUM
MED KARSTEN "KORTBUKS"****11****Dato:** Onsdag den 11. marts kl. 19**Mødested:** Boldrup Museum, Ørnbjergvej 13, 9610 Nørager**Turleder:** Naturskoleleder Gert Rubæk, Nordjyllands Historiske Museum og naturvejleder Karsten Hansen**OBS:** Kurset foregår indenfor i et opvarmet lokale.**Tilmelding:** Ikke nødvendigt.**Pris:** 100 kr./person + 20 kr./podning. Kaffe og kage er inkluderet i prisen. Øl og vand kan købes. Kontant eller MobilePay.

>>

Karsten "Kortbuks" Hansen kommer denne aften med sit imponerende arsenal af podekviste samt grundstammer, pudevoks m.m. Under kyndig vejledning kan du lave dine egne, levedygtige æbletræer. Medbring gerne en god rosensaks. Har du et æbletræ, du gerne vil lave en ny udgave af, kan du også medbringe nogle grene fra dette træ. Se www.nordmus.dk og Boldrup Museums facebookside.

KEND DIN SKOV 1 · VESTER ASLUND PLANTAGE**12****Dato:** Søndag den 15. marts kl. 11-13.30**Mødested:** P-plads ved Aslundvej 100, 9310 Vodskov**Turleder:** Morten Brynildsen, FOF Aalborg**OBS:** Medbring gerne en madpakke og te/kaffe til pausen undervejs.**Pris:** 95 kr. Billet købes på www.fof.dk/aalborg

Vester Aslund Plantage er rig på oldtidsminder fra bronzealderen, så på denne guidede vandretur er der god mulighed for at høre om skovens historie – også med nedslag i nyere tid. Skovens kuperede terræn er formet af sidste istid, og den består mest af nåleskov iblandet lysninger og skovsøer, så der er nok at snakke om, både når det gælder nåletræsarter og det dyreliv, der knytter sig hertil.

**STENALDERENS SKOV PÅ
DEN INTERNATIONALE DAG FOR SKOV OG TRÆER****13****Dato:** Lørdag den 21. marts kl. 10-14**Mødested:** Stenaldercenter Ertebølle, Gl. Møllevej 8, 9640 Farsø**Arr:** Stenaldercenter Ertebølle**Pris:** Voksne 80 kr. Børn og unge under 18 år gratis.

På den internationale dag for træer og skov kan du gennem fortællinger og aktiviteter blive klogere på, hvad stenalderens mennesker brugte skoven til.

RIG NATUR I LUNDBY KRAT OG I DIN HAVE**14****Dato:** Søndag den 22. marts kl. 10-12**Mødested:** Festpladsen i Lundby Bakker,
indkørsel fra Hadsund Landevej**Turleder:** Naturvejlederne Esben Buch og Ole Henriksen**OBS:** Naturvandring på ca. 2 km ad stier i bakket terræn.
Børnefamilier kan bygge små insekthoteller og mejsekasser. Uddeling af gratis frøposer.

Lundby Krat er en af Aalborg Kommunes ubestridte naturperler. Ældgamle ege- og bøgetræer står med krogede stammer og minder om et langt liv i de smukke bakker. De kunne fortælle om en spændende, omtumlet fortid. Her findes en enestående, vild og rig natur, som du kommer til at høre om. Men det skal også handle om din egen have. Hvordan du har mulighed for at skabe mere liv. Naturvejlederne fortæller om små forbedringer til gavn for småfugle, pindsvin, padder og vandinsekter. Ligesom, vi sætter fokus på insekthoteller til gavn for de vilde bier.

BÆVERARRANGEMENT I VESTHIMMERLAND**15****Dato:** Søndag den 22. marts kl. 10-12**Mødested:** Østerkrat 11, 9240 Nibe

Arr: Vildkonsulent Ivar Høst, Naturstyrelsen, Naturvejleder Karin Winther Vesthimmerlands Kommune i samarbejde med lodsejer Jens Jørgen Kristansen m.fl. i Østerkrat, www.naturekspeditionen.dk

Naturvandring på private arealer langs Sønderup å i Østerkrat, hvor bæverne er aktive. Turen indledes med et kort informationsmøde, hvor man kan møde lodsejeren, vildtkonsulenten og naturvejlederen.

EGHOLM · LIMFJORDENS SMUKKE, GRØNNE Ø**16****Dato:** Onsdag den 25. marts kl. 10.10-12**Mødested:** Græsplænen ved Kronborg

Turleder: Naturvejlederne Ole Henrichsen og Esben Buch i samarbejde med Ældresagen Aalborg og SeniorSport Aalborg

OBS: Bemærk: Vi mødes på Egholm. Husk Dan-/Visakort til betaling af færgebillet. Turen følger ujævne stier.

Egholm skvulper som en oase midt i storbyen. Blot et stenkast fra byens beton hersker en særlig, sjælden stemning af ro. Tag med på en frisk travetur på cirka to kilometer ad øens markerede, røde turrute. Undervejs kan du opleve Egholms smukke naturlandskab, høre om øens spændende lokalhistorie, se sjældne, aktuelle vintertrækfugle som Lysbugede knortegæs og med lidt held måske opleve rådyr og ræve.

VÆR MED TIL AT PLANTE NY FOLKESKOV VED AARS**17****Dato:** Lørdag den 4. april kl. 10-13**Mødested:** Aggersundvej 90, 9600 Aars**Turleder:** Skovfoged Erik Dalsgaard, Naturstyrelsen Himmerland

Arr: Naturstyrelsen Himmerland, Growing Trees Network, Års Vand og Klima Rebild

Vær med til at plante Aars Folkeskov. Naturstyrelsen Himmerland, Growing Trees Network, Klima Rebild og Års Vand vil gerne invitere alle interesserede til en meningsfuld tur i skoven. Kom og vær med til at plante Aars Folkeskov. Et væsentligt bidrag til skovrejsningen kommer fra TV2 og DN's indsamlingsshow efteråret 2019 om at plante folkeskove til gavn for klimaet. Når du har plantet mindst 25 planter, har du mulighed for at få en grillpølse med brød stegt over bål.

ERSTED OG NØRLUND SKOV**18****Dato:** Søndag den 5. april kl. 9.30-13.30**Mødested:** P ved Nørlund Savværk på Torstedlundvej, 9610 Nørager**Arr:** Rold Skovs Venner**Pris:** 40 kr.

Selv om der er meget granplantage i Ersted Skov, er der også mange smukke partier med udsigt over Lindensborg Å, som er et besøg værd med alle dens slyng i denne del af skoven. Vi besøger bøgeskoven lige før, den lukker for alt lys. Vi skal høre om glemte borge, et berømt glasværk og en bemærkelsesværdig brønd.

PÅSKEVANDRING PALMESØNDAG

19

Dato: Søndag den 5. april kl. 10 (højmesse)
og 11.30-15 (vandring)

Mødested: På græsarealet ved Mariager Kirke,
Klosterstien 12, 9550 Mariager

Arr: Birgittaforeningen i Mariager

OBS: Solidt fodtøj, tøj efter vejret, mad og drikke efter
behov.

Pris: 30 kr. for kaffe/te og kage.

Efter gudstjenesten vandrer vi ca. fem km ud i den forårsklædte natur, gennem skov og langs vor smukke fjord tilbage til Klosteret, hvor vi drikker kaffe og synger i hyggeligt samvær.

PÅSKEVANDRETUR TIL ROVFUGLETÅRNET

20

Dato: Søndag den 5. april kl. 10.30-12.30

Mødested: Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde

Turleder: Lille Vildmosecentret

OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne
din egen kikkert.

Pris: 30 kr./person + entré til Lille Vildmosecentret. Kør
med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Påsken starter med en vandretur til Rovfugletårnet. Guiden fortæller om naturgenopretning af mosen via vandstandshævninger. Få sidste nyt om mosens elge og krondyr, der gennem vinteren har opholdt sig i området omkring Rovfugletårnet. I tårnet nydes en kryddersnaps, mens vi forhåbentlig ser kongeørnen svæve over Lille Vildmose. I bålhytten er bålet tændt, og du kan købe pølser og brød til en grillfrokost over gløderne. Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørvetoget eller far vild i Det Vilde, hvor du kan se vildsvinene og besøge Dødens Tårn. Læs mere på www.lillevildmose.dk

PÅSKEPIP OG ÆGGESJOV I NATURVÆRKSTEDET

21

Dato: Mandag den 6. april kl. 10.30-12

Mødested: Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde

Turleder: Lille Vildmosecentret

OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj.

Pris: Aktiviteten er indeholdt i centrets entré. Kør med
tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Pip, pip, pip – de små, bløde påskeyllinger er flyttet ind i Naturværkstedet. Besøg kyllingerne og lær om kyllingernes udvikling i ægget. Prøv at bygge et højt tårn af æggebakker eller vær med til sjove aktiviteter med æg. I bålhytten er bålet tændt og du kan købe pølser og brød til en grillfrokost over gløderne. Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørvetoget eller far vild i Det Vilde, hvor du kan se vildsvinene og besøge Dødens Tårn. Læs mere på www.lillevildmose.dk

**PÅSKEPIP OG ÆGGESJØV
I NATURVÆRKSTEDET**

22

Dato: Tirsdag den 7. april kl. 10.30-12**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret**OBS:** Praktisk påklædning og solidt fodtøj.**Pris:** Aktiviteten er indeholdt i centrets entré. Kør med tørvefoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Samme arrangement som tur 21 den 6. april.

LÆR FUGLENE I SKOVEN AT KENDE

23

Dato: Tirsdag den 7. april kl. 18.30-20.30 med gåtur**Søndag den 12. april kl. 6-ca. 9****Tirsdag den 5. maj kl. 18.30-20.30 med gåtur****Søndag den 10. maj kl. 6-ca. 9****Mødested:** RebildPorten, Rebildvej 25a, 9520 Skørping**Turledere:** RebildGuide Birgitte Wilsted Simonsen og
Henrik Nyrup fra Outdoorhimmerland.dk**OBS:** Praktisk påklædning og fodtøj. Det kan være lidt koldt tidligt om morgenen, så noget varmt at drikke kan være godt. Kikkert er en god ide. Turen er ikke velegnet for klapvogne mm.**Pris:** 175 kr./forløb. Tilmelding via Mobile Pay 2211 9919 senest fredagen før.

Forløb 1: Vi hører dem alle steder, fuglene, der synger fra tidlig morgen, men hvilke er det nu lige der synger. Outdoorhimmerland.dk afholder som noget nyt et lille fuglestemmekursus, hvor vi starter med at snakke om de almindeligste fugle, hvor vi bl.a. skal høre deres sang, snakke om deres levesteder og selvfølgelig lære, hvordan de ser ud. Vi vil så i den efterfølgende weekend stå tidligt op for at drage i Rebild Bakker og høre fugle i naturen. Her vil vi bruge vores nye viden, så vi får styr på de ti mest almindelige arter i Rold Skov.

Forløb 2: Den første aften med fuglestemmer fik vi lært de ti mest almindelige fugle. Når vi på aftenens kursus har repeteret disse arter tager vi fat på at lære nye. Denne gang skal vi gå lidt mere ind i mulighederne for at forveksle fuglenes stemmer, men vi skulle gerne alle få styr på ti nye fuglestemmer, denne gang koncentreret om de fugle vi kan møde i Gravlev ådal. Vi vil således være klædt godt på til den efterfølgende fuglestemmetur i Rebild Bakker, hvor vi skal ud og bruge vores nye viden.

BLIV DUS MED FUGLENE VED BIRKESØ

24

Dato: Onsdag den 8. april kl. 10.30-12**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret**OBS:** Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne din egen kikkert.**Pris:** Aktiviteten er indeholdt i centrets entré. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Tag med naturformidleren til Birkesø og bliv klogere på fuglelivet ved søen. Prøv at bruge en kikkert, lær at se forskel på de forskellige fugle og hør om, hvordan ænderne kan holde varmen, når de svømmer i det iskolde vand. Bålet i bålhytten er tændt og du kan købe pølser og brød til en grillfrokost over gløderne. Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørvetoget eller far vild i Det Vilde. Læs mere på www.lillevildmose.dk

HVAD GEMMER SIG I LILLE VILDMOSES MØRKE?

25

Dato: Onsdag den 8. april kl. 19-21**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret**OBS:** Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne kikkert og lommelygte.**Pris:** 75 kr./voksen. 45 kr./barn (3-12 år)

Hov! Hvad pusler derude i mørket og hvilket dyr kommer mon frem når dag bliver til nat? Tag med på guidet tur i egne biler, hvor vi kigger efter dyrene i skumringen. Lille Vildmose er Jyllands mørkeste og mest stjerneklare sted. Oplev, at dagslyset forsvinder og mørkets frembrud tager over. Husk lommelygten og det varme tøj. Vi slutter turen i Dødens Tårn – hvis du altså tør!

FREMMEDE DYR OG DØDE DYR

26

Dato: Torsdag den 9. april kl. 10.30-12**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret**OBS:** Praktisk påklædning og solidt fodtøj.**Pris:** Aktiviteten er indeholdt i centrets entré. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Hvorfor lever der fremmede dyr i Danmark? Vi ser nærmere på nogle af de fremmede dyr, som har fundet vej til Danmark og Lille Vildmose. Naturformidleren fortæller også om, hvad der sker med dyr, som dør i naturen. Hør om naturens skraldemænd. Bålet i bålhytten er tændt, og du kan købe pølser og brød til en grillfrokost over gløderne. Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørvetoget eller far vild i Det Vilde, hvor du kan se vildsvinene og besøge Dødens Tårn. Læs mere på www.lillevildmose.dk

FREMMEDE DYR OG DØDE DYR

27

Dato: Fredag den 10. april kl. 10.30-12**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret**OBS:** Praktisk påklædning og solidt fodtøj.**Pris:** Aktiviteten er indeholdt i centrets entré. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Samme arrangement som tur 26 den 9. april.

VILD MAD MED ERTEBØLLERNE

28

Dato: Fredag den 10. april kl. 11**Mødested:** Stenaldercenter Ertebølle, Gl. Møllevvej 8, 9640 Farsø**Arr:** Stenaldercenter Ertebølle**Tilmelding:** På stenalder@vmus.dk senest dagen før.**Pris:** Voksne 60 kr. Børn og unge under 18 år 20 kr.

Naturen omkring Ertebølle bugner med skønne smagsoplevelser, lige fra den salte tang i fjorden til de vilde æbler i krattet. Stenaldercenter Ertebølle inviterer med på vandretur ved kyst og krat, hvor vi indsamler af de vilde planter og fjordens liv. Derefter tilbereder vi planter og dyr over bål på strandens bålplads.

I ELGENES LAND

GUIDET TUR I EGNE BILER

29

Dato: Lørdag den 11. april kl. 10.30-12.30**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret**OBS:** Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne din egen kikkert.**Pris:** 30 kr./person + entré til Lille Vildmosecentret. Køb med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Tag med på en guidet tur i Lille Vildmose, hvor vi leder efter mosens store giraf (elgen) og den flyvende dør (havørnen). På Portlandmosen kan du mærke mosens gyngende grund og høre guiden fortæller om højmosens unikke dyre- og planteliv.

Et nyt formidlingssystem gør at guiden via bilradioen kan fortælle under kørsel, og børnene kan deltage i bil-banko, hvor vi sætter kryds, når vi ser dyrene. Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørvetoget eller far vild i Det Vilde, hvor du kan se vildsvinene og besøge Dødens Tårn. Læs mere på www.lillevildmose.dk

LILLE VILDMOSE I ØRNEPERSPEKTIV

VANDRETUR TIL KÆLLINGBJERG KLINT

30

Dato: Søndag den 12. april kl. 10.30-12.30**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret**OBS:** Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne din egen kikkert.**Pris:** 30 kr./person + entré til Lille Vildmosecentret. Køb med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Tag på en påskevandring gennem den sydlige del af Portlandmosen, hvor stien via små broer krydser de gamle gravebaner. Opstigningen til toppen af Kællingbjerg Klint belønnes med en fantastisk udsigt over mosen. Guiden fortæller om naturgenopretning, elge og krondyr. På toppen nydes en kryddersnaps, mens kongeørnen forhåbentlig svæver over mosen. Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørvetoget eller far vild i Det Vilde, hvor du kan se vildsvinene og besøge Dødens Tårn. Læs mere på www.lillevildmose.dk

DE FIRE ÅRSTIDER 2 · FORÅR I MOSEN

31

- Dato:** Mandag den 13. april kl. 10.30-12.30
Mødested: Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde
Turleder: Lille Vildmosecentret (kørsel i egne biler)
OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne din egen kikkert.
Pris: 30 kr./person + entré til Lille Vildmosecentret. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Forår betyder liv i mosen – trækfuglene kommer fra syd og ynglefuglene er i fuld gang med æg og unger. Birk og pil står med knopper og nye blade, hvilket er til stor glæde for mosens elge. I Brandvagt-tårnet opleves naturgenopretningen og forhåbentlig ser vi elgene. På Portlandmosen fortæller guiden om højmosens unikke dyre- og planteliv. Et nyt formidlingssystem gør det muligt for guiden via bilradioen at fortælle under kørsel. Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørvetoget eller far vild i Det Vilde, hvor du kan se vildsvinene og besøge Dødens Tårn. Læs mere på www.lillevildmose.dk

RAVNKILDERUTENS NATUR OG KULTURHISTORIE

32

- Dato:** Mandag den 13. april kl. 13-15
Mødested: Rebildporten, Rebildvej 25 A, Rebild, 9520 Skørping
Turleder: Rebildguide Marie-Louise Maarup
OBS: Turen er på ca. fire km og foregår i kuperet terræn, så fornuftigt fodtøj anbefales.
Pris: 50 kr. pr person. Kontant eller MobilePay til guiden på dagen.

Vi går ned til Ravnkilde, hvor der er mulighed for at smage på frisk, køligt kildevand, mens der fortælles om kilden og nogle af de sagn og myter, der er knyttet til den.

På turen fortælles også om genopretningen af Gravlev sø, mens vi nyder en fantastisk udsigt, vi ser, hvor krybskytten Lars Kjær boede, samt hører om Max Henius og andre personer og begivenheder, der har haft betydning for området. Turen afsluttes med kaffe og kage.

KASTBJERG ÅDAL · ENSLEV BJERGE-TUREN

33

- Dato:** Onsdag den 15. april kl. 18.30-20.30
Mødested: Enslev Forsamlingshus, Krogagervej 6, 8983 Gjerlev J
Turleder: Initiativgruppe "Gåtur Kastbjerg Ådal" ved Josine Custers, Ruth Baumann, Ulla Rousing og Lise Brøndum
OBS: Vi anbefaler vandrestøvler.

Turen starter på asfaltvejen, men fortsætter til Bjergene, hvorfra der fra toppen er en særlig flot udsigt over ådalen. Vi følger sporet langs med ådalen og går midt i den flotte natur, over kvægpassagen og videre indtil vi igen kommer på fast underlag. Facebook-side "Kastbjerg Ådal". Facebook-gruppe "Kastbjerg Ådal Gruppe".

HVAD ENHVER HUSMOR VIDSTE

34

Dato: Onsdag den 15. april kl. 19**Mødested:** Museet Herregården Hessel,
Hesselvej 40, Hvalpsund, 9640 Farsø**Turleder:** Leder af arkæologisk samling Inge Kjær Kristensen,
Museum Salling og Museet Herregården Hessel**OBS:** Max. 70 personer.**Tilmelding:** Inden 8. april til museetherregaardenhessel@gmail.com
eller tlf. 2058 2201.**Pris:** 50 kr. Der kan købes kaffe og kage.

Inge Kjær Kristensen, fortæller om kloge mænd og koner, og hvad enhver husmor skulle vide noget om: urter og forebyggende behandling, så man ikke blev syg.

FUGLE- OG VANDRETUR TIL DIGET VED HAVNØ

35

Dato: Lørdag den 18. april kl. 8-10**Mødested:** Parkeringsarealet ved den store driftsbygning,
Havnøvej 38, 9560 Hadsund**Turleder:** Svend Grønkjær Madsen, DN Mariagerfjord og Havnø
Gods. Guide er fuglekender Sven Wemmelund.**OBS:** Husk beklædning afhængigt af vejret og medbring
gerne kikkert.

Turen går via Havnø Mølle gennem Lunden og over marken ud til diget langs fjorden. Vi vil på turen lytte til fuglesangen og se på fuglene i skoven og i det åbne land. Fra digerne kigger vi på vade- og andefuglene ved og på fjorden og ser eventuelt trækkende fugle. Vi går max. fem km.

"VORES NATUR" · SKOVEN

36

DEN GAMLE EGESKOV I SKINDBJERGLUND

Dato: Lørdag den 18. april kl. 13-16**Mødested:** P-pladsen ved Risevej 1, 9520 Skørping**Turledere:** Skovfoged Leif Lyngsø, Naturstyrelsen Himmerland**OBS:** Turen er ikke for gangbesværede. Påklædning – se
vejrudsigten.

Som i DR tv-serien "Vilde Vidunderlige Danmark" kan du på turen opleve den fantastiske skovnatur. Naturstyrelsen har i 2019 tilkøbt skov og naturarealer så skindbjerglund nu er på 225 ha. Vi ser på den gamle egeskov, de fine overdrev, heden og engene ned mod Lindene Å. På turen kan du høre om naturplejen, urørt skov, biodiversitetsskov og om de robuste exmoor ponyer, der som en del af naturplejen afgræsser i området året rundt.

FORÅRSFORNEMMELSER, FLIRT OG FOTO

37

Dato: Søndag den 19. april kl. 10.30-12.30**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret**OBS:** Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne
din egen kikkert.**Pris:** 30 kr./person + entré til Lille Vildmosecentret. Kør
med tørvetog: 30 kr./person ved køb af entré.

Foråret er i fuld gang – knopper på træer og buske svulmer i forårs-solens varme og inden længe eksploderer naturen i alverdens smukke farver. Vi hilser foråret velkommen og kører en guidet tur i mosen i egne biler, hvor du fra første parket kan opleve de mange forårstegn.

På turen har vi chance for at opleve elgene, som er kommet i forårs-humør. Efter turen er der mulighed for at se de smukke naturbilleder i fotoudstillingen på Vildmosegaard. Besøg www.lillevildmose.dk for at se Tørveetogets afgangstider og vildsvinenes fodringstider.

ODDERHUSET VED SKRØDSTRUP**38****Dato:** Mandag den 20. april kl. 18.30-20**Mødested:** Vil fremgå af dagspressen i ugen inden og på www.naturguidenhimmerland.dk**Turleder:** Mariager Fjord Soroptimisterne ved Karen Elise Brinkman. Turen igennem distriktet ledes af Bent Herlufsen.**Pris:** 20 kr.

Vi kommer forbi kildevæld og flere tidligere opstemmede søer. Ved en lidt større sø lå engang Odderhuset. Der vil Anton Kristensen fortælle om en grim forbrydelse, der fandt sted i 1729. Vi går sammen på opdagelse i naturen, får frisk luft, bliver klogere og gør samtidig en forskel for børn på Julemærkehjemmet i Hobro, som modtager betalingen for turen som støtte.

KASTBJERG ÅDAL · BREDKILDERUTEN**39****Dato:** Onsdag den 22. april kl. 18.30-20.30**Mødested:** Sem Forsamlingshus. Semvej 21, 9550 Mariager**Turleder:** Initiativgruppe "Gåtur Kastbjerg Ådal" ved Josine Custers, Ruth Baumann, Ulla Rousing og Lise Brøndum**OBS:** Vi anbefaler vandrestøvler.

Bredkilderuten er en vandretur i den brede ådal mellem Sem og Enslev. Stien kan ligesom på flere af ådalens ruter være vådt og ujævn. Vi går over en flot ny anlagt bro langs med åen og videre ad markvejen og igen en bro. Tilbage over Semvej.

Facebook-side "Kastbjerg Ådal". Facebook-gruppe "Kastbjerg Ådal Gruppe".

**FOSSILJAGT
LED EFTER FORTIDENS SKATTE****40****Dato:** Lørdag den 25. april kl. 10-12**Mødested:** P ved Rold Storkro, Vælderskoven 13, 9520 Skørping**Turleder:** RebuildGuide Birgitte Wilsted Simonsen, Outdoorhimmerland.dk**OBS:** Praktisk påklædning og fodtøj, da kalken godt kan være lidt glat. Medbring evt udstyr som hammer, mejsel og sikkerhedsbriller. Medbring gerne madpakke og noget at drikke.**Pris:** 45 kr. Kontant eller MobilePay 2211 9919 til guiden på dagen.

I Skillingbro Kalkgrav kan man selv prøve lykken som fossiljæger. Du kan finde fossilerne ved bare at grave eller skrabe lidt i overfladen. Vi skal forske i fortidens glemte skatte. Vi vil hamre, banke, pudse og studere vores fund, og der plejer næsten altid at være garanti for at vi finder noget spændende. En spændende familieaktivitet, hvor alle kan være med til at grave og lede, men også til at finde ud af hvor sjovt det er at være fossiljæger.

RIG NATUR I VILDE HAVER

41

Dato: Lørdag den 25. april kl. 10-12**Mødested:** Visse Ladegaard, Vissevej 116, 9210 Aalborg SØ**Arr:** Visse Samråd ved Gitte Tjørnehøj og naturvejlederne Ole Henriksen og Esben Buch**OBS:** Børnefamilier kan bygge små insekthoteller og mejsekasser. Uddeling af gratis frøposer.

Giv den vilde natur plads i din have! Plante- og dyrelivet mangler levesteder overalt. Netop i haverne findes der en fin mulighed for at lave et lille åndehul, hvor du med ganske små justeringer og omlægninger, kan lave mange nye levesteder til gavn for den vilde natur. Et stykke af græsplænen kan eksempelvis udlægges med vilde blomster og Aalborg Kommune uddeler ved dette arrangement, gratis frøposer med blomsterfrø til 10 m² i din egen have. Naturvejlederne fortæller også om hvordan kvas, stendynger og vand i haven kan gavne småfugle, pindsvin, padder og vandinsekter, ligesom vi sætter fokus på insekthoteller, til gavn for de vilde bier.

VI SAMLER AFFALD I RANUM

42

Dato: Søndag den 26. april kl. 10-12**Mødested:** Torvet i Ranum**Arr:** Danmarks Naturfredningsforening Vesthimmerland: Karen Steffensen, tlf. 2388 0099 og Ranum Borgerforening: Britt Dalsgaard, tlf. 5124 3656.**OBS:** Medbring handsker.

Vi mødes på torvet kl. 10.00. Ruterne fordeles mellem deltagerne og vi slutter kl. 12 samme sted.

LIVØ · BÆREDYGTIG OG SELVFORSYNENDE MED ENERGI

43

Dato: Søndag den 26. april kl. 10.30-13**Mødested:** Rønbjerg Færgehavn kl. 10**Turleder:** Skovrider Bendt Egede Andersen og projektleder Birgitte Palle, Naturstyrelsen Himmerland**Arr:** Naturstyrelsen Himmerland/Klima Rebild

OBS: Det er en god idé, at reservere plads på færgen: www.miniline.dk Efter turen er der mulighed for selv at gå en tur på øen, inden man tager en færge tilbage til Rønbjerg. Se mere på www.livo.dk

Naturstyrelsen Himmerland fremviser og diskuterer omstillingen til den vedvarende energiforsyning på Livø. Øen er selvforsynende med energi, da der ikke er noget elkabel til fastlandet, og halvdelen af det samlede energiforbrug skabes nu gennem sol, vind og varmepumpe. Hvordan skal de sidste 50% nås? Kom og vær med til rundvisning og debat.

KEND DIN SKOV 2 · KOLDKÆR SKOV**44****Dato:** Søndag den 26. april kl. 11-13.30**Mødested:** P-plads ved Strandvejen 70, 9370 Hals**Turleder:** Morten Brynildsen, FOF Aalborg**OBS:** Medbring gerne en madpakke og te/kaffe til pausen undervejs.**Pris:** 95 kr. Billet købes på www.fof.dk/aalborg

På denne guidede vandretur oplever du en helt speciel skov. Koldkær Skov ligger direkte ud til Kattegat, og det præger skovens undergrund, træer og buske. Området var under vand i store dele af oldtiden, hvilket giver helt specielle forhold. I dag drives skoven efter principet naturnær drift, hvilket giver gode betingelser for f.eks. fugle og insekter.

PÅ JAGT EFTER FORÅRSTEGN PÅ DE HIMMERLANDSKE HEDER 45**Dato:** Søndag den 26. april kl. 13-16**Mødested:** P på Aarsvej ved skiltet til Skarpsallingkarret**Arr:** Biolog Per Egge Rasmussen og Naturvejleder Karin Winther

OBS: Turen er ca. 10 km og ikke egnet for gangbesværede. Naturen er i fuld gang med at vågne af sin vinterdvale. Denne søndag går vi en tur på De Himmerlandske Heder, hvor dyr og planter gør sig klar til sæson 2020. Det kræver spændende strategier i kampen for at overleve i det nøjsomme hedelandskab.

75 ÅRS JUBILÆUMSRUNDVISNING PÅ ALMEN KIRKEGÅRD 46**Dato:** Onsdag den 29. april kl. 10-12**Mødested:** Ved kapellet på Almen kirkegård, 9000 Aalborg**Turledere:** Naturvejlederne Ole Henriksen og Esben Buch i samarbejde med Ældre Sagen i Aalborg og Aalborg Seniorsport

I anledning af 75-året for Danmarks befrielse den 4. maj 1945, besøger vi Almen Kirkegården i Aalborg. Ved udvalgte grave fortæller naturvejlederne historien om nogle af krigens mange ofre og om de voldsomme begivenheder i Aalborg, der var helt afgørende i forbindelse med Augustoprøret 1943, der førte til ophøret for samarbejdspolitikken med besættelsesmagten. Vi runder urnehaven ved Columbariet og besøger også Mindelunden anlagt i 1949 med mindeplader for 24 personer fra Aalborg Kommune, der døde som følge af 2. Verdenskrig.

KASTBJERG ÅDAL · ULVHOLMRUTEN OG MØLLERUTEN 47**Dato:** Onsdag den 29. april kl. 18.30-20.30**Mødested:** P-plads Kærby Mølle, Kærby Møllevej, 8983 Gjerlev J**Turleder:** Initiativgruppe "Gåtur Kastbjerg Ådal" ved Josine Custers, Ruth Baumann, Ulla Rousing og Lise Brøndum**OBS:** Vi anbefaler vandrestøvler.

Turen starter ved Kærby Mølle, som ligger idyllisk i landskabet med sin egen møllesø, møllebæk og græssende kreaturer på engene. Vi fortsætter gennem skoven til Ulvholmslot, et voldsted i landskabet med udsigt mod det imponerende Lambækdal med dets flotte stedsegrønne beplantning. Op ad en stejl bakke, med som belønning et tiltrængt vil på bænken med en betagende udsigt over ådalen mod Kærby. Facebook-side "Kastbjerg Ådal". Facebook-gruppe "Kastbjerg Ådal Gruppe"

VALBORGFTEN PÅ HESSEL

48

Dato: Torsdag den 30. april kl. 19**Mødested:** Museet Herregården Hessel,
Hesselvej 40, Hvalpsund, 9640 Farsø**Arr:** Museet Herregården Hessel

Indledning af sommerens sæson med bål, fortællinger fra Louns halvøen, fællessang og kaffe. Fortællinger om lidt af hvert omkring egnenes lokaliteter. Efter fem års restaurering er vi stolte over at præsentere et glasskrin fra 1776, som har en vis relation til Hessel. Få hele historien denne aften. Desuden vævefernisering fra Hessels væverlaug i caféen.

PLØJE- OG SÅDAG
PÅ BOLDRUP MUSEUM

49

Dato: Lørdag den 2. maj kl. 10-16**Mødested:** Boldrup Museum, Ørnbjergvej 13, 9610 Nørager**Arr:** Boldrup Museumsforening**Pris:** Pløjemat 75 kr. Grød med fløde 25 kr. Kaffe og kage 50 kr. Eller 100 kr. for det hele inkl. én øl/vand. Der kan betales kontant eller MobilePay.

Kom og se de flotte gamle traktorer fra Motor- og Traktorklubben Jylland klare de forskellige forårsarbejder på det lille stråtekte husmandssteds marker. Besøg de mange dyr – der er altid masser af dyrebørn på dette tidspunkt. Spis dig mæt i lækker husmandskost. En hyggelig dag for unge og gamle. Se www.nordmus.dk og på Boldrup Museums facebookside.

ÅBENT HUS PÅ VEDSTED SKOVHUS
OG RØRBÆK SAVVÆRK

50

Dato: Lørdag den 2. maj kl. 12-16**Mødested:** P på Himmerlandsvej, lige øst for Rebild**Arr:** Rebild Savværkslaug og Museum Rebild

Savværkslauget levendegør savværket, starter langsav og bloksav og fremstiller bl.a. brædder. Hør om savværket og skovens historie. Aktiviteter for børn og voksne. Tag madkurven med. Madpakkehuset er åbent, og skovlegepladsen Røverknolden ligger lige om hjørnet. Rørbæk-saven er fra omkring 1938 og bloksaven fra Vegger karet-magerværksted fra omkring 1890. Se også hæverten, der blev fundet i Lindborg ådal. Den leverede vand til boliger ved Nørlund savværk.

MARIENHØJ OG LINDALENE

51

Dato: Søndag den 3. maj kl. 9.30-13.30**Mødested:** Markedsgade/Gammel Vivevej, 9560 Hadsund**Arr:** Rold Skovs Venner**Pris:** 40 kr.

Vi skal gå i den bynære og meget kuperede skov Lindalene, med smukke bøge, Marienhøj Plantage og dens unikke historie, heden med den sjældne flora og fauna. Et stykke natur i særklasse, lige i kanten af Hadsund. En tur med et højt, kulturhistorisk og biologisk indhold.

**I ELGENES LAND
GUIDET TUR I EGNE BILER**

52

Dato: Søndag den 3. maj kl. 10.30-12.30
Mødested: Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde
Turleder: Lille Vildmosecentret
OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne din egen kikkert.
Pris: 30 kr./person + entré til Lille Vildmosecentret. Kør med tørveetoget: 30 kr./person ved køb af entré.
 Samme arrangement som tur 29 den 11. april

**SKOVENS DAG I VESTHIMMERLAND,
UHREHØJE PLANTAGE**

53

Dato: Søndag den 3. maj kl. 10-14
Mødested: Naturbasen i Uhrehøje Plantage, Farsøvej 95A, Farsø
Arr: Uhrehøjegruppen og Vesthimmerlands kommune m.fl. "Skovens Dag" afvikles i et samarbejde mellem Vesthimmerlands Kommune og Uhrehøje Gruppen, der består af repræsentanter for skovens mange brugere
Pris: Gratis, dog nogle af aktiviteterne mod betaling.
 Vær med til guidede ture, klatring, vandhulssafari, at bage pandekager ved bålet, cykle på MB-ruten, rundture i hestevogn, geocaching-skattejagt, at finde dyrespor i skovbunden og lave et insekthotel m.m.

GUIDET VANDRETUR I BRAMSLEV BAKKER

54

Dato: Søndag den 3. maj kl. 12-16
Mødested: P ved Restaurant Bramslev Bakker
 WGS84: 56°39'4.5"N 9°52'5.3"E
Arr: VisitMariagerfjord
OBS: Ikke egnet for klap- og barnevogne samt gangbesværede, da turen foregår i bakket terræn. Husk egnet fodtøj, da der kan være vådt og mudret på stierne
Tilmelding: Tilmelding nødvendig på www.visitmariagerfjord.dk eller tlf. 7027 1377.
Pris: 150 kr. inkl. sandwich og vand.
 Turen, som er på ca. 10 km, starter på P-pladsen, hvorfra vi går op i bakkerne mod Valsgård Bæk. Her ser vi bl.a. stenkisterne over bækken og Hjertridsdal Mølle samt den gamle stenvej. Undervejs taler vi bl.a. om landskabet, dets opståen, naturplejen og får små anekdoter. Vi holder pause med sandwich og vand ved Hobro Sejlklub.

**"VORES NATUR"
HEDEN OG DAGSOMMERFUGLE I REBILD BAKKER**

55

Dato: Søndag den 3. maj kl. 13-16
Mødested: P-pladsen ved Rebildporten på Rebildvej, 9520 Skørping
Turledere: Aage Langeland, Kristian Knudsen, Den Nordjyske Sommerfugleklub, Naturvejleder Lars Wachmann, Naturstyrelsen
OBS: Turen er ikke for gangbesværede. Påklædning – se vejrudsigten.

Som i DRs tv-serie "Vilde Vidunderlige Danmark" kan du opleve heden på en tur i Rebild Bakker. Vi ser på hedens flora og fauna og hvordan man plejer og vedligeholder heden. Hvis vejret tillader, skal vi prøve at indfange og lære at bestemme nogle af dagsommerfuglene i bakkerne.

KASTBJERG ÅDAL · DYRBY KRAT**56****Dato:** Onsdag den 6. maj kl. 18.30-20.30**Mødested:** P-plads Kærby Mølle. Kærby Møllevej, 8983 Gjerlev J**Turleder:** Initiativgruppe "Gåtur Kastbjerg Ådal" ved Josine Custers, Ruth Baumann, Ulla Rousing og Lise Brøndum**OBS:** Vi anbefaler vandrestøvler.

Turen går gennem det bakkede skovlandskab mod Dyrby. Vi fortsætter ad markvejen mod den gamle festplads i skoven og følger en idyllisk bæk tilbage til start. Facebook-side "Kastbjerg Ådal". Facebook-gruppe "Kastbjerg Ådal Gruppe".

BEDEDAGSVANDRING**57****Dato:** Fredag den 8. maj kl. 10 (højmesse)
kl. 11.30-17 (vandring)**Mødested:** På græsarealet ved Mariager Kirke,
Klosterstien 12, 9550 Mariager**Arr:** Birgittaforeningen i Mariager**OBS:** Solidt fodtøj, tøj efter vejret, mad og drikke efter behov.**Pris:** 50 kr. for suppe.

Efter gudstjenesten vandrer vi ca. 12 km ad oldgamle stier gennem skove og langs den smukke fjord til de gule huse på Dania. På tilbagereturen vælger vi at gå ad de toppede brosten og Mariagers smukke Munkholm-anlæg med Rosenhaven tilbage til Klosteret, hvor vi spiser suppe og synger i hyggeligt samvær.

SOLOPGANGSTUR LANGS VALSGÅRD BÆK**58****Dato:** Søndag den 10. maj kl. 05-07**Mødested:** Rastepladsen på Hjerriřsdalvej ved vejen ned til
Hjerriřsdal Mølle. WGS84: 56°39'31" N 9°52'5.0"E**Arr:** VisitMariagerfjord**OBS:** Ikke egnet for klap- og barnevogne samt gangbe-
sværede, da turen foregår i bakket terræn. Husk egnet
fodtøj, da der kan være vådt og mudret på stierne**Tilmelding:** Tilmelding nødvendigt på www.visitmariagerfjord.dk
eller tlf. 7027 1377.**Pris:** Kr. 100.

Turen, som er på ca. 3 km, starter på rastepladsen, hvorfra vi går ned mod møllen og langs Valsgård Bæk. Tag nogle behagelige sko på, og tag med på en helt særlig tur i naturen. Mærk luften mod din hud. Varmen eller køligheden. Registrer dufte og lyde mm. Undervejs taler vi ikke, men nyder roen og solopgangen (solen står op kl. 5.13). Efter turen tager vi en kop kaffe og reflekterer over oplevelsen.

**"VORES NATUR" · SØ OG Å
TOUR DE VILSTED SØ****59****Dato:** Søndag den 10. maj kl. 10-13**Mødested:** Vilsted Havn, Hobrovej 160, 9670 Løgstør**Arr:** Naturvejleder Lars Wachmann, Naturstyrelsen
og naturvejleder Karin Winther Vesthimmerlands
Kommune, www.naturekspeditionen.dk**OBS:** Medbring selv cykel. Eller book en MTB, som udleveres
efter først til mølle på karin@naturekspeditionen.dk

>>

Som i DRs TV-serie "Vilde, Vidunderlige Danmark kan du her lokalt opleve søen og åen. På en 20 km guidet cykeltur på stisystemet ved Vilsted Sø fortælles om Nordjyllands største sø og naturgenopretningsprojekt. På cykelturen kommer vi forbi den nye bro på tværs af søen og gør holdt ved fugletårn og shelterplads, hvor naturfotograf Flemming Fragtrup vil fortælle om havørnene mm.

**OPLEV DANMARKS NATURJUVEL
VANDRETUR TIL TOFTE MOSE****60****Dato:** Søndag den 10. maj kl. 10.30-12.30**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret**OBS:** Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne din egen kikkert.**Pris:** 30 kr./person + entré til Lille Vildmosecentret Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

En frisk vandretur fra Tofte Sø via Nordsøstien til én af Danmarks største naturperler, Tofte Mose. Turens mål er plankestien på Tofte Mose, hvorfra du kan opleve stilheden og de åbne vidder samt få indblik i højmosens dannelse og unikke dyre- og planteliv. I bålhytten er bålet tændt og du kan købe pølser og brød til en grillfrokost ved bålet.

Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørvetoget eller far vild i Det Vilde. Læs mere på www.lillevildmose.dk

MEDITATION I NATUREN**61****Dato:** Mandag den 11. maj kl. 18.30-20**Mødested:** Gratitude, Sjørupvej 13, Grønnerup, 9640 Farsø**Turleder:** Jeanette Meldgaard**OBS:** Fornuftig varm påklædning, evt. et tæppe til at sidde på eller pakke om dig.**Tilmelding:** Senest 3 dage før: gratitude@meldinfo.dk eller tlf. 2080 5921. Aflyses ved under 6 deltagere.**Pris:** 50 kr.

Meditation under åben himmel – en anderledes oplevelse. Vi laver en healende meditation, kontakter dyrene og mærker naturen. (Det er ikke nødvendigt med nogen form for erfaring). Når alle er kommet, går vi samlet til skoven. På vej frem og tilbage snakker vi om, hvad der rører sig indenfor det alternative og hvad vi oplevede mv.

Ved dårligt vejr er det muligt, at vi laver meditationen under tag. Det er vigtigt, at du ikke fryser. Se mere på: www.Gratitude.dk og www.facebook.com/Gratitude.dk

HØHØJ OG MAREN MØLLEBÆK**62****Dato:** Tirsdag den 12. maj kl. 19-20.30**Mødested:** Hohøj, Hohøj Skovvej 9, 9550 Mariager**Turleder:** Mariager Fjord Soroptimisterne ved Birthe Lund**Pris:** 20 kr.

Ingemann Nielsen fra Hohøjhuset fortsætter sidste års tur igennem Alstrup Krat ned til Maren Møllebæk, hvor vi kan ane sporene efter den ukendte vandmølle. I skyggen af forårsaftensolen understreges den græsgroede mølledæmnings krumning, der spænder tværs over et smalt sted i Maren Møllebækkens dal. Vi går sammen på opdagelse i naturen, får frisk luft, bliver klogere og gør samtidig en forskel for børn på Julemærkehjemmet i Hobro, som modtager betalingerne for turen som støtte.

FORÅRSTUR TIL AJSTRUP-FREDNINGEN**63****Dato:** Tirsdag den 12. maj kl. 19-21**Mødested:** Ajstrupvej ved P-plads, hvor fredningen begynder**Turledere:** Ole Guldborg og Steffen Elmoose, DN Mariagerfjord**OBS:** Ved fugtigt vejr tilrådes solidt fodtøj. Tag gerne kaffe og kikkert med.

Det er efterhånden blevet en tradition, at DN indbyder til en forårstur i Alstrup Krat, og i år er ingen undtagelse. Kom derfor med på en tur i det fredede område, hvor vi vil fortælle om fredningen og se på fugle og planter.

ØSTERÅDALEN · EN NATURPERLE I STORBYEN**64****Dato:** Onsdag den 13. maj kl. 10-12**Mødested:** Infohuset i Østerådal med indkørsel fra Over Kæret**Turleder:** Naturvejleder Ole Henrichsen i samarbejde med Ældresagen i Aalborg og Aalborg Seniorsport**OBS:** Turen følger gode, faste stier, der krydser Øster Å og runder de store søer. I alt ca. tre km.

Østerådal er en af Aalborgs mest besøgte parker. Og ikke uden grund. Her findes en smuk, varieret natur med eksotiske dyr som odder og isfugl. Østerådal byder også på mange muligheder for at indsamle urter til en velsmagende kryddersnaps. Og den forunderlige fornemmelse det giver, at stå midt i storbyen – omgivet af naturlig skønhed.

KASTBJERG ÅDAL · MOSELY OG VEST HEM**65****Dato:** Onsdag den 13. maj kl. 18.30-20.30**Mødested:** P-plads Mosely ved shelters, Vest Hemvej 18, 9550 Mariager**Turleder:** Initiativgruppe "Gåtur Kastbjerg Ådal" ved Josine Custers, Ruth Baumann, Ulla Rousing og Lise Brøndum**OBS:** Vi anbefaler vandrestøvler.

Turen starter med en stigning ind i skoven, hvor vi bliver belønnet med udsigter over marker mellem de forskellige skove. Det sidste stykke går vi ad Vest Hemvej tilbage. Turen er ikke tydeligt afmærket. Med hjælp af vores guider har du her mulighed for at opleve en flot tur uden at fare vild. Facebook-side "Kastbjerg Ådal". Facebook-gruppe "Kastbjerg Ådal Gruppe".

HAMMER BAKKER I HASTIG FORANDRING**66****Dato:** Torsdag den 14. maj kl. 19-21**Mødested:** P-plads nord for Brødlandshus, Gennem Bakkerne 44, 9310 Vodskov**Turledere:** Naturvejleder Ole Henrichsen og skov- og landskabsingeniør Svend Klitgaard Lassen

Store maskiner, hjelmklædte mænd med motorsave og folk med mapper under armene arbejder i fællesskab på et kæmpestort naturprojekt i Hammer Bakker. Dansk Naturfond, Aalborg Kommune og Dansk Botanisk Forening arbejder hen mod en historisk omlægning af skovdriften. Denne forårsaften går vi en smuk tur i området, og skov- og landskabsingeniør Svend Klitgaard Lassen fortæller om tankerne bag dette markante indgreb i skoven. Undervejs serveres gode historier og en smagsprøve på en liflig kryddersnaps, der er lavet af urter fra Hammer Bakker.

KUNST OG KILDER OMKRING GRAVLEV SØ

67

- Dato:** Lørdag den 16. maj kl. 10-13
Mødested: Vælderskovens P-plads mellem Lars Kjærs hus og Rold Storkro
Turleder: Rebildguide Marie-Louise Maarup
OBS: Turen foregår i ujævnt og fugtigt terræn og er ikke velegnet for gangbesværede. Husk solidt og vandtæt fodtøj.
Pris: 50 kr. pr person kontant eller MobilePay til guiden på dagen.

En tur med særlig fokus på billedhuggeren Anders Bundgaard og kunstnerkolonien Ørnebjerg samt de kilder vi passerer på turen rundt om søen. Der vil også blive fortalt om landskabsdannelse og genopretningen af Gravlev Sø, og hvad vi ellers støder på undervejs. Turen er på ca. syv km.

VILD MAD MED ERTEBØLLERNE

68

- Dato:** Lørdag den 16. maj kl. 11
Mødested: Stenaldercenter Ertebølle, Gl. Møllevej 8, 9640 Farsø
Arr: Stenaldercenter Ertebølle
Tilmelding: På stenalder@vmus.dk senest dagen før.
Pris: Voksne 60 kr. Børn og unge under 18 år 20 kr.
Samme arrangement som tur 28 den 10. april.

ØLBRYG OG SNAPSEURTER

69

- Dato:** Lørdag den 16. maj kl. 14-16
Mødested: Museet Herregården Hessel, Hesselvej 40, Hvalpsund, 9640 Farsø
Arr: Hessels øllaug, snapselaug og køkkenpigelaug
Pris: 50 kr.

Hessels øllaug fortæller om, hvordan man bryggede øl i gamle dage og viser redskaber fra før og nu. Nutidens øl bliver sammenlignet med datidens, og lauget fortæller om deres erfaringer. Hessels snapselaug fortæller om de nye, spændende kryddersnapse, de laver, og har en kort tur omkring Hessels snapseurtehave. Til sidst er der smagsprøver i cafeen af både øl og snaps. Det hele bliver krydret med hjemmelavede fedtemadder og øl- og maskbrød, som køkkenpigelaug har lavet.

FOSSILJAGT
LED EFTER FORTIDENS SKATTE

70

- Dato:** Søndag den 17. maj kl. 10-12
Mødested: P ved Rold Storkro, Vælderskoven 13, 9520 Skørping
Turleder: RebildGuide Birgitte Wilsted Simonsen, Outdoorhimmerland.dk
OBS: Praktisk påklædning og fodtøj, da kalken godt kan være lidt glat. Medbring evt udstyr som hammer, mejsel og sikkerhedsbriller. Medbring gerne madpakke og noget at drikke.
Pris: 45 kr. Kontant eller MobilePay 2211 9919 til guiden på dagen.

Samme arrangement som tur 40 den 25. april.

**"VORES NATUR" · BYNATUREN
JUELSTRUP SØ I DIN BAGHAVE**

71

Dato: Søndag den 17. maj kl. 10-13**Mødested:** Bålpladsen ved Juelstrup Sø bag køreteknisk anlæg, Hæsumvej 57, 9530 Støvring**Turleder:** Naturvejlederne Lars Wachmann, Naturstyrelsen og Søren Risborg, Rebild Kommune, ornitologerne Martin Sloth og Gunnar Simonsen samt Charlotte Mejer DN**OBS:** Tøj på efter vejret og gerne gummistøvler.

I forbindelse med DR's udsendelsesrække "Vilde Vidunderlige Danmark" om vores fælles natur afholdes der ture for at få danskerne op af stolen og ud i den lokale natur. Vi vil undersøge "bynaturen" ved Juelstrup Sø. Kom med ud og undersøg fiskene, insekterne og fuglene i og omkring søen. Der er bål i bålhytten og mulighed for at bage pandekager og deltage i en naturquiz med områdets dyreliv. Og så skal vi have bygget Støvrings største insekthotel.

LYSTFISKERIETS DAG VED HESTESKOEN

72

Dato: Søndag den 17. maj kl. 10-13**Mødested:** P-plads ved Hestekoens indkørsel ved Rørdalsvej i Aalborg Øst**Arr:** Naturvejleder Ole Henrichsen i samarbejde med lystfiskerforeningerne "Snøren" og "Trekanten" i Aalborg Øst, samt Aalborg Fjordhaver**OBS:** Medbring gerne eget fiskegrej og waders – der vil være udlån af fiskestænger og waders i begrænset omfang.

I dag er det Lystfiskeriets Dag, og vi afholder i samarbejde med lystfiskerforeningen "Snøren" en række spændende fiskeaktiviteter ved Hestekoens. Hele familien er velkommen. For børn arrangerer vi reje- og krabbefiskeri på det lave vand, og der fortælles her om fjordens mange spændende vanddyr. For større børn og voksne arrangerer vi under kyndig vejledning vadefiskeri efter hornfisk. "Trekanten bibliotek og kulturhus" serverer et stykke velsmagende kage for de sultne fiskere. Søger du andet spiseligt fra fjordens spisekammer, kan du få gode tips om blåmuslinger af Aalborg Fjordhaver.

**LYSTFISKERIETS DAG
VED GUNDERUP FISKESØ**

73

Dato: Søndag den 17. maj kl. 10-16**Mødested:** Gunderup Fiskesø, Gunderupvej 96, 9640 Farsø**Turleder:** Orla Bertram-Nielsen, tlf. 2012 9338**Arr:** Juniorklubben i Trend Å Lystfiskeriforening og Gunderup Fiskesø**OBS:** Deltagerne medbringer selv fiskegrej og agn.**Pris:** Et barn under 15 år fisker gratis/voksen kortkøber (Ialt 120 kr. for 4 timers fiskeri). "Alene-juniorer" op til 18 år betaler 100 kr.

Fiskeriet begynder kl. 10.30 efter fælles velkomst. Fiskesøen sponsorerer flotte præmier til de tre største fisk fanget af juniorer. Afslutning med gratis grillpølser, brød og sodavand til alle. Mere info på www.trendaa.dk samt på Gunderup Fiskesø's Facebook-side.

**I ELGENES LAND
GUIDET TUR I EGNE BILER**

Dato: Søndag den 17. maj kl. 10.30-12.30
Mødested: Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde
Turleder: Lille Vildmosecentret
OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne din egen kikkert.
Pris: 30 kr./person + entré til Lille Vildmosecentret. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.
Samme arrangement som tur 29 den 11. april.

KASTBJERG ÅDAL · LAMBÆKSDAL

75

Dato: Onsdag den 20. maj kl. 18.30-20.30
Mødested: P-plads Hem Kirke, Hem Kirkevej 6, 9550 Mariager
Turleder: Initiativgruppe "Gåtur Kastbjerg Ådal" ved Josine Custers, Ruth Baumann, Ulla Rousing og Lise Brøndum
OBS: Vi anbefaler vandrestøvler.
Fra Hem kirke går vi mod Lambækdal, et af de smukkeste steder i Kastbjerg Ådal. Her er en storslået udsigt ned over åen og mod Dyrby Krat. Vi fortsætter op ad bakken og ned igen og følger ådalen med græsmarker til alle sider. Det sidste stykke går vi på Kransmarksvej. Facebook-side "Kastbjerg Ådal". Facebook-gruppe "Kastbjerg Ådal Gruppe".

**I ELGENES LAND
GUIDET TUR I BØRNEHØJDE**

Dato: Torsdag den 21. maj kl. 10.30-12.30
Mødested: Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde
Turleder: Lille Vildmosecentret (kørsel i egne biler)
OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne din egen kikkert.
Pris: 30 kr./person + entré til Lille Vildmosecentret. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.
Hvordan føles pelsen på et krondyr? Hvor mange tæer har et vildsvin? Vil du gerne vide dette og meget mere, så kom med på en guidet tur i egne biler – i børnehøjde! Vi gør besøg i tårnene og der vil være mulighed for at se på kranier, skind og pels.
I bålhytten er bålet tændt og du kan købe pølser og brød til en grillfrokost ved bålet. Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørvetoget eller far vild i Det Vilde, hvor du kan se vildsvinene og besøge Dødens Tårn. Læs mere på www.lillevildmose.dk

OPLEV NATURENS SYMFONIORKESTER

Dato: Torsdag den 21. maj kl. 20.30
Mødested: Stranden ved Risgårde Bredning – det præcise mødested annonceres senere
Arr: Danmarks Naturfredningsforening Vesthimmerland
OBS: Husk gummistøvler og varmt, vindtæt tøj.
Mange af os husker de magiske øjeblikke, når naturens eget symfoniorkester af tudser og frøer spillede op med en kakafoni af lyd i skumringen. Den oplevelse vil vi gerne give videre til nutidens børn og unge. Derfor byder vi til koncert sammen med børnebørnene på stranden ved Risgårde Bredning. Vi serverer kaffe m.v. og pandekager bagt over bål under koncerten.
Mere info: vesthimmerland.dn.dk/arrangementer

**FLÅ OG ÆD
FASAN OG AND**

78

Dato: Fredag den 22. maj kl. 10.30-12**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret**OBS:** Praktisk påklædning og solidt fodtøj.**Pris:** Aktiviteten er indeholdt i centrets entré. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Vær med når der skal laves VILD MAD over bål. Vi skal sammen flå fuglene og skære bryster og lår af. Kødet tilberedes på grillrist og i en bålgrøde med grøntsager og friske ramsløg. Vi afslutter med smagsprøver til alle, men forvent ikke at kunne spise dig mæt. Efter arrangementet kan du købe pølser og brød til frokost ved bålet. Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørvetoget eller far vild i Det Vilde, hvor du kan se vildsvinene og besøge Dødens Tårn. Læs mere på www.lillevildmose.dk

BLIV BIAVLER FOR EN DAG

79

Dato: Søndag den 24. maj kl. 10.30-12**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret**OBS:** Praktisk påklædning og solidt fodtøj.**Pris:** Aktiviteten er indeholdt i centrets entré. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Sum, sum, sum – oplev bierne i deres bistader. Hop i en heldragt og kom helt tæt på bierne. Oplev hvordan biavleren passer sine bier, og se hvordan bierne arbejder på tavlerne i bistadet. Mon tavlerne er fyldt med lækker honning? I bålhytten er bålet tændt og du kan købe pølser og brød til en grillfrokost ved bålet. Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørvetoget eller far vild i Det Vilde, hvor du kan se vildsvinene og besøge Dødens Tårn. Læs mere på www.lillevildmose.dk

RIG NATUR OG VILDE RÅGER

80

Dato: Tirsdag den 26. maj kl. 18-21**Mødested:** Fjordhuset i Vestre Fjordpark, 9000 Aalborg**Arr:** Skytte Klaus Godiksen, naturvejlederne Ole Henriksen og Esben Buch, Aalborg Jægerklub, Limfjordsjægerne og Aalborg og Omegns Jagtforening**OBS:** Børneaktivitet med vild bålmad og bygning af små insekthoteller.

I Mølleparken, Skovdalen og Bejsebakken, ganske tæt ved den nye Vestre Fjordpark i Aalborg Kommune, findes Danmarks største sammenhængende rågekoloni med omkring 1000 reder. Få denne aften større indsigt i Aalborg Kommunes aktuelle regulering af rågeunger og hør også den nyeste viden om rågen som både en skade- og nyttefugl. Friskskudte rågeunger tilberedes over bål til velsmagende smagsprøver til tonerne af jægerens jagthornssignaler. Naturvejlederne giver dig også ny inspiration til, hvordan du skaber en rigere og vildere natur på dine jagtarealer og i private haver, bl.a. ved opsætning af ynglekasser til ugler, mejser, flagermus og insekthoteller til vilde bier.

**RIGKÆR, KILDEVÆLD OG OVERDREV
I KASTBJERG ÅDAL OG LAMBÆKDAL**

81

Dato: Tirsdag den 26. maj kl. 18.30-21.30**Mødested:** Parkeringsplads på Hemvej mellem Hemvej nr. 22 og Felinghøjvej**Turleder:** Botaniker Lise Fredriksen, Mariagerfjord Kommune og Per Edgar Jørgensen, Danmarks Naturfredningsforening**OBS:** Riggærerne ligger i fugtige områder så husk gummistøvler. Medbring kaffe, lup og kikkert.**Tilmelding:** Ikke nødvendigt, men yderligere oplysninger kan fås hos Per Edgar Jørgensen på peredgar2@mail.dk eller tlf. 2678 8520.

Kastbjerg Ådal er i EU's Natura 2000-direktiver blevet udpeget som Habitatområde H223. Ådalen indeholder en af landets største forekomster af naturtypen rigkær, og under turen vil vi stifte bekendtskab med mange af rigkærets karakteristiske planter. I Lambækdal finder vi værdifulde kildevæld og overdrev.

KASTBJERG ÅDAL · GJERLEV KÆR

82

Dato: Onsdag den 27. maj kl. 18.30-20.30**Mødested:** P-plads ved bus/ved Hammergårdsvej, 8983 Gjerlev J**Turleder:** Initiativgruppe "Gåtur Kastbjerg Ådal" ved Josine Custers, Ruth Baumann, Ulla Rousing og Lise Brøndum**OBS:** Vi anbefaler vandrestøvler.

Turen går mod Gjerlevs Enge, langs med Øster Tørslev Å og ad markveje og stier tilbage. Stien bliver flittigt slået af frivillige og er derfor nem at gå på. Facebook-side "Kastbjerg Ådal". Facebook-gruppe "Kastbjerg Ådal Gruppe".

BJERGESKOVEN OG SKADSHOLM I ROLD SKOV

83

Dato: Onsdag den 27. maj kl. 18.30-21**Mødested:** Frueskoens parkeringsplads på Buderupholmvej, 9520 Skørping**Turledere:** Naturvejleder Lars Wachmann, Naturstyrelsen og biolog Karen Clausager, Rebild Kommune**OBS:** Turen foregår i stærkt kuperet terræn og er ikke egnet for gangbesværede. Solidt fodtøj anbefales.

Kom med på tur til Bjergeskoven hvor vi kigger efter den sjældne orkide Fruesko, der blomstrer på denne tid af året. Naturstyrelsen har lavet forskellige pleje-tiltag for at fremme Frueskoen, så vi vil se hvordan det går med dem. Vi kommer forbi Skadsholm, der ligger som en lille bakke mellem Bjergeskoven og Lindeneborg Å. Her vil vi bl. a. kigge efter engblomme og gøgeurter. Undervejs vil vi også fortælle om skovdriften og naturplejen i området.

NATTERGALETUR VED SKATSKOV OG LERKENFELT Å

84

Dato: Onsdag den 27. maj kl. 20-ca. 23.30**Mødested:** Skatskovvej 35, Guldager, 9620 Aalestrup (parkering i vejkanthen)**Turleder:** Ellen Poulsen**Tilmelding:** Tlf. 3025 9857 eller ellensolveigpoulsen@gmail.com senest dagen før.

Vi mødes på gårdspladsen. Går en tur op gennem Skatskov forbi "Slottet". Tilbage i haven bager vi snobrød med kanelnegle-fyld, som vi nyder til jeres medbragte kaffe, mens vi venter på at kunne høre nattergalens sang.

**NATURBASEN I AARS SKOV INDVIES
PRØV OVERNATNING I HÆNGEKØJE**

- Dato:** Lørdag den 30. maj kl. 15 - søndag den 31. maj kl. 10
Mødested: Aars Skov, Svenstrupvej 7, 9600 Aars
Arr: Naturvejleder Lars Wachmann, Naturstyrelsen og naturvejleder Karin Winther, Vesthimmerlands Kommune,
OBS: Hængekøjer kan lånes. Medbring sovepose, liggeunderlag, spise- og drikkegenstande og godt humør.
Tilmelding: Tilmelding til overnatning i hængekøje senest onsdag den 27. maj kl. 12 til Karin Winther på tlf. 3032 4939 eller på karin@naturekspeditionen.dk
Pris: Selve indvielsen er gratis. Overnatning m.m.: 75 kr.
 Naturbasen i Aars Skov indvies med taler og aktiviteter. Efterfølgende er det muligt at deltage i arrangementet "Oplev pinesolen danse fra en hængekøje". Bålet vil være klar til at grille medbragt aftensmad fra kl. 17. Næste morgen vækkes vi af fugle og af en dansende pinesol, som inviterer til morgenmaden, der tilberedes over bål.

MAJSTANG, DANS OG MUSIK I REBILD

- Dato:** Lørdag den 30. maj kl. 15-17 og 18-23
Mødested: Museum Rebild, Rebildvej 25 B, 9520 Skørping
Turleder: Museum Rebild
Pris: Entré til ballet om aftenen: 30 kr./voksen.
 Vi mødes ved museet kl. 15 og går i skoven for at hente bøgerne. Traditionen tro er der musik i spidsen for traveturen. Derefter pyntes majstangen, og der spilles op til en lille dans. Mulighed for at spise medbragt madkurv fra kl. 18. Fra kl. 19.30 er der bal i museets sal til musik af Rebild Spillemændene.

**I ELGENES LAND
GUIDET TUR I EGNE BILER**

- Dato:** Søndag den 31. maj kl. 10.30-12.30
Mødested: Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde
Turleder: Lille Vildmosecentret
OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne din egen kikkert.
Pris: 30 kr./person + entré til Lille Vildmosecentret. Kør med tørvetøget: 30 kr./person ved køb af entré.
 Samme arrangement som tur 29 den 11. april.

KASTBJERG ÅDAL · ENSLEV BJERGE-TUREN

88

- Dato:** Onsdag den 3. juni kl. 18.30-20.30
Mødested: Enslev Forsamlingshus, Krogagervej 6, 8983 Gjerlev J
Turleder: Initiativgruppe "Gåtur Kastbjerg Ådal" ved Josine Custers, Ruth Baumann, Ulla Rousing og Lise Brøndum
OBS: Vi anbefaler vandrestøvler.
 Samme tur som tur 33 den 15. april.

BYVANDRING

89

I JOHANNES V. JENSENS OG THIT JENSENS FARSØ

- Dato:** Onsdag den 3. juni kl. 19-21
Mødested: Johannes V. Jensen og Thit Jensen Museet
Turleder: Inge Lise Jæger/Johs V. Jensen og Thit Jensen Museet
Pris: 75 kr. inkl. entré på museet >>

Med start i det fælles museum for Johannes V. Jensen og Thit Jensen fortæller Inger-Lise Jæger om Farsøs berømte søskendepar. Turen går gennem Farsø by med beretninger om de steder, som havde stor betydning for familien Jensen, Thit og Johannes V. Vi besøger bl.a. kirken og kirkegården med familien Jensens gravsted, apoteket og barndomshjemmet. Turen afsluttes med kaffe på Johannes V. Jensen & Thit Jensen Museet.

**FLÅ OG ÆD
FASAN OG AND**

90

Dato: Fredag den 5. juni kl. 10.30-12**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret**OBS:** Praktisk påklædning og solidt fodtøj.**Pris:** Aktiviteten er indeholdt i centrets entré. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Vær med når der skal laves VILD MAD over bål. Vi skal sammen flå fuglene og skære bryster og lår af. Kødet tilberedes på grillrist og i en bålgrøde med grøntsager og friske ramsløg. Vi afslutter med smagsprøver til alle, men forvent ikke at kunne spise dig mæt. Efter arrangementet kan du købe pølser og brød til en grillfrokost ved bålet. Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørvetoget eller far vild i Det Vilde, hvor du kan se vildsvinene og besøge Dødens Tårn. Læs mere på www.lillevildmose.dk

HESTEDAG OG HISTORISK DYRSKUE

91

Dato: Lørdag den 6. juni kl. 10-16**Mødested:** Museet Herregården Hessel,
Hesselvej 40, Hvalpsund, 9640 Farsø**Arr:** Museet Herregården Hessel**OBS:** Ikke så kørestoleegnet.**Pris:** 80 kr. Børn under 13 år gratis.

Kom og oplev og oplev hvordan hesten er blevet brugt gennem tiden. Fra brugsdyr i landbruget til kæledyr i fritid og sport. På dagen er der også historisk dyrskue med præsentation af gamle, danske bevaringsværdige husdyr og forskellige veteranmaskiner. Igen i år med lækkert, lokalt fødevarermarked.

**BUDERUP ØDEKIRKE OG
GL. SKØRPING KIRKE I EGEN BIL**

92

Dato: Lørdag den 6. juni kl. 13.30-15.30**Mødested:** Buderup ødekirke, Buderupholmvej,
mellem Skørping og Støvring**Turleder:** Museum Rebild/Arnt Johansen**Pris:** 30 kr.

Besøget i ødekirken er også et strejf af Middelalderen i Rold Skov. Indtil 1907 sognekirke for Buderup sogn (nu Støvring) med tilknytning til godset Buderupholm. Arnt Johansen viser rundt og fortæller, suppleret med plancher, der viser kirken, som den var indrettet. Rester af kalkmalerier og markante gravsten. Efter Buderup køres til Gl. Skørping kirke, hvor der fortælles om kirkens historie, og vi ser bl.a. de spændende kalkmalerier. På kirkegården findes helligkilden, hvortil der knytter sig beretninger om tidligere tiders kildemarkeder.

**MUSEET GODTHAAB HAMMERVÆRK ÅBNER
MED FARS FAMILIEDAG**

93

Dato: Søndag den 7. juni kl. 10-16

Mødested: Godthaab Hammerværk, Zincksvej 2b, 9230 Svenstrup
En festdag hvor museet åbner for 25. gang. På dagen er der forskellige salgsboder og børneaktiviteter. Se de gamle maskiner og hjulene snurre. Caféen er åben og sælger kaffe/te m.m. Eller nyd en tur omkring møllesøen. Læs mere på www.godthaab-hammervaerk.dk

**HONNINGSLYNGEDAG
PÅ BOLDRUP MUSEUM**

94

Dato: Søndag den 7. juni kl. 10-16

Mødested: Boldrup Museum, Ørnbjergvej 13, 9610 Nørager

Arr: Boldrup Museums Bilaug

Pris: Fri entré. Kaffe og kage 45 kr. Kontant eller MobilePay.
Boldrup Museums Bilaug slynger årets første honning fra museets bigård. Smag nybagte vafler med den nyslyngede honning. Medens børnene drejer slyngen, kan man nyde en kop kaffe. Besøg museets mange husdyr – der er altid mange dyrebørn på denne årstid. Se mere på nordmus.dk og på Boldrup Museums facebookside.

**I ELGENES LAND
GUIDET TUR I EGNE BILER**

95

Dato: Søndag den 7. juni kl. 10.30-12.30

Mødested: Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde

Turleder: Lille Vildmosecentret

OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne din egen kikkert.

Pris: 30 kr./person + entré til Lille Vildmosecentret. Kør med tørve-toget: 30 kr./person ved køb af entré.

Samme arrangement som tur 29 den 11. april.

KEND DIN SKOV 3 · DRASTRUP SKOV

96

Dato: Søndag den 7. juni kl. 11-13.30

Mødested: P-plads øst for Drastrup Hedevej 65, 9200 Aalborg

Turleder: Morten Brynildsen, FOF Aalborg

OBS: Medbring gerne en madpakke og te/kaffe til pausen.

Pris: 95 kr. Billet købes på www.fof.dk/aalborg

Drastrup Skov er meget ung skov, og på denne guidede vandretur er der rig mulighed for at opleve, hvordan en ny skov udvikler sig. Skoven består overvejende af løvtræer, der sammen med partier af nåletræer, lysninger og slugter giver en spændende og varieret natur. Skoven er anlagt for bl.a. at sikre rent drikkevand og skabe mulighed for smukke naturoplevelser tæt på byen.

KYSTVANDRING LANGS STENALDERKYSTEN VED ERTEBØLLE

97

Dato: Søndag den 7. juni kl. 13-16

Mødested: P-pladsen på Bjerget overfor Stenaldercentret, Gammel Møllevej 8, 9640 Farsø

Turleder: Ellen Poulsen tlf. 3025 9857 eller
Helen Schöning tlf. 2140 4891

Arr: Danmarks Naturfredningsforening og Hjerteforeningen

OBS: Solidt fodtøj. Medbring kaffe, krus og evt. vand.
Vandretur langs stenalderkysten ved Ertebølle. Man kan vælge mellem 2 ture. En på ca. 6 km eller en på ca. 9 km.

"VORES NATUR" · VILDE VIDUNDERLIGE SKIVUM KRAT**98****Dato:** Søndag den 7. juni kl. 14-16**Mødested:** P-plads ved Højris Mølle**Arr:** Kratlusker gennem 20 år i Skivum, Henrik Søndergaard og naturvejleder Karin Winther, Vesthimmerlands kommune**OBS:** Ikke for gangbesværede.

Kom med på vandring i vilde, vidunderlige Skivum Krat. Hør om behovet for mere og vildere natur i Danmark og kom med på udkig efter unikke insekter og sommerfugle, vilde orkideer og oprindelig egeskov.

MEDITATION I NATUREN**99****Dato:** Tirsdag den 9. juni kl. 18.30-ca. 20**Mødested:** Gratitude, Sjørupvej 13, Grønnerup, 9640 Farsø**Turleder:** Jeanette Meldgaard**OBS:** Fornuftig varm påklædning, evt. et tæppe til at sidde på eller pakke om dig.**Tilmelding:** Senest 3 dage før: gratitude@meldinfo.dk eller tlf. 2080 5921. Aflyses ved under 6 deltagere.**Pris:** 50 kr.

Samme arrangement som tur 61 den 11. maj.

KASTBJERG ÅDAL · BREDKILDERUTEN**100****Dato:** Onsdag den 10. juni kl. 18.30-20.30**Mødested:** Sem Forsamlingshus. Semvej 21, 9550 Mariager**Turleder:** Initiativgruppe "Gåtur Kastbjerg Ådal" ved Josine Custers, Ruth Baumann, Ulla Rousing og Lise Brøndum**OBS:** Vi anbefaler vandrestøvler.

Samme arrangement som tur 39 den 22. april

RIG NATUR PÅ DALL HEDE OG I DIN HAVE**101****Dato:** Onsdag den 10. juni kl. 19-21**Mødested:** P-plads ved Poulstrup Sø**Turledere:** Naturvejlederne Esben Buch og Ole Henriksen i samarbejde med Arternes Aalborg**OBS:** Naturvandring på ca. 2 km ad stier i bakket terræn. Der uddeles poser med blomsterfrø til vilde haver.

Poulstrup Sø ligger som et blått spejl i det smukke, bakkede landskab. Turen går forbi området hvor Aalborg Kommune foretog sprængning af træer i 2019. Og vi ser nærmere på dette spændende og anderledes forsøg på at skabe mere rig natur. Arternes Aalborg er en samling af naturinteresserede Arts Ambassadører. Hver ambassadør taler en plantes eller et dyrs sag. På aftenens naturvandring fortæller Arternes Aalborg om deres passion for naturen og naturligvis om deres arter. Du kan skabe mere liv i din have – blot med nogle enkle ændringer. Naturvejlederne giver tips til, hvordan du får småfugle, padder, pindsvin og insekter til at foretrække din have.

**LIMFJORDEN · LANDSKABET, KLIMAET & KULTUREN
EN BUSEKSKURSION****102****Dato:** Lørdag den 13. juni kl. 09.30-16.30**Mødested:** Lindholm Høje Museets hovedindgang,
Vendilavej 11, 9400 Nørresundby**Turleder:** Naturvejleder og landmåler Tommy Jensen i
samarbejde med Folkeuniversitetet i Aalborg**OBS:** PMedbring gerne en kikkert og et lille siddeunderlag.
Turen er ikke for gangbesværede. Kaffe/the, drik-
kevarer og madpakke medbringes. Frokosten indtages
i det fri. Der er indlagt små vandreture.**Tilmelding:** Folkeuniversitetet i Aalborg, tlf. 9816 7500 eller
www.fuaalborg.dk/aalborg**Pris:** 395 kr.

Limfjordsegnen har altid været en kilde til gode fortællinger og sagn. Vi vil besøge oldtidsminder, kirker og klostre og smukke naturreservater. Turen indeholder bl.a. besøg på Lindholm Høje, Sebbesund, Aggersborg og Ulvedybet. Store klimaforandringer og den sidste istid skabte et ungt landskab, som mennesker siden bondestenalderen har sat deres præg på. Et aktuelt spørgsmål er, hvad de kommende klimaændringer vil få af betydning for Limfjordsegnen

**FOSSILJAGT
LED EFTER FORTIDENS SKATTE****103****Dato:** Lørdag den 13. juni kl. 10-12**Mødested:** P ved Rold Storkro, Vælderskoven 13, 9520 Skørping**Turleder:** Rebild Guide Birgitte Wilsted Simonsen,
Outdoorhimmerland.dk**OBS:** Praktisk påklædning og fodtøj, da kalken godt kan
være lidt glat. Medbring evt udstyr som hammer,
mejsel og sikkerhedsbriller. Medbring gerne madpakke
og noget at drikke.**Pris:** 45 kr. Kontant eller MobilePay 2211 9919 til guiden
på dagen.

Samme arrangement som tur 40 den 25. april.

SKINDBJERGLUND OG RIISE SKOV**104****Dato:** Søndag den 14. juni kl. 9.30-13.30**Mødested:** P-plads Risevej, 9520 Skørping**Arr:** Rold Skovs Venner**Pris:** 40 kr.

Vi går igennem Naturstyrelsen Himmerlands netop tilkøbte skov, Riise Skov, og møder forhåbentlig de nytilkomne naturplejere, "de vilde heste", sammen med kvæg og får. Dyrene er sat ud i Riise Skov og Skindbjerglund, for at afgræsse og bide træer og buske så der kommer en lysåben underskov til gavn for den meget artsrige flora og fauna, der er kendetegnet for egeskov.

VILDE BLOMSTERS DAG PÅ FREDES ENG

105

Dato: Søndag den 14. juni kl. 10-12**Mødested:** Fra Svenstrup følges Dall Møllevej over jernbanebroen, kør ind af markvej til højre i selve svinget lige efter nedkørsel fra broen**Turledere:** Terkel Arnfred og Jørgen Balslev Hansen, DN Aalborg**OBS:** Engen kan være våd!

Frede Nielsens eng blev for fire år siden næsten ryddet for trævækst, da Dall Møllevej blev ført over jernbanen. Året efter gav Veluxfonden støtte til hegning af hele området som et Grønt Guld projekt gennem DN. En lokal dyreholder sørger for, at Galloway kvæg året rundt græsser området. 2020 er tredje år i en femårs-periode, hvor vi nøje følger udviklingen af engplanter som følge af græsningen. På arealet er der krat, kultur- og natureng, kilde, grøft og et par søer.

DE VILDE BLOMSTERS DAG PÅ LOUNS

106

Dato: Søndag den 14. juni kl. 10-13**Mødested:** Naturbasen på Louns, Hesselvej 44, 9640 Farsø**Arr:** Hortonom Lone Kjær og naturvejleder Karin Winther, Vesthimmerlands kommune**OBS:** Turen er ca. 6 km lang og ikke for gangbesværede. Tag en madpakke med.

Naturen er på sit højeste, og Louns er trukket i de fineste festklæder. Vi går en tur i det skønne istidslandskab på jagt efter sjældne og karakteristiske plantearter, som vokser her, bl.a. fem forskellige sjældne og fredede orkideer.

BLIV DUS MED FUGLENE VED BIRKESØ

107

Dato: Søndag den 14. juni kl. 10.30-12**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret**OBS:** Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne din egen kikkert.**Pris:** Aktiviteten er indeholdt i centrets entré. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Tag med naturformidleren til Birkesø, og bliv klogere på fuglelivet ved Birkesø. Prøv at bruge en kikkert og lær at se forskel på de forskellige fugle. Hvordan kan ænderne holde varmen, når de svømmer i det iskolde vand. Bålet i bålhytten er tændt, og du kan købe pølser og brød til en grillfrokost over gløderne. Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørvetoget eller far vild i Det Vilde, hvor du kan se vildsvinene og besøge Dødens Tårn. Læs mere på www.lillevildmose.dk

DE VILDE BLOMSTERS DAG PÅ EGHOLM (CYKLETUR)**108****Dato:** Søndag den 14. juni kl. 13-16**Mødested:** Ved Egholmfærgen på Aalborgsiden kl. 12.45 på cykel**Turledere:** Naturvejlederne Esben Buch og Anton Thøger Larsen fra Danmarks Naturfredningsforening i Aalborg i samarbejde med Arternes Aalborg**OBS:** Kom på en cykel i topform og medbring eftermiddagskaffe/the/saft og egen feltflora.

De Vilde Blomsters Dag i Norden er dagen, hvor Dansk Botanisk Forening udbreder kendskabet til de mange smukke vilde planter, der findes i den nordiske natur. På cykelturen rundt på naturskønne Egholm, gennemgår vi derfor den perlerække af vilde blomster, bl.a. flere spiselige strandplanter, der vokser netop her. Naturvejlederne artsbestemmer og fortæller flere af de sjove historier og myter, der knytter sig til vilde blomster. Mens vi nyder eftermiddagskaffen ved Limfjorden, fortæller artsambassadører fra Arternes Aalborg om flere af Egholms sjældne arter som eksempelvis den helt ekstremt sjældne Langstilket filtrose – *Rosa tomentosa* alias Egholm rosen.

LINDUM SKOV**109****Dato:** Mandag den 15. juni kl. 19-20.30**Mødested:** Vil fremgå af dagspressen i ugen inden og på www.naturguidenhimmerland.dk**Turleder:** Mariager Fjord Soroptimisterne ved Ellen Nielsen**Pris:** 20 kr.

På turen igennem skoven skal vi høre om nogle af de fortællinger, der knytter sig til skoven, bl.a. om franske desertører der skjulte sig i skoven, hvordan Kvindsø fik sit navn og om "Rasmus Mørks Klædeskab". Vi skal også bestige den store Lindumsten, en vandreblok fra istiden. Vi går sammen på opdagelse i naturen, får frisk luft, bliver klogere og gør samtidig en forskel for børn på Julemærkehjemmet i Hobro, som modtager betalingerne for turen som støtte.

FADERS VILJE**110****Dato:** Tirsdag den 16. juni kl. 19-21**Mødested:** Museet Herregården Hessel, Hesselvej 40, Hvalpsund, 9640 Farsø**Arr:** Thit Jensen museet og Museet Herregården Hessel**Tilmelding:** Peter Hørup tlf. 4261 8198 eller Museet Herregården Hessel tlf. 9863 8125/2058 2201.**Pris:** 60 kr. incl. kaffe og kage.

Et foredrag i samarbejde med Thits venner om børns rettigheder fra midten af det 19. årh. frem til de første årtier af det 20 årh. Om kvinder der blev gift med en mand, som faderen havde valgt og om hvordan der så gik med familien og børnene.

KRYDDERSNAPS I URTEHAVEN OG "ÅBNE" HUSE**111****Dato:** Onsdag den 17. juni kl. 10-12**Mødested:** Urtehaven i Lindholm, Fr. Raschsvej 9, 9400 Nørresundby**Turledere:** Naturvejleder Esben Buch i samarbejde med Ældre Sagen Aalborg, Aalborg Seniorsport, Snapselauget "Cimbrerne" og Sundby Samlingerne**OBS:** Medbring et lille glas til snapsesmagsprøver. >>

Selv om Urtehaven i Lindholm er forandret og omlagt til en indbyggende staudehave med opholdsarealer, kan havens mange forskellige træer og buske, være til stor inspiration, når du vil lære at krydre din egen snaps. Snapselaugene "Cimbrerne" og naturvejlederen vil fortælle om de bedste snapserecepter ligesom vi lader os inspirere ved Munkehavens mange læge og krydderurter. Frivillige fra Sundby Samlingerne holder havens smukke kulturhistoriske bygninger åbne, og du kan her opleve den helt specielle stemning som knytter sig til den gamle Raschsgaard, Pibemagerhuset og Brohuset.

KASTBJERG ÅDAL · ULVHOLMRUTEN OG MØLLERUTEN**112****Dato:** Onsdag den 17. juni kl. 18.30-20.30**Mødested:** P-plads Kærby Mølle, Kærby Møllevej, 8983 Gjerlev J**Turleder:** Initiativgruppe "Gåtur Kastbjerg Ådal" ved Josine Custers, Ruth Baumann, Ulla Rousing og Lise Brøndum**OBS:** Vi anbefaler vandrestøvler.

Samme arrangement som tur 47 den 29. april.

KRYDDERSNAPS OG ØRREDER PÅ BOLDRUP MUSEUM**113****Dato:** Onsdag den 17. juni kl. 18.30**Mødested:** Boldrup Museum, Ørnbjergvej 13, 9610 Nørager**Arr:** Boldrup Museumsforening**OBS:** Turen foregår i ujævnt terræn. Husk fornuftigt tøj og fodtøj til at færdes i naturen.**Pris:** 70 kr. inkl. diverse smagsprøver på kryddersnaps og røget ørred med tilbehør.

Boldrup Museums snapselaug inviterer alle interesserede på en hyggelig tur i lokalområdet, hvor vi kigger på nogle af de forskellige planter, man kan bruge i sin egen kryddersnaps. Få gode fif til at lave dine egne kryddersnaps. Der bliver selvfølgelig også rig mulighed for at smage forskellige snaps. Aftenen slutter med røgede ørreder på nybagt rugbrød – og selvfølgelig med kryddersnaps til.

Se Nordjyllands Historiske Museums hjemmeside og Boldrup Museums facebookside.

**SE DE FLOTTE OG USÆDVANLIGE SOMMERFUGLE
I HAMMER BAKKER****114****Dato:** Torsdag den 18. juni kl. 16.30-19.30**Mødested:** P-plads ved Vodskov kirke

Herfra kører vi sammen til turområdet

Turleder: Svend Erik Mikkelsen

Denne tur handler om at se og høre om de arter der er af sjældne sommerfugle i Hammer Bakker. Vi besøger områder, der hører under de arealer, Den danske Naturfond, Botanisk Forening og Aalborg Kommune ejer. Vi skal se Perlemor sommerfugle, Blåfugle, Randøjer og Brun Pletvinge der er speciel for Nordjylland. Det kan være svært i farten, at se hvor fantastisk smukke sommerfuglene er. Derfor vises de i stor billedform på turen.

**AALBORG REGATTA OG FJORDENS SMÅDYR
PÅ HONNØRKAJEN****Dato:** Fredag den 19. juni kl. 9.30-12**Mødested:** Honnørkajen, Aalborg**Turledere:** Naturvejlederne Esben Buch og Ole Henrichsen i samarbejde med Aalborg Regatta

Limfjorden er Aalborg Kommunes største og mest "livlige" naturområde. Her kribler og krabler det under vandoverfladen. Fisk fouragerer i det lave, lune vand. Krabber krydser fjordbunden i evig søgen efter føde. Rejer, tanglopper og en masse andre smådyr svømmer næsten usynlige mellem ålegræssets blade. Hele dette spændende leben skal skoleelever kunne glæde sig over og derfor have kendskab til. Derfor står naturvejlederne på Honnørkajen med en lille stand og fortælle skoleklasser om Limfjordens utallige herligheder. Du er også velkommen til at lytte med. Så deltag sammen med børnene på denne berigende dag.

**SOMMERSOLHVERV
I OLDTIDENS ROLD SKOV****Dato:** Fredag den 19. juni kl. 19.30-22.30**Mødested:** P-pladsen til Lille Blåkilde på Rebild Kirkevej mellem Rebild og Buderupholmvej**Turledere:** Naturvejleder Søren Risborg, Rebild Naturskoler og journalist Uffe Westerberg**OBS:** Solidt fodtøj nødvendigt. Turen går til dels i ujævnt og kuperet terræn.

Tid og årstid er vigtigt for mennesker at holde styr på. Også for de mennesker, der befolkede Bronzealderens Rold Skov. Derfor anlagde de blandt andet en stenrække, der peger mod det punkt, hvor solen går ned på årets længste dag. Vi tjekker, om de havde styr på tingene, når solen går ned kl. 22.17 Vi skal også vandre mellem områdets mange gravhøje, gå i den lille troldekskovs hulveje, finde det gamle vadested over Lindenberg Å og drikke af Lille Blåkilde, der som andre helligkilder siges at have ekstra stærke kræfter ved solhverv.

NATUROMRÅDERNE VED REBILDCENTRET OG REGANVEST**117****Dato:** Lørdag den 20. juni kl. 14-16**Mødested:** Rebildcentrets reception,
Røde Møllevej 4, 9520 Skørping**Turleder:** Peter Henneby, Rebildcentret**OBS:** Tag godt fodtøj på – der kan være fugtigt/vådt i engen.**Pris:** 90 kr. incl. billet til alle Rebildcentrets udstillinger.
Børn 6-14 år: 40 kr.

Efter introduktion om Rebildcentret med Thingbæk Kalkminer går vi forbi nogle af områdets kilder, ser dambrug og hører om naturplejen med får og kreaturer af Rebildcentrets 70 ha naturarealer. Vi ser Naturskolen, hvorefter du kan nyde roen på stien langs den rislende Lindenberg Å. Derefter går vi op oven på ReganVest – hvad kan man se her? Fra toppen af skråningerne er der også en flot udsigt over Lindenberg Ådal, og turen går ned gennem Oplev Krat, hvor der er Land Art, og slutter forbi kalkminerne. Efter turen er der adgang til alle Rebildcentrets udstillinger og caféen er åben.

HVORDAN KAN DU FINDE VEJ I NATUREN?

118

Dato: Søndag den 21. juni kl. 10-12**Mødested:** Rebildporten, Rebildvej 25A, Rebild, 9520 Skørping**Turleder:** Peter Henneby, Rebildguide**OBS:** Godt fodtøj. Ikke for 2- og 4-hjulede og ej heller 4-benede.**Pris:** 50 kr.

Kom med på en gåtur, hvor vi sammen finder vej ved hjælp af kort – både på papir og på telefonen/tabletten. Hvad kan jeg "læse" på et kort? Hvad er fordelene ved kortet på telefonen? Kan jeg se hvor meget jeg skal gå op og ned? Hvordan finder jeg altid "hjem" igen? Vi går et par timer på veje og stier i Rebild Bakker og Rold Skov – og det går op og ned. Kom på gåtur med orienteringsløberen, der går orienteringsløb!

Download gerne CityMaps2Go og/eller Topo GPS inden turen.

VI SLYNGER OG SMAGER PÅ HONNING

119

Dato: Søndag den 21. juni kl. 10.30-12**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret**OBS:** Praktisk påklædning.**Pris:** Aktiviteten er indeholdt i centrets entré. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Sur, sur, sur – lille bi omkring. Bierne har arbejdet hårdt og produceret en masse honning på tavlerne i bistaderne. Nu er tiden kommet til at den lækre honning skal slynges! Kom og vær med og se hvordan honningen slynges direkte fra tavlerne – bliver der mon smagsprøver på nyslynget honning? Bålet i bålhytten er tændt, og du kan købe pølser og brød til en grillfrokost over gløderne. Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørvetoget eller far vild i Det Vilde, hvor du kan se vildsvinene og besøge Dødens Tårn. Læs mere på www.lillevildmose.dk

INTERNATIONAL MØLLEDAG PÅ HAMMERVÆRKET

120

Dato: Søndag den 21. juni kl. 10-16**Mødested:** Godthaab Hammerværk ved cafeen, Zincksvej 2b, 9230 Svenstrup**Arr:** Godthaab Hammerværk

International Mølledag, hvor der er gratis kaffe i hammerværkets café fra kl. 10. Der er en guidet tur ved søen og fortælling om vandvejen. Læs mere på www.godthaab-hammerværk.dk

BLOMSTERKAGER I HERREGÅRDHAVEN**121****Dato:** Søndag den 21. juni kl. 14-16**Mødested:** Museet Herregården Hessel,
Hesselvej 40, Hvalpsund, 9640 Farsø**Arr:** Museet Herregården Hessel og Hessels havelaug**OBS:** For at gøre det mere festligt: Vi ser gerne at gæsterne har mindst ét hvidt klædningsstykke på. I tilfælde af dårligt vejr sidder vi indendørs.**Tilmelding:** Tilmelding til museetherregaardenhessel@gmail.com eller tlf. 2058 2201. Max antal 40 pers.**Pris:** 125 kr. Skal betales ved bestilling.

Et unikt havearrangement, som foregår i blomsterhaven bag stuehuset på Hessel. Ved haveborde med blomstrede duge og porcelæn vil vi invitere til kaffe og kager. Men det er ikke hvilke som helst kager – det er kager med blomster! Indeni eller pyntet med – det hele er i blomsternes tegn. Hessels havelaug står for fortællingerne om haven og blomsterne.

REBILD BAKKERS HISTORISKE VINGESUS**122****Dato:** Søndag den 21. juni kl. 14-16**Mødested:** Rebildporten, Rebildvej 25A, Rebild, 9520 Skørping**Turleder:** Peter Henneby, Rebildguide**OBS:** Fodtøj til op og ned ad bakker/trapper.**Pris:** 40 kr.

Som start på turen får du historierne om bygningerne ved parkeringspladsen på toppen af Rebild Bakker. Ved indgangen til Nationalparken hører du både om minder fra 2. verdenskrig og udvandringen til Amerika. På Rebild Bakkers højeste punkt ser vi de specielle trolde-træer og nyder en fantastisk udsigt over Gravlev Ådal og hører om landskabet. På vej ned ser vi over på krybskytten Lars Kjærs hus, og i bunden af bakkerne fortælles om kilder, træer og buske samt den navnkundige skovrider Jens Hvass. På vejen op standser vi ved 4. juli-festpladsen og går til sidst forbi den nye Max Henius' bålhytte.

VI SKABER MERE PLADS TIL NATUREN**123****Dato:** Søndag den 21. juni kl. 14-17**Mødested:** Møldrup Bål- og Aktivitets Plads,
Birkholmvej 1, 9510 Arden**Turledere:** DN Mariagerfjord ved Mona og Alan Phipps**OBS:** Ca. 1 km trampesti. Regntøj og gummistøvler hvis det regner.

1,5 ha agerjord er under omlægning til et naturområde, som giver mere plads til Danmarks hårdt trængte natur. Her er en ny sø, naturskov, brak og afgræssede marker, områder til vilde blomster mm. Hør om det spændende dyreliv der er kommet til, og om projektets succeser og udfordringer. Vi afslutter med en lille forfriskning og en snak om, hvordan vi ellers kan få mere plads til naturen.

**EGHOLM BORGRUIN
I SKØRPING HOLME OG MUSEUM REBILD****Dato:** Mandag den 22. juni kl. 19-21.30**Mødested:** P ved Egholm borgruin, for enden af Skørpingholmevej, 9520 Skørping, derefter videre til Museum Rebild**Turleder:** Museum Rebild/Niels Jørn Østergård og Bodil Tvedegaard**OBS:** Kraftigt fodtøj, ikke for gangbesværede.**Pris:** 45 kr. inkl. kaffe og brød

Egholm borgruin er smukt beliggende i Lindemborg ådal v. Gl. Skørping. Her fornemmes suset af Middelalderen i Rold Skov. Hør historien om 1300-tals borgen og Margrethe den 1, gamle adelsslægter og en urolig tid i Danmark. Borgen bliver lokalt omtalt som Røverborgen. Der serveres et lille glas mjød. Efter besøget på borgruinen kører vi til Museum Rebild, hvor fundene fra Egholm borgen er udstillet. Her serveres kaffen og vi synger gamle viser fra Middelalderen.

KASTBJERG ÅDAL · DYRBY KRAT

125

Dato: Onsdag den 24. juni kl. 18.30-20.30**Mødested:** P-plads Kærby Mølle. Kærby Møllevej, 8983 Gjerlev J**Turleder:** Initiativgruppe "Gåtur Kastbjerg Ådal" ved Josine Custers, Ruth Baumann, Ulla Rousing og Lise Brøndum**OBS:** Vi anbefaler vandrestøvler.

Samme arrangement som tur 56 den 6. maj.

ØKOLOGISK MARKVANDRING PÅ HESSEL**Dato:** Onsdag den 24. juni kl. 19-21**Mødested:** P uden for Museet Herregården Hessel, Hesselvej 40, Hvalpsund, 9640 Farsø**Turleder:** Den økologiske landmandsfamilie Janni og Peter Sørensen**OBS:** Ikke kørestoleegnet eller egnet for dårligt gående. Praktisk fodtøj og overtøj.

På denne sommeraften skal vi have en naturoplevelse, hvor vi nyder den fantastiske udsigt over Limfjorden fra Louns Halvøen. På vores gåtur fortæller Hessels nabo, en økologiske landmandsfamilie, om økologiske madvarer, dyrkning af rodfrugter, landbrug samt meget andet. Kom og vær med på denne dejlige tur.

**KLICK FOR AT SE TILBAGEVENDENDE AKTIVITETER I SOMMERFERIEN
PÅ HESSEL, I LILLE VILDMOSE OG ERTEBØLLE · SIDE 71-75**
DE FIRE ÅRSTIDER 3 · SOMMER I MOSEN

127

Dato: Søndag den 28. juni kl. 10.30-12.30

Mødested: Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde

Turleder: Lille Vildmosecentret (kørsel i egne biler)

OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne din egen kikkert.

Pris: 30 kr./person + entré til Lille Vildmosecentret Kør med tørvetog: 30 kr./person ved køb af entré.

Sommeren står for døren med varme og solskin, og mosen vrirler med dyreunger. Fra Brandvagttårnet er der udsigt over mosen, og forhåbentlig ser vi elgene, der ofte tager et koldt bad i mosens vandfyldte gravebaner. På Portlandmosen kan vi opleve flere sommerfuglearter og se klokkelýngens violette blomster. Et nyt formidlingssystem gør det muligt for guiden via bilradioen at fortælle under kørsel. Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørvetog eller far vild i Det Vilde, hvor du kan se vildsvinene og besøge Dødens Tårn. Læs mere på www.lillevildmose.dk

REBILD BAKKER MED HØJ PULS

128

Dato: Søndag den 28. juni kl. 13-15

Mødested: Rebildporten

Turleder: Rebildguide Marie-Louise Maarup

OBS: Da turen foregår i kuperet terræn anbefales rimelig god kondition og fornuftigt fodtøj.

Pris: 50 kr. pr person som betales kontant eller MobilePay til guiden på dagen.

Rebild Bakker er et fantastisk område, som kan tage pusten fra de fleste. På denne tur vil vi bestige nogle af de højeste bakker, så der er god mulighed for at få pulsen op og opleve nogle fantastiske udsigter, mens der fortælles om naturen, historiske begivenheder og nogle af de personer, der har haft tilknytning til egnen. Turen er på ca. 4 km, 180 højdemeter og foregår i vandretempo. Vi afslutter med kaffe og kage.

**SOMMERFERIESKOLE I SKOVEN
ISTIDSREJSE**

129

Dato: Mandag den 29. juni kl. 10-12

Mødested: Naturbasen i Uhrehøje Plantage Farsøvej 95, Farsø

Arr: Nature Rangere og naturvejleder Karin Winther
Vesthimmerlands kommune, www.naturekspeditionen.dk

På sommerferieskolen har du mulighed for at eksperimentere med forskellige istidsforsøg. Dødishul, randmoræne, smeltevandskløft m.m. efterfølgende går vi ud og finder de rigtige spor fra istiden. Plantagen ligger i et område, som er dannet i slutningen af sidste istid. (ca. 14.000 år siden). Kontrasten mellem det flade landskab i Myrhøj Plantage og bakkerne i Uhrehøje Plantage er slående.

**KLIK FOR AT SE TILBAGEVENDENDE AKTIVITETER I SOMMERFERIEN
PÅ HESSEL, I LILLE VILDMOSE OG ERTEBØLLE · SIDE 71-75****SOMMERFERIESKOLE I SKOVEN
KOK AMOK****Dato:** Tirsdag den 30. juni kl. 10-12**Mødested:** Naturbasen i Uhrehøje Plantage Farsøvej 95, Farsø**Arr:** Nature Rangere og naturvejleder Karin Winther
Vesthimmerlands kommune, www.naturekspeditionen.dk

Vi går på skovtur og indsamler mad fra naturens spisekammer, som vi efterfølgende bruger i små snacks, som tilberedes i udekøkkenet. Alle deltagere får udleveret NaturNørd-diplom.

**FISK I BINDERUP Å
DANMARKS SMUKKESTE VANDLØB****Dato:** Tirsdag den 30. juni kl. 10-14**Mødested:** Drej fra Aalborgvej ca. 200 m øst for Binderup Å ad Klitgårdvej mod Klitgårds Fiskerleje, efter ca. 300 m drej til venstre ad grusvej, kør 200 m**Turledere:** Naturvejlederne Esben Buch og Ole Henriksen i samarbejde med Uffe Westerberg, Lystfiskeriforeningen Binderup Aa samt et par af de dygtige medlemmer af foreningen**OBS:** Medbring gerne fiskegrej. Der findes lidt grej til udlån. Alle mellem 18 år og 65 år skal huske det obligatorisk fisketegn.

Binderup Å har gennemgået en fantastisk forandring og er nu med i Superligaen blandt Danmarks smukkeste og sundeste åer. I dag har vi fået en helt enestående mulighed for at gå en tur langs åen og prøve at fiske i den. På gåturen fortæller vi om åen. Dens historie, restaurering og fiskebestand. Og hvis du er ny lystfisker, så kan du få en grundig instruktion i denne fascinerende hobby og afprøve dine nye færdigheder med praktisk fiskeri. Måske er du heldig at fange en sølvblank havørred.

**SOMMERFERIESKOLE I SKOVEN
KUKKELURE-KASSEQUIZ****Dato:** Onsdag den 1. juli kl. 10-12**Mødested:** Naturbasen i Uhrehøje Plantage, Farsøvej 95, Farsø**Arr:** Nature Rangere og naturvejleder Karin Winther
Vesthimmerlands kommune, www.naturekspeditionen.dk

Nature Rangerne er klar til at tage dig med på Kukkelfarekassequiz. Efterfølgende hygger vi med pandekager omkring bålet. Alle deltagere får udleveret NaturNørd-diplom.

KASTBJERG ÅDAL · MOSELY OG VEST HEM

133

Dato: Onsdag den 1. juli kl. 18.30-20.30**Mødested:** P-plads Mosely ved shelters,
Vest Hemvej 18, 9550 Mariager**Turleder:** Initiativgruppe "Gåtur Kastbjerg Ådal" ved Josine Custers, Ruth Baumann, Ulla Rousing og Lise Brøndum**OBS:** Vi anbefaler vandrestøvler.

Samme arrangement som tur 65 den 13. maj.

**KLIK FOR AT SE TILBAGEVENDENDE AKTIVITETER I SOMMERFERIEN
PÅ HESSEL, I LILLE VILDMOSE OG ERTEBØLLE · SIDE 71-75**
**RIG NATUR OG BIER
BIAVL FOR BØRN**

Dato: Torsdag den 2. juli kl. 13-15

Mødested: Skolebigården ved Infohuset i Østerådal, Over Kæret 11, 9000 Aalborg

Arr: Naturvejlederne Esben Buch og Ole Henrichsen i samarbejde med erfarne biavlere fra Aalborg Biavlerforening

OBS: Vi opsætter et stort bihotel til vilde bier, og vi bygger små bihoteller til familiens egen have.

Børnefamilier med sommerferie bydes indenfor i biernes forunderlige verden i skolebigården ved Infohuset i Østerådal. Iført bianoraker med slør og under kyndig vejledning besigtiger vi en fredelig bifamilie, ser på bidronningen og de mange flittige arbejderbier, der lige nu har travlt med at indsamle sommerens blomsternektar og pollen. Indendørs i Infohuset starter vi honningslyngen, og alle deltagere kan her smage nyslynget honning på friskbagt brød. Hør også om biernes vigtige bestøvningsarbejde for vilde blomster i naturen, om vilde bier og få inspiration til at give naturen mere plads i familiens egen have

NATURVANDRING I LOUNS SKOVBAKKER

135

Dato: Torsdag den 2. juli kl. 19-21

Mødested: "Udestuen" for enden af Hesselvej (efter Hessel), Hvalpsund, 9640 Farsø

Arr: Den Frivillige Turistgruppe i Hvalpsund, tlf. 5036 8446
Naturvandring i de naturskønne Skovbakker yderst på Louns-halvøen. Turen bliver guidet og fortalt af Søren Skovgaard Madsen.

**FOSSILJAGT
LED EFTER FORTIDENS SKATTE**

Dato: Lørdag den 4. juli kl. 10-12

Mødested: P ved Rold Storkro, Vælderskoven 13, 9520 Skørping

Turleder: Rebild Guide Birgitte Wilsted Simonsen, Outdoorhimmerland.dk

OBS: Praktisk påklædning og fodtøj, da kalken godt kan være lidt glat. Medbring evt udstyr som hammer, mejsel og sikkerhedsbriller. Medbring gerne madpakke og noget at drikke.

Pris: 45 kr. Kontant eller MobilePay 2211 9919 til guiden på dagen.

Samme arrangement som tur 40 den 25. april.

**KLIK FOR AT SE TILBAGEVENDENDE AKTIVITETER I SOMMERFERIEN
PÅ HESSEL, I LILLE VILDMOSE OG ERTEBØLLE · SIDE 71-75****KEND DIN SKOV 4 · ROLD SKOV****137****Dato:** Lørdag den 4. juli kl. 19-22**Mødested:** P-pladsen ved Rold StorKro, Vælderskoven 13,
9520 Skørping**Turleder:** Skovguide Morten Brynildsen**OBS:** Medbring gerne en madpakke og te/kaffe til pausen
undervejs. Terrænet er nogle steder kuperet, så turen
er ikke egnet for gangbesværede, barnevogne m.m.**Pris:** 125 kr. Billet købes på www.skovguiden.dk

Oplev Rold Skovs skjulte stier med en stedkendt, lokal guide på denne tre-timers vandretur til Rold Skovs hjerte. Ofte træder vi de samme stier, men på denne tur går vi uden for de faste rammer og etablerede vandruter og besøger det Rold Skov, hvor naturen og dyrelivet får lov til at trives uden alt for mange forstyrrelser. På turen har vi fokus på at tage naturens flotte og varierede landskaber ind og være lyttende og nærværende i skovens fantastiske rum, mens mørket langsomt sænker sig over skoven

STORE KAGEDAG PÅ HESSEL**138****Dato:** Søndag den 5. juli kl. 14-16**Mødested:** Museet Herregården Hessel,
Hesselvej 40, Hvalpsund, 9640 Farsø**Arr:** Museet Herregården Hessel og Hessels køkkenpigelaug**Pris:** 100 kr. inkl. billet, kager og kaffe ad libitum,
børn 3-13 år: 30 kr.

Kom og smag alverdens kager efter gamle og nye opskrifter. Først de bløde "stopkager"- boller, kringler, søsterkage, – så pladekager, honningkager, tørkager, tærter, lagkager, og til sidst småkager. Spænd bæltet ud og vær med!

MEDITATION I NATUREN**139****Dato:** Mandag den 6. juli kl. 18.30-ca. 20**Mødested:** Gratitude, Sjørupvej 13, Grønnerup, 9640 Farsø**Turleder:** Jeanette Meldgaard**OBS:** Fornuftig varm påklædning, evt. et tæppe til at sidde
på eller pakke om dig.**Tilmelding:** Senest 3 dage før: gratitude@meldinfo.dk eller
tlf. 2080 5921. Aflyses ved under 6 deltagere.**Pris:** 50 kr.

Samme arrangement som tur 61 den 11. maj.

KASTBJERG ÅDAL · LAMBÆKSDAL**140****Dato:** Onsdag den 8. juli kl. 18.30-20.30**Mødested:** P-plads Hem Kirke, Hem Kirkevej 6, 9550 Mariager**Turleder:** Initiativgruppe "Gåtur Kastbjerg Ådal" ved Josine
Custers, Ruth Baumann, Ulla Rousing og Lise Brøndum**OBS:** Vi anbefaler vandrestøvler.

Samme arrangement som tur 75 den 20. maj.

**KLİK FOR AT SE TILBAGEVENDENDE AKTIVITETER I SOMMERFERIEN
PÅ HESSEL, I LILLE VILDMOSE OG ERTEBØLLE · SIDE 71-75**
KASTBJERG ÅDAL · GJERLEV KÆR

141

Dato: Onsdag den 15. juli kl. 18.30-20.30

Mødested: P-plads ved bus/ved Hammergårdsvej, 8983 Gjerlev J

Turleder: Initiativgruppe "Gåtur Kastbjerg Ådal" ved Josine Custers, Ruth Baumann, Ulla Rousing og Lise Brøndum

OBS: Vi anbefaler vandrestøvler.

Samme arrangement som tur 82 den 27. maj.

SNAPSEURTETUR PÅ HESSEL

142

Dato: Lørdag den 18. juli kl. 14-16.30

Mødested: Cafeen/informationen på Museet Herregården Hessel, Hesselvej 40, Hvalpsund, 9640 Farsø

Arr: Hessels snapselaug

OBS: Ikke kørestoleegnet

Pris: 50 kr. inkl. smagsprøver efter turen.

Medlemmer af snapselaugene tager jer med rundt på en tur, der tager ca 1½ time med prøvesmagning undervejs. Vi viser og fortæller om hvilke krydderurter, I kan bruge til en god snaps. Derefter går vi tilbage til Hessel, hvor I ser snapsebedene, og inde i cafeen er der igen en prøvesmagning samt en snak med alle, der har snaps med.

ØKOLOGISK SOMMERDAG PÅ LIVØ

143

Dato: Onsdag den 22. juli kl. 13-17

Mødested: Livø Havn

Turledere: Naturstyrelsen Himmerland, Bente og Karsten Kjærgaard, Livø Avlsgaard

Tilmelding: Senest 21. juli på tlf. 2238 0190 eller 2014 4890.

Pris: 100 kr. for voksne og gratis for børn u/12 år for markvandring, mad og kaffe.

Mød landmandsfamilien på Livø. Vi går en tur i marken, hvor landmanden fortæller om det økologiske landbrug og viser alle de forskellige oprindelige kornarter frem. Undervejs vil du få serveret forskellige småretter lavet af øens produkter. Efter turen afslutter vi med en kop kaffe på gårdspladsen.

Se vores hjemmeside www.livoeavlsgaard.dk for mere info og følg med i livet på gården på Instagram [@livoeavlsgaard](https://www.instagram.com/livoeavlsgaard)

KASTBJERG ÅDAL · ENSLEV BJERGE-TUREN

144

Dato: Onsdag den 22. juli kl. 18.30-20.30

Mødested: Enslev Forsamlingshus, Krogagervej 6, 8983 Gjerlev J

Turleder: Initiativgruppe "Gåtur Kastbjerg Ådal" ved Josine Custers, Ruth Baumann, Ulla Rousing og Lise Brøndum

OBS: Vi anbefaler vandrestøvler.

Samme arrangement som tur 33 den 15. april.

**KLIK FOR AT SE TILBAGEVENDENDE AKTIVITETER I SOMMERFERIEN
PÅ HESSEL, I LILLE VILDMOSE OG ERTEBØLLE · SIDE 71-75****SNAPSE, WHISKY OG MEGET MERE****145****Dato:** Torsdag den 23. juli kl. 19-21**Mødested:** Færgelejet, Hvalpsund, 9640 Farsø**Arr:** Den Frivillige Turistgruppe i Hvalpsund**Tilmelding:** Til Leif Jensen på tlf. 5036 8446 senest mandag den 20. juli. Max. antal deltagere er 35 personer.**Pris:** 100 kr. + færgebillet 25 kr. (fodgængere).

Rundvisning på Brænderiet Limfjorden i Sundsørehus, hvor Brygger Ole Mark fortæller om produktionen og brænderiets historie. Der er selvfølgelig smagsprøver på brænderiets produkter, som primært er whisky, men også rom, gin, brandy og snapse.

BYVANDRING**146****I JOHANNES V. JENSENS OG THIT JENSENS FARSØ****Dato:** Lørdag den 25. juli kl. 14-16**Mødested:** Johannes V. Jensen og Thit Jensen Museet**Turleder:** Inge Lise Jæger, Johs. V. Jensen og Thit Jensen Museet**Pris:** 75 kr. inkl. entré på museet.

Samme arrangement som tur 89 den 3. juni.

ØKOLOGISK SOMMERDAG PÅ LIVØ**147****Dato:** Mandag den 27. juli kl. 13-17**Mødested:** Livø Havn**Turledere:** Naturstyrelsen Himmerland, Bente og Karsten Kjærgaard, Livø Avlsgaard**Tilmelding:** Senest 26. juli på tlf. 2238 0190 eller 2014 4890**Pris:** 100 kr. for voksne og gratis for børn u/12 år for markvandring, mad og kaffe.

Samme arrangement som tur 143 den 22. juli.

KASTBJERG ÅDAL · BREDKILDERUTEN**148****Dato:** Onsdag den 29. juli kl. 18.30-20.30**Mødested:** Sem Forsamlingshus. Semvej 21, 9550 Mariager**Turleder:** Initiativgruppe "Gåtur Kastbjerg Ådal" ved Josine Custers, Ruth Baumann, Ulla Rousing og Lise Brøndum**OBS:** Vi anbefaler vandrestøvler.

Samme arrangement som tur 39 den 22. april

GUIDET VANDRETUR I BRAMSLEV BAKKER**149****Dato:** Søndag den 2. august kl. 12-16**Mødested:** P-plads ved Restaurant Bramslev Bakker
WGS84: 56°39'4.5"N 9°52'5.3"E**Arr:** VisitMariagerfjord**OBS:** Ikke egnet for klap- og barnevogne og gangbesværede. Husk egnet fodtøj, da der kan være vådt og mudret.**Tilmelding:** Nødvendigt på www.visitmariagerfjord.dk eller tlf. 7027 1377.**Pris:** 150 kr. inkl. sandwich og vand.

Turen, som er på ca. 10 km, starter på P-pladsen, hvorfra vi går op i bakkerne mod Valsgård Bæk. Her ser vi bl.a. stenkisterne over bækken og Hjertritsdal Mølle samt den gamle stenvej. Undervejs taler vi bl.a. om landskabet, dets opståen, naturplejen og små får anekdoter. Vi holder pause med sandwich og vand ved Hobro Sejlklub.

**KLİK FOR AT SE TILBAGEVENDENDE AKTIVITETER I SOMMERFERIEN
PÅ HESSEL, I LILLE VILDMOSE OG ERTEBØLLE · SIDE 71-75**
MEDITATION I NATUREN

150

Dato: Mandag den 3. august kl. 18.30-ca. 20
Mødested: Gratitude, Sjørupvej 13, Grønnerup, 9640 Farsø
Turleder: Jeanette Meldgaard
OBS: Fornuftig varm påklædning, evt. et tæppe til at sidde på, eller pakke om dig.
Tilmelding: Senest 3 dage før: gratitude@meldinfo.dk eller tlf. 2080 5921. Aflyses ved under 6 deltagere.
Pris: 50 kr.
 Samme arrangement som tur 61 den 11. maj.

BØRNEDAG
FANG FJORDENS KRIBLE/KRABLEDYR PÅ EGHOLM

151

Dato: Onsdag den 5. august kl. 10-12
Mødested: Kronborg på Egholm
Turleder: Naturvejleder Ole Henriksen
OBS: Du kan låne waders og fiskenet.
 En rigtig "prøv selv"-dag for børnene. På med waders og ud i fjordens vand for at undersøge plante- og dyrelivet. Her får børnene mulighed for selv at fange nogle af Limfjordens betagende skabninger. Klø en krabbe på kloen eller hoppe med en tangloppe. Når vi har fanget et spændende udvalg af fjordens smådyr, bliver børnene lige en anelse klogere, når der fortælles om disse fantastiske dyr.

KASTBJERG ÅDAL · ULVHOLMRUTEN OG MØLLERUTEN

152

Dato: Onsdag den 5. august kl. 18.30-20.30
Mødested: P-plads Kærby Mølle, Kærby Møllevej, 8983 Gjerlev J
Turleder: Initiativgruppe "Gåtur Kastbjerg Ådal" ved Josine Custers, Ruth Baumann, Ulla Rousing og Lise Brøndum
OBS: Vi anbefaler vandrestøvler.
 Samme arrangement som tur 47 den 29. april.

HØSTDAG PÅ HESSEL

153

Dato: Søndag den 9. august kl. 10-16
Mødested: Museet Herregården Hessel, Hesselvej 40, Hvalpsund, 9640 Farsø
Arr: Museet Herregården Hessel
OBS: Ikke så kørestoleegnet.
Pris: 100 kr. Børn under 13 år gratis.
 Oplev høsten fra jord til bord. Alle steder syder det med aktiviteter, hvor også børn kan være med. Efter at, kornet er høstet, tærsket og malet, kan man købe melet her. Man kan også selv male sit korn eller sin havre og tage det med hjem og bage af, eller man kan købe brød her, som er bagt med Hessels mel. Der er levendegørelse alle steder hele dagen, både mejeribrug og 1800-tallets karle og piger som viser høstarbejde – dog ikke uden problemer – men der sluttet med høstgilde og dans. Herskabet på gården kører til høstgudstjeneste i stadsvogne og lever deres liv, mens bl.a. smeden, vaskekonerne, rebslageren og væverne har travlt. I en anden tidsalder, 1900-tallet, kører veteranmaskiner fra Vesthimmerland og viser høstarbejde som det foregik.

**KLIK FOR AT SE TILBAGEVENDENDE AKTIVITETER I SOMMERFERIEN
PÅ HESSEL, I LILLE VILDMOSE OG ERTEBØLLE · SIDE 71-75**
I ELGENES LAND**GUIDET TUR I EGNE BILER**

Dato: Onsdag den 12. august kl. 10.30-12.30
Mødested: Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde
Turleder: Lille Vildmosecentret
OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne din egen kikkert.
Pris: 30 kr./person + entré til Lille Vildmosecentret. Kør med tørveetoget: 30 kr./person ved køb af entré.
 Samme arrangement som tur 29 den 11. april.

KASTBJERG ÅDAL · DYRBØY KRAT**155**

Dato: Onsdag den 12. august kl. 18.30-20.30
Mødested: P-plads Kærby Mølle. Kærby Møllevej, 8983 Gjerlev J
Turleder: Initiativgruppe "Gåtur Kastbjerg Ådal" ved Josine Custers, Ruth Baumann, Ulla Rousing og Lise Brøndum
OBS: Vi anbefaler vandrestøvler.
 Samme arrangement som tur 56 den 6. maj.

RIG NATUR OG VILDE BIER**I BUNDGÅRDSARKEN**

Dato: Onsdag den 12. august kl. 19-21
Mødested: Ved Bihotellet i den sydlige ende af Bundgårdsparken, hjørnet af Gullestrupstien og Mejrupstien i Aalborg Øst
Turledere: Naturvejlederne Esben Buch og Ole Henriksen
OBS: Børnefamilier kan bygge små insekthoteller og mejsekasser. Uddeling af gratis frøposer.
 Bundgårdsparken er et fantastisk åndehul i storbyen. Her har de lokale børnehaver og naturvejlederne opstillet et kæmpestort bihotel til de mange hjemløse, vilde bier. Det ser vi nærmere på. Der er også meget, du selv kan gøre i din egen have for at hjælpe de vilde planter og dyr. Naturvejlederne fortæller om hvordan kvas, stendynger og vand i haven kan gavne småfugle, pindsvin, padde og vandinsekter, ligesom vi sætter fokus på små, havevenlige insekthoteller til gavn for de vilde bier.

THYGESLUND VED MARIAGER FJORD**157**

Dato: Torsdag den 13. august kl. 19-20.30
Mødested: Thygeslundvej 60, 9560 Hadsund
Turleder: Mariager Fjord Soroptimisterne ved Birthe Lund
OBS: Husk praktisk fodtøj.
Pris: 20 kr.

Ejeren af Thygeslund, Morten Høegh-Guldberg, giver os fortællingen om det historiske sted. Vi går sammen på opdagelse i naturen, bliver klogere og gør samtidig en forskel for børn på Julemærkehjemmet i Hobro, som modtager betalingerne for turen som støtte.

BYVANDRING**I JOHANNES V. JENSENS OG THIT JENSENS FARSØ****158**

Dato: Torsdag den 13. august kl. 19-21
Mødested: Johannes V. Jensen og Thit Jensen Museet
Turleder: Inge Lise Jæger, Johs V. Jensen og Thit Jensen Museet
Pris: 75 kr. inkl. entré på museet.
 Samme arrangement som tur 89 den 3. juni.

**FOSSILJAGT
LED EFTER FORTIDENS SKATTE**

- Dato:** Lørdag den 15. august kl. 10-12
Mødested: P ved Rold Storkro, Vælderskoven 13, 9520 Skørping
Turleder: RebildGuide Birgitte Wilsted Simonsen,
Outdoorhimmerland.dk
OBS: Praktisk påklædning og fodtøj, da kalken kan være glat. Medbring evt udstyr hammer, mejsel og sikkerhedsbriller. Medbring gerne madpakke og noget at drikke.
Pris: 45 kr. Kontant eller MobilePay 2211 9919 til guiden på dagen.

Samme arrangement som tur 40 den 25. april.

HERREGÅRDENES DAG

- Dato:** Søndag den 16. august kl. 10-16
Mødested: Museet Herregården Hessel,
 Hesselvej 40, Hvalpsund, 9640 Farsø
Arr: Museet Herregården Hessel
OBS: Ikke så kørestoleegnet.
Pris: 50 kr. Børn under 13 år gratis.
 På Herregårdernes Dag åbner slotte og herregårde over hele landet for publikum for dermed at skabe fornyet bevidsthed om herregårdernes spændende kulturarv. Levendegørelse flere steder og rundvisninger.

FÅREDAG PÅ BOLDRUP MUSEUM

- Dato:** Søndag den 16. august kl. 10-16
Mødested: Boldrup Museum, Ørnbjergvej 13, 9610 Nørager
Arr: Boldrup Museumsforening
OBS: Fåredagen er et specialarrangement, derfor ingen rabatorninger.
Pris: Entré: 60 kr. Børn op til 13 år gratis. Middagsmad inkl. øl/vin eller vand: 100 kr. Stort kagebord: 50 kr. Entré + Mad + kagebord: 175 kr. Der kan betales kontant, med dankort eller MobilePay.

Fåredag på Boldrup Museum er en tradition med et væld af spændende og sjove aktiviteter. Museets får bliver klippet, kornet tærskes, hestene arbejder på museets marker, der køres ture med hestevogn, der er arbejdende værksteder osv. Overalt på museet er der masser af forskellige aktiviteter for hele familien. Der vil ca. kl. 12 være grillstegte lammekøller/kamsteg og pølser med tilbehør. I skolestuen det store sydhimmerlandske kagebord med mange forskellige kager.

NATURENS SPISEKAMMER · BÆR OG SNAPSETUR PÅ HEDEN 162

- Dato:** Søndag den 16. august kl. 13-16
Mødested: P-plads ved skilt til Skarpsallingkarrets fundsted på Aars-Aggersundvej
Arr: Bodil Nymark, Hessel snapselaug og biolog Per Egge Rasmussen og naturvejleder Karin Winther, Vesthimmerlands kommune, www.naturekspeditionen.dk

På de Himmerlandske Heder er der gode muligheder for at finde mange forskellige bær og urter til at spise og drikke. Vi går på jagt i spisekammeret, hører om naturpleje, indsamler og hører om urter til snaps, inden vi testsmager Bodils færdige snaps.

RIG NATUR I VILDE HAVER

Dato: Søndag den 16. august kl. 13-16**Mødested:** Vester Hassing Bypark, Rolighedsvej 29, 9310 Vodskov**Arr:** Vester Hassing Borgerforening ved Johannes Svaneborg, Hals Havekreds og naturvejlederne Ole Henrichsen og Esben Buch**OBS:** Børnefamilier kan bygge små insekthoteller og mejsekasser. Uddeling af gratis frøposer.

Giv den vilde natur plads i din have! Plante- og dyrelivet mangler levesteder overalt. Netop i haverne findes der en fin mulighed for at lave et lille åndehul, hvor du med ganske små justeringer og omlægninger, kan lave mange nye levesteder til gavn for den vilde natur. Et stykke af græsplænen kan eksempelvis udlægges med vilde blomster og Aalborg Kommune uddeler ved dette arrangement, gratis frøposer med blomsterfrø til 10 m² i din egen have. Naturvejlederne fortæller også om, hvordan kvas, stendynger og vand i haven kan gavne småfugle, pindsvin, padde og vandinsekter, ligesom vi sætter fokus på insekthoteller til gavn for de vilde bier.

75 ÅRS JUBILÆUMSRUNDVISNING PÅ SØNDRE KIRKEGÅRD 164

Dato: Onsdag den 19. august kl. 10-12**Mødested:** Ved kapellet på Søndre kirkegård**Turledere:** Naturvejlederne Ole Henrichsen og Esben Buch i samarbejde med Ældre Sagen i Aalborg og Aalborg Seniorsport

I anledning af 75-året for Danmarks befrielse den 4. maj 1945 besøger vi Søndre Kirkegård med stærke præg fra besættelsetiden og ser nærmere på gravpladserne for bl.a. tyske soldater og flygtninge. Vi runder skovkirkegården, hvor gravene kan markeres med en granitplade i lysninger i en ældre fyrreskov, samt besøger 5. maj parken, anlagt til minde om de 141 personer fra Aalborg Kommune, der døde som følge af 2. Verdenskrig. Går du og "gemmer" på en spændende anekdote eller har du minder om historiske begivenheder, der knytter sig til Aalborg og Søndre Kirkegård, er du på denne rundvisning meget velkommen til at fortælle din egen historie til de øvrige deltagere.

I ELGENES LAND
GUIDET TUR I EGNE BILER**Dato:** Onsdag den 19. august kl. 10.30-12.30**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret**OBS:** Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne din egen kikkert.**Pris:** 30 kr./person + entré til Lille Vildmosecentret. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Samme arrangement som tur 29 den 11. april.

KASTBJERG ÅDAL · MOSELY OG VEST HEM 166

Dato: Onsdag den 19. august kl. 18.30-20.30**Mødested:** P-plads Mosely ved shelters, Vest Hemvej 18, 9550 Mariager**Turleder:** Initiativgruppe "Gåtur Kastbjerg Ådal" ved Josine Custers, Ruth Baumann, Ulla Rousing og Lise Brøndum**OBS:** Vi anbefaler vandrestøvler.

Samme arrangement som tur 65 den 13. maj.

VILD MAD MED ERTEBØLLERNE

Dato: Fredag den 21. august kl. 11
Mødested: Stenaldercenter Ertebølle, Gl. Møllevvej 8, 9640 Farsø
Arr: Stenaldercenter Ertebølle
Tilmelding: På stenalder@vmus.dk senest dagen før.
Pris: Voksne 60 kr. Børn og unge under 18 år 20 kr.
 Samme arrangement som tur 28 den 10. april.

VILD MED VILDMOSEN

Dato: Søndag den 23. august kl. 10.30-12
Mødested: Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde
Turleder: Lille Vildmosecentret
OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj.
Pris: Aktiviteten er indeholdt i centrets entré. Kør med tørvetog: 30 kr./person ved køb af entré.
 Hvad har de skøre naturformidlere nu har fundet på? Kom og lær om Lille Vildmose på en anderledes og spændende måde. Tør du stikke hænderne i føleposen eller komme helt tæt på den udstoppede elgtyr? Vi vil også kigge nærmere på vildsvinene i Det Vilde og kravle til tops i Dødens Tårn. Kom og vær med – måske bliver du endnu mere vild med Vildmosen. Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørvetog og tag med på en togtur til Birkesø. Læs mere på www.lillevildmose.dk

MEDITATION I NATUREN

169

Dato: Tirsdag den 25. august kl. 18.30-ca. 20
Mødested: Gratitude, Sjørupvej 13, Grønnerup, 9640 Farsø
Turleder: Jeanette Meldgaard
OBS: Fornuftig varm påklædning, evt. et tæppe til at sidde på, eller pakke om dig.
Tilmelding: Senest 3 dage før: gratitude@meldinfo.dk eller tlf. 2080 5921. Aflyses ved under 6 deltagere.
Pris: 50 kr.
 Samme arrangement som tur 61 den 11. maj.

I ELGENES LAND
GUIDET TUR I EGNE BILER

Dato: Onsdag den 26. august kl. 10.30-12.30
Mødested: Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde
Turleder: Lille Vildmosecentret
OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne din egen kikkert.
Pris: 30 kr./person + entré til Lille Vildmosecentret. Kør med tørvetog: 30 kr./person ved køb af entré.
 Samme arrangement som tur 29 den 11. april.

KASTBJERG ÅDAL · LAMBÆKSDAL

171

Dato: Onsdag den 26. august kl. 18.30-20.30
Mødested: P-plads Hem Kirke, Hem Kirkevej 6, 9550 Mariager
Turleder: Initiativgruppe "Gåtur Kastbjerg Ådal" ved Josine Custers, Ruth Baumann, Ulla Rousing og Lise Brøndum
OBS: Vi anbefaler vandrestøvler.
 Samme arrangement som tur 75 den 20. maj.

GRAVLEVS KLARE KILDER OG LINDENBORG Å

172

Dato: Onsdag den 26. august kl. 18.30-21**Mødested:** P 300 m nordøst for Rold Storkro ad vejen mod Rebild**Turledere:** Skovrider Bendt Egede Andersen, Naturstyrelsen og vandløbsbiolog Hans Heidemann Lassen**OBS:** Gummistøvler eller kraftige vandrestøvler anbefales, da vi skal helt ned til åen og kilderne.

I Gravlevdalen neden for Rebild bakker afsluttede Naturstyrelsen Himmerland i 2009 et stort naturprojekt, som har øget naturværdierne og ikke mindst oplevelsesværdierne i området markant. På turen vil vi både se på ådalen fra den nye sti over Lindenberg Ås nye løb til kilderne og kildebækkene i dalsiderne og på landskabet i bakkerne, og hvordan naturen her plejes af hensyn til naturværdierne. Vi vil på turen vise frem og fortælle om området og projektets betydning for natur- og miljøforhold, og vi vil se på, hvordan naturen fortsat udvikler sig efter projektets afslutning.

AFTENVANDRING I FRUGTHAVEN

173

Dato: Torsdag den 27. august kl. 19-21**Mødested:** Frugthaven Ejstrupvej 23, St. Brøndum, 9520 Skørping**Turleder:** Frugtavler Jens Corneliussen**Pris:** 50 kr./voksen.

Hvordan dyrkes frugt. Hvilke æblesorter dyrkes- og hvordan plantes og beskæres for at få den flotteste frugt? Hvorfor kommer der orm i æbler og hvordan undgås det uden brug af sprøjtemidler. Vi ser, om der er skade- og nyttedyr i træerne og belyser økologisk, integreret og traditionel produktion. Der vil være lejlighed til at stille spørgsmål om konkrete problemer fra villahaven.

EN RUNDTUR I VÅDOMRÅDE LINDENBORG Å UDSPRING

174

Dato: Torsdag den 27. august kl. 19-21**Mødested:** Ved vejen Nørvad, ved søområdet lige nord for Nysum, 9610 Nørager**Turleder:** Ivan Holm, Rebild Kommune**OBS:** Gummistøvler eller andet vandtæt fodtøj vil være en god ide. Ikke for småbørn.

Rebild og Mariagerfjord Kommuner har i efteråret 2019 etableret et nyt vådområde ved Lindenberg Ås udspring. Der er her lavet tre nye vandløbsstrækninger med slyng og udlagt gydegrus på strækningerne. Samtidig er vandstanden hævet på de ånære arealer. Kom og se den begyndende tilgroning og de nye ånære arealer, og vandløbenes nye forløb, bl.a. det nye afløb fra det store væld, der er starten på Lindenberg Å.

KIRKETUR I EGEN BIL TIL TULSTED KAPEL OG THORUP KIRKE

Dato: Lørdag den 29. august kl. 13.30-15.30

Mødested: Gården Tulsted, Aspvej 4, 9520 Skørping

Turleder: Museum Rebild/Arnt Johansen

OBS: Kraftig fodtøj, noget kuperet terræn.

Pris: 30 kr.

Ved mødestedet fortælles om gården Tulsteds historie. Tulsted Kapel, beliggende på kapelbakken ved gården Tulsted, er en tomt af en romansk kirke med kirkegårdsdiger bevaret. Kirken er nævnt i 1400-tallet. Der er en egen stemning, når man står på den forblæste bakke, hvor kirken var. Thorup kirke er højtliggende tæt på Rold skov. Den er i romansk stil. Kirkegården rummer gravsteder for flere kendte personer, bl.a. skovrider Poul Lorenzen og folkesangeren Ingeborg Munch. Vi får et par eksempler på Lorensens folkloristiske optegnelser, og vi synger et par af Ingeborg Munchs sange.

KEND DIN SKOV 5 · ROLD SKOV

176

Dato: Lørdag den 29. august kl. 19-22

Mødested: P-pladsen ved Moskov Pavillonen,
Møldrupvej 34, 9520 Skørping

Turleder: Skovguide Morten Brynildsen

OBS: Medbring gerne en madpakke og te/kaffe til pausen undervejs. Terrænet er nogle steder kuperet, så turen er ikke egnet for gangbesværede, barnevogne m.m.

Pris: 125 kr. Billet købes på www.skovguiden.dk

Oplev Rold Skovs skjulte stier med en stedkendt, lokal guide på denne tre-timers vandretur til Rold Skovs hjerte. Ofte træder vi de samme stier, men på denne tur går vi uden for de faste rammer og etablerede vandreruter og besøger det Rold Skov, hvor naturen og dyrelivet får lov til at trives uden alt for mange forstyrrelser. På turen har vi fokus på at tage naturens flotte og varierede landskaber ind og være lyttende og nærværende i skovens fantastiske rum, mens mørket langsomt sænker sig over skoven.

VILD MED VILDMOSEN

Dato: Søndag den 30. august kl. 10.30-12

Mødested: Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde

Turleder: Lille Vildmosecentret

OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj.

Pris: Aktiviteten er indeholdt i centrets entré. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Hvad har de skøre naturformidlere nu har fundet på? Kom og lær om Lille Vildmose på en anderledes og spændende måde. Tør du stikke hænderne i føleposen eller komme helt tæt på den udstoppede elgtyr? Vi vil også kigge nærmere på vildsvinene i Det Vilde og kravle til tops i Dødens Tårn. Kom og vær med – måske bliver du endnu mere vild med Vildmosen. Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørvetoget og tag med på en togtur til Birkesø. Læs mere på www.lillevildmose.dk

**VANDRETUR OM HEDEPLEJE OG DAGSOMMERFUGLE
I REBILD BAKKER****178****Dato:** Søndag den 30. august kl. 13-16**Mødested:** P-pladsen ved Rebildporten på Rebildvej, 9520 Skørping**Turledere:** Aage Langeland, Kristian Knudsen, Den Nordjyske Sommerfugleklub, naturvejleder Lars Wachmann, Naturstyrelsen**OBS:** Ikke for gangbesværede. Påklædning – se vejrudsigten. Vi går tur i Rebild Bakker, hvor vi hører om naturplejen, der bl.a. udføres af geder, får og kreaturer. Hvis vejret tillader, skal vi registrere nogle af de dagsommerfugle, der findes i bakkerne. Vi prøver at indfange sommerfuglene med net, og hører om hvordan man bestemmer dem.**DE NYE STIER VED KASTBJERG ÅDAL
NATURGENOPRETNINGSPROJEKTET****179****Dato:** Tirsdag den 1. september kl. 18.30-21.30**Mødested:** Kransmarksvej 8, Hem, 9550 Mariager**Turledere:** Per Edgar Jørgensen, Danmarks Naturfredningsforening og botaniker Lise Fredriksen, Mariagerfjord Kommune**OBS:** Gummistøvler, kikkert og kaffe.**Tilmelding:** Tilmelding er ikke nødvendig, men yderligere oplysninger kan fås hos Per Edgar Jørgensen på tlf. 2678 8520. Kastbjerg Ådal er udpeget som et såkaldt Natura2000-område på grund af sine rige forekomster af naturtypen "rigkær". Siden 2006 har Naturstyrelsen arbejdet med et projekt, der kan skabe Danmarks længste rigkær. Som et led i projektet er der etableret et sammenhængende stisystem i ådalen. Vi vil fortælle om projektets resultat, og vi vil udforske nogle af de nyetablerede stier i den vestlige ende af Kastbjerg Ådal.**KASTBJERG ÅDAL · GJERLEV KÆR****180****Dato:** Onsdag den 2. september kl. 18.30-20.30**Mødested:** P-plads ved bus/ved Hammergårdsvej, 8983 Gjerlev J**Turleder:** Initiativgruppe "Gåtur Kastbjerg Ådal" ved Josine Custers, Ruth Baumann, Ulla Rousing og Lise Brøndum**OBS:** Vi anbefaler vandrestøvler.

Samme arrangement som tur 82 den 27. maj.

**NATTENS FLAKSENDE FLAGERMUS
VED GODTHÅB HAMMERVÆRK****181****Dato:** Onsdag den 2. september kl. 19-21**Mødested:** Cafeen ved Godthåb Hammerværk**Turledere:** Naturvejleder Ole Henriksen i samarbejde med Ældresagen Aalborg, SeniorSport Aalborg og Godthåb Hammerværk**OBS:** Særligt for bedsteforældre/børnebørn. Medbring gerne lommelygte. Caféen ved Godthåb Hammerværk er åben og sælger kaffe, te og kage.

En aften i børnehøjde. Bliv flagermus-spotter i en fart på et spændende flagermusested. Efter en kort introduktion til nattens mystiske flyvere går turen ud i aftenmørket til det fredede og idylliske område ved hammerværket. Undervejs fortælles om nattens dyr og der er gode chancer for at opleve de spændende flagermus på jagt efter insekter over møllesøens sorte vand. En dag, hvor der bliver talt til børnene, og hvor de måske udvikler en livslang interesse for naturen.

**RIG NATUR I VILDE HAVER
ÅBEN PARK I SVENSTRUP****Dato:** Lørdag den 5. september kl. 10-14**Mødested:** Svanemølleparken, Svenstrup Skolevej,
9230 Svenstrup**Arr:** Svenstrup Samråd ved formand Jenni Gulbæk,
naturvejlederne Ole Henriksen og Esben Buch**OBS:** Børnefamilier kan bygge små insekthoteller og
mejsekasser. Uddeling af gratis frøposer.

Giv den vilde natur plads i din have! Netop i haverne findes der en fin mulighed for at lave et lille åndehul, hvor du med ganske små justeringer og omlægninger, kan lave mange nye levesteder til gavn for den vilde natur. Et stykke af græsplænen kan eksempelvis udlægges med vilde blomster og Aalborg Kommune uddeler ved dette arrangement gratis frøposer med blomsterfrø til 10 m² i din egen have. Naturvejlederne fortæller også om hvordan kvas, stendyrer og vand i haven kan gavne småfugle, pindsvin, padde og vandinsekter, ligesom vi sætter fokus på insekthoteller til gavn for de vilde bier.

ØKOLOGISK HØSTMARKED PÅ LIVØ**183****Dato:** Lørdag den 5. september kl. 10-16**Mødested:** Livø Avlsgaard**Arr:** Naturstyrelsen Himmerland, Økologisk Landsforening
Det økologiske høstmarked afholdes i år for 15. år i træk. På den første ø i Danmark, der for 29 år siden blev omlagt til økologi.

Der er rundvisning i byen og på øen, salg af øens produkter, børneaktiviteter, savværk, traktorture, bål, pileflet, samt mulighed for at købe et måltid mad lavet af lokale produkter.

Oplev en hel dag med fokus på hvad gården og øen kan byde på. Følg med på www.livoeavlsgaard.dk og Instagram [@livoeavlsgaard](https://www.instagram.com/livoeavlsgaard)**MARIAGER KLOSTER, MARIAGER FJORD, SILLEBORG HAGE****184****Dato:** Søndag den 6. september kl. 9.30-14.30**Mødested:** P bag Saltcentret Ny Havnevej 6, 9550 Mariager**Arr:** Rold Skovs Venner**Pris:** 40 kr.

Vi besøger Marcillieborg Skov og vel nok det smukkeste beliggende "gods" langs Mariager fjord med en fantastisk udsigt. Vi går i de lave strandenge, langs de høje skrænter med skov så tyk som urskov visse steder. Få historien om Marselis-slægtens tilknytning til stedet. Stedets historie vil blive fortalt af Per Frederiksen. Vi nyder den medbragte mad i de dejlige historiske rammer. Foreningen byder på kaffe og Mariagerkringle i klosterhaven, og ikke mindst et besøg i Mariager kirke med dens spændende historie om Brigitta Ordenen. Mariager kirke har fået et nyt smukt orgel, som en af Rold Skovs Venner har lovet at spille på til ære for os.

**NATURENS DAG
NATUR****Dato:** Søndag den 6. september kl. 14-16**Mødested:** Stranden ved færgelejet i Hvalpsund**Arr:** Hvalpsund og Sundsørefærgen, Naturfredningsfor-
eningen og naturvejleder Karin Winther Vesthim-
merlands Kommune, www.naturekspeditionen.dk**OBS:** I forbindelse med arrangementet er det gratis for
gående at sejle med færgen.

>>

Oplev Limfjordens gemmer og stå til søs med Hvalpsund – Sundsørefærgen. Det rullende naturcenter er kørt til Hvalpsund med NaturNørd-aktiviteter til lands, vands og i luften.

STENSTRUP, STENSTRUP BÆK OG STENSTRUPLUND**186****Dato:** Tirsdag den 8. september kl. 18.30-20**Mødested:** Ravnhøjgård, Stenstrupvej 20, Stenstrup, 9500 Hobro.**Turleder:** Mariager Fjord Soroptimisterne ved Ingrid Svendborg**OBS:** Betalingen går til at støtte Julemærkehjemmet i Hobro.**Pris:** 20 kr.

Turen går i den skønne natur i Stenstrup imellem Vebbestrup og Rostrup. Vi vil nyde aftensolen fra gravhøjen og krydse Stenstrup bæk. Vi kommer igennem Stenstruplund, inden vi efter godt en times tid er tilbage på Ravnhøjgård. Undervejs ser og hører vi om stederne. Vi går sammen på opdagelse i naturen, får frisk luft, bliver klogere og gør samtidig en forskel for børn på Julemærkehjemmet i Hobro, som modtager betalingerne for turen som støtte.

**RIG NATUR OG BÆREDYGTIGHEDSFESTIVAL
PÅ HONNØRKAJEN****187****Dato:** Lørdag den 12. september kl. 10-12**Mødested:** Det store telt på Honnørkajen, Aalborg**Turleder:** Naturvejlederne Esben Buch og Ole Henriksen i samarbejde med Bæredygtighedsfestivalen**OBS:** Børnefamilier kan bygge små insekthoteller og mejsekasser. Uddeling af gratis frøposer.

På Bæredygtighedsfestivalen markerer naturvejlederne afslutningen på serien af "Rig Natur"-arrangementer. I løbet af året har vi været på ture rundt i kommunen og fortalt om den vilde natur og givet gode råd om, hvordan haveejere kan få mere liv i haverne. Ofte kræver det blot, at havearbejdet tilrettelægges på en lidt anden måde. Eller en indsats med at bygge fuglekasser, insekthoteller, flagermuskasser og måske en kvasdyng til pindsvinene. Vi fortæller om vore bedste oplevelser fra turene. Og vi viser, hvor let det er, at give haven et fantastisk, mangfoldigt liv. Desuden proklameres vinderen af Park og Naturs konkurrence om den "Vildeste Have i Aalborg Kommune år 2020".

**FOSSILJAGT
LED EFTER FORTIDENS SKATTE****188****Dato:** Lørdag den 12. september kl. 10-12**Mødested:** P ved Rold Storkro, Vælderskoven 13, 9520 Skørping**Turleder:** RebildGuide Birgitte Wilsted Simonsen, Outdoorhimmerland.dk**OBS:** Praktisk påklædning og fodtøj, da kalken godt kan være lidt glat. Medbring evt udstyr som hammer, mejsel og sikkerhedsbriller. Medbring gerne madpakke og noget at drikke.**Pris:** 45 kr. Kontant eller MobilePay 2211 9919 til guiden på dagen.

Samme arrangement som tur 40 den 25. april.

STRANDENS STEN

189

Dato: Lørdag den 12. september kl. 13-15**Mødested:** Stenaldercenter Ertebølle, Gl. Møllevvej 8, 9640 Farsø**Arr:** Stenaldercenter Ertebølle

Pris: Voksne 40 kr. Børn og unge under 18 år gratis adgang.
 En sten er ikke bare en sten. Stenene fortæller forskellige historier og dem kan du høre når Stenaldercenter Ertebølle byder på en sanselig oplevelse ved Ertebølles vilde kyst.

**HONNINGENS DAG
 PÅ BOLDRUP MUSEUM**

190

Dato: Søndag den 13. september kl. 10-16**Mødested:** Boldrup Museum, Ørnbjergvej 13, 9610 Nørager**Arr:** Boldrup Museums Bilaug

Pris: Fri entré. Kaffe og kage 45 kr. Kontant eller MobilePay.
 Formanden for Boldrup Museums Bilaug, Poul Erik Knudsen, fortæller om honningens mange anvendelsesmuligheder. Der er smagsprøver på bl.a. forskelligt bagværk, hvor honning indgår. Smag også mjød, og se hvordan ægte bivoks kan bruges til at lave vokslys af. Der kan købes honning – almindelig honning og forskellige former for specialhonning – samt mjød og vokslys. Besøg museet og museets husdyr. Se mere på www.nordmus.dk og på Boldrup Museums facebookside.

BÆR OG BJESK · KRYDDERSNAPS OG KONGEØRN

191

Dato: Søndag den 13. september kl. 10.30-12.30**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret.

OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Kikkert er en god ide.

Pris: 30 kr./person + entré til Lille Vildmosecentret. Kør med tørveetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Tag med på en guidet tur til Portlandmosen, hvor vi sammen plukker tranebær og revling. Guiden fortæller om de forskellige bær og urter til bjesk samt giver gode tips og tricks til nybegyndere. Der vil være smagsprøver på kryddersnaps, og forhåbentlig vil kongeørnen svæve over mosen. Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørveetoget eller far vild i Det Vilde, hvor du kan se vildsvinene og besøge Dødens Tårn. Læs mere på www.lillevildmose.dk

NATURENS DAG · INSEKTHOTELLER

192

Dato: Søndag den 13. september kl. 14-16**Mødested:** Stranden ved færgelejet i Hvalpsund**Arr:** Danmarks Naturfredningsforening Vesthimmerland

På stranden vil Danmarks Naturfredningsforening lege med nogle af naturens mange hemmeligheder. Det kan være, hvor insekterne sover om natten, hvorfor stenene på stranden er runde, og hvordan tang egentlig smager. Men det kan også være noget helt andet, afhængig af vejr og vind. Naturen skifter jo hele tiden.

**SMEDE- OG HÅNDVÆRKERDAG
PÅ HAMMERVÆRKET****Dato:** Søndag den 13. september kl. 10-16**Mødested:** Godthaab Hammerværk, Zincksvej 2b, 9230 Svenstrup**Pris:** 50 kr. Børn under 18 år gratis i følge med voksne.

Se og oplev gammelt håndværk. Der vil være arbejdende smede-, træ- og håndarbejde af forskellige slags samt børneaktiviteter. Caféen er åben og sælger bl.a. en let frokost, kaffe/the m.m. Læs mere på www.godthaab-hammervaerk.dk

SVAMPEWORKSHOP PÅ HOVEDBIBLIOTEKET I AALBORG**194****Dato:** Tirsdag den 15. september kl. 15.30-17.30**Mødested:** Hovedbiblioteket i Medborgerhuset i Aalborg**Arr:** Naturvejleder Esben Buch (svampediplom), svampe-eksperterne Ole Faaborg (svampediplom) og Henning Christensen fra Foreningen til Svampekundskabens Fremme i samarbejde med Aalborg Bibliotekerne**OBS:** Medbring dine egne selvsankede svampe og få dem kontrolleret.

I Aalborg Kommunes skove og på naturarealer er der netop nu gode chancer for at finde sunde og velmagende spisesvampe. I samarbejde med Aalborg Bibliotekerne, arrangerer vi derfor en svampeworkshop med svampekontrol, hvor du kan få dine egne selvsankede svampe kontrolleret og eventuelle giftige kasseret. Oplev også en udstilling med årstidens aktuelle svampe og hør om de vigtigste regler, når du skal skelne spiselige svampe fra giftige. Aalborg Bibliotekerne udstiller og udlåner et spændende udvalg af gode svampebøger, der er helt uundværlige til svampejagt på egen hånd.

MINDFULNESS UNDER MØLLEPARKENS BØGETRÆER**195****Dato:** Onsdag den 16. september kl. 18.30-20**Mødested:** P-plads ved Aalborg Tårnet**Turledere:** Naturvejleder Ole Henrichsen og naturterapeut Susanne Nilsen

Vi kender alle til naturens storslået skønhed og spændende beboere. Men ved du, at naturen også har en enestående virkning på din psyke? Her kan du finde ro og skabe balance i sindet. Et virksomt redskab i en selvudviklingsproces. Naturterapeut Susanne Nilsen tager os med på en tur under bøgetræerne og ind i os selv. Du får små anvisninger på mindfulness-øvelser, du selv kan lave i naturen. Turen krydres med historier fra Mølleparkens spændende fortid.

STORE MOSTDAG I FRUGTHAVEN**196****Dato:** Lørdag den 19. og søndag den 20. september kl. 10-16**Mødested:** Frugthaven Ejstrupvej 23, St. Brøndum, 9520 Skørping**Turleder:** Frugtavlser Jens Corneliussen**OBS:** I bålhytten er der borde og bænke. Der sælges æbleflask, pølser, kaffe og kage m.m. Grillen er tændt. En aktivitet for hele familien.

Denne dag kan du og din familie presse æblemost. Aktiviteten er opsamling i plantagen, vask og presning af æblerne. Mosten tappes på dunke, som kan tåle frysning. Afregningspris 12 kr/liter. Emballage kan købes eller medbringes. Mulighed for selvpluk. Æblemost smagsprøver. Traktorplukketøget kører og der bliver fortalt om træer og æblesorterne, vi kommer forbi.

**I ELGENES LAND
GUIDET TUR I EGNE BILER**

Dato: Søndag den 20. september kl. 10.30-12.30
Mødested: Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde
Turleder: Lille Vildmosecentret
OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne din egen kikkert.
Pris: 30 kr./person + entré til Lille Vildmosecentret. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.
 Samme arrangement som tur 29 den 11. april.

SVAMPETUR FOR BEGYNDERE OG LET ØVEDE

198

Dato: Søndag den 20. september kl. 13-16
Mødested: Ved gravhøjen Rønhøj i Rønhøj Plantage
Turledere: Bo Jacobsen tlf. 2329 5951 og Ellen Poulsen tlf. 3025 9857, Danmarks Naturfredningsforening i Vesthimmerland
OBS: Husk svampekurv og lille kniv samt kaffe.
 Vi samler svampe og gennemgår de vigtigste grundregler for indsamling af spisesvampe.

**EFTERÅRETS DAG
DYR, HUSFLID OG MARKARBEJDE**

Dato: Søndag den 27. september kl. 10-16
Mødested: Museet Herregården Hessel, Hesselvej 40, Hvalpsund, 9640 Farsø
Arr: Museet Herregården Hessel
OBS: Ikke så kørestoleegnet.
Pris: 80 kr. Børn under 13 år gratis.
 Flere forskellige får vil være repræsenteret. Vi fokuserer på får og lam og alle de produkter, de kan bruges til: klipning, kartning, spinding, plantefarvning, vævning, filtning, garvning, skind, horn, lysestøbning og meget mere. Forhåbentlig har vi også mere husflid, men det er endnu ikke helt fastlagt. På markerne kører veteranklubben Vesthimmerland med gamle traktorer og maskiner og spreder møg, pløjer, harver og sår på gammeldags vis. Karlelauget er i marken og hjælper med roeoptagning, og der bliver taget kartofler op. Overalt på Hessel vil der vises forskellige former for levendegørelse. I bygningerne vil der være arbejdende stande og udstilling af mange former for håndværk.

**VI FLÅR ET KRONDYR
KOM HELT TÆT PÅ**

Dato: Søndag den 27. september kl. 10.30-12
Mødested: Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde
Turleder: Lille Vildmosecentret
OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj.
Pris: Aktiviteten er indeholdt i centrets entré. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.
 Vær med til at flå en kronhjort fra mosen. Centrets naturvejleder fortæller om hjortens levevis, skind og gevir, og der laves lækre smagsprøver fra grillen. Børnene kommer frem i første række og få svar på spørgsmål omkring kron dyr, vildsvin og elge. I bålhytten er bålet tændt og du kan købe pølser og brød til en grillfrokost over gløderne. Læs mere på www.lillevildmose.dk

SVAMPETUR I JENLE PLANTAGE

201

Dato: Søndag den 27. september kl. 13-16**Mødested:** Naturbasen i Jenle plantage ved Aars, drej ned ad markvej overfor Kelddalvej 68**Arr:** Naturvejleder Lars Wachmann, Naturstyrelsen og naturvejleder Karin Winther Vesthimmerlands Kommune, www.naturekspeditionen.dk**OBS:** Medbring gerne kurv og kniv.

I Jenle Plantage er der gode muligheder for at finde mange forskellige svampe. Vi går på svampejagt og ser på særlige kendetegn for de spiselige svampe, og hører om mange af de andre svampe der findes i plantagen. På turen får vi viden om de vigtigste grundregler for indsamling af svampe samt tilbereder en suppe af de indsamlede svampe.

ÆBLEPRESSEDAG PÅ BOLDRUP MUSEUM

202

Dato: Lørdag den 3. oktober kl. 12-16**Mødested:** Boldrup Museum, Ørnbjergvej 13, 9610 Nørager**Arr:** Boldrup Museumsforening**OBS:** Medbring selv æbler, knive og dunke til æblesaften.**Pris:** 50 kr. inkl. kaffe og kage. Børn 7-13 år: 25 kr. Børn under 7 gratis entré. Kontant eller MobilePay.

Kom med dine egne æbler til Boldrup Museum, hvor museumsforeningen har gjort klar, så du kan lave din egen æblemost. Æblerne skal vaskes, raspes og presses på museets æblepresse. Vær med til at give museets dyr de lækre æblerester.

NØRSKOV OG HELLUM SKOV

203

Dato: Søndag den 4. oktober kl. 9.30-13.30**Mødested:** P-plads på Madum søvej, 9520 Skørping**Arr:** Rold Skovs Venner**Pris:** 40 kr.

Vi vil nyde efterårets dufte og vi finder sikkert svampe på vor vej gennem Astrup Nørskov. Derfra skal vi til Langmosen, som er et af de sidste moseområder i Rold Skov. Der vil blive fortalt om den store krondyrbestand i området. Hellum Skov er en rigtig produktionsplantage.

KREATIVT NATURVÆRKSTED

204

Dato: Søndag den 4. oktober kl. 10.30-12**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret**OBS:** Medbring gerne egen saks og naturmaterialer.**Pris:** Aktiviteten er indeholdt i centrets entré. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Grib din saks og vær med til det kreative naturværksted. Naturformidleren har fundet på spændende og kreative rekreationer, som du kan tage med hjem. Du er også velkommen til selv at medbringe materialer til din helt egen kreative ide. I bålhytten er bålet tændt og du kan købe pølser og brød til en grillfrokost over gløderne. Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørvetoget eller far vild i Det Vilde, hvor du kan se vildsvinene og besøge Dødens Tårn. Læs mere på www.lillevildmose.dk

Dato: Søndag den 4. oktober kl. 17.30-19.30**Mødested:** Rastepladsen på Hjertritsdalvej ved vejen ned til Hjertritsdal Mølle, WGS84: 56°39'31" N 9°52'5.0"E**Arr:** VisitMariagerfjord**OBS:** Ikke egnet for klap- og barnevogne samt gangbesværede, da turen foregår i bakket terræn. Husk egnet fodtøj, da der kan være vådt og mudret på stierne.**Tilmelding:** Tilmelding nødvendigt på www.visitmariagerfjord.dk eller tlf. 7027 1377.**Pris:** 100 kr.

Tag nogle behagelige sko på, og tag med på en helt særlig tur i naturen. Mærk luften mod din hud. Varmen eller køligheden. Registrer dufte og lyde m.m. Undervejs taler vi ikke; men nyder roen og solnedgangen (solen går ned kl. 18.46). Turen er på ca. tre km og starter på rastepladsen, hvorfra vi går ned mod møllen og langs Valsgård Bæk. Efter turen tager vi en kop kaffe og reflekterer over oplevelsen.

75 ÅRS JUBILÆUMSRUNDVISNING PÅ ALMEN KIRKEGÅRD

206

Dato: Onsdag den 7. oktober kl. 10-12**Mødested:** Ved kapellet på Almen kirkegård**Turledere:** Naturvejlederne Ole Henrichsen og Esben Buch i samarbejde med Ældre Sagen i Aalborg og Aalborg Seniorsport

I anledning af 75-året for Danmarks befrielse den 4. maj 1945 besøger vi Almen Kirkegården i Aalborg. Ved udvalgte grave fortæller naturvejlederne på skift, historien om nogle af krigens mange ofre og om de voldsomme begivenheder i Aalborg, der var helt afgørende i forbindelse med Augustoprøret 1943, der førte til ophøret for samarbejdspolitikken med besættelsesmagten. Vi runder urnehaven ved Columbariet og besøger også Mindelunden anlagt i 1949 med mindeplader for 24 personer fra Aalborg Kommune, der døde som følge af 2. Verdenskrig.

I ELGENES LAND**GUIDET TUR I EGNE BILER**

207

Dato: Lørdag den 10. oktober kl. 10.30-12.30**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret**OBS:** Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne din egen kikkert.**Pris:** 30 kr./person + entré til Lille Vildmosecentret. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Samme arrangement som tur 29 den 11. april.

HESTENS DAG I ROLD SKOV

Dato: Søndag den 11. oktober kl. 10 (hestevogne) og kl. 11 (ryttere)

Mødested: Operapladsen i Rebild

Turledere: Guider fra Isafolds Naturudvalg, Aarestrup Rideklub, Himmerlands Køre- og Rideforening, Arden Sports Rideklub, Skørping Rideklub og Rold Skov Natur- og Kulturcenter

Tilmelding: På tlf. 2145 3956 eller annieolesen1058@gmail.com

Pris: 20 kr./hest.

Ridetur på egen hest: Gruppering efter evner og kondition. Der vil være specificeret mindstekrav til hest og rytter/kusk på Facebook roldskovhestelaug. Hestevognstur med egen vogn: 3- 4 timer rundt i skoven med frokost på naturskønt sted. Formål: Lær skoven og god ride-og køreskik at kende.

VI BYGGER FUGLEKASSER
TIL HAVENS FUGLE

Dato: Søndag den 11. oktober kl. 10.30-12

Mødested: Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde

Turleder: Lille Vildmosecentret

OBS: Praktisk påklædning.

Pris: 40 kr./fuglekasse + entré til Lille Vildmosecentret.

Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Kom og byg en fuglekasse, som du kan tage med hjem i haven. Fuglene kan så finde vinterly og vil til foråret bygge rede i kassen. Naturformidleren fortæller om de forskellige fugle og deres krav til kassens udformning. I bålhytten er bålet tændt, og der kan købes pølser og brød til en grillfrokost over gløderne. Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørvetoget eller far vild i Det Vilde, hvor du kan se vildsvinene og besøge Dødens Tårn. Læs mere på www.lillevildmose.dk

SVAMPETUR FOR BØRNEFAMILIER
OG SVAMPEKONTROL

Dato: Søndag den 11. oktober kl. 13-16

Mødested: Den primitive lejrplads i Hammer Bakker, i ndkørsel fra Gennem Bakkerne, 9310 Vodskov

Arr: Naturvejleder Esben Buch (Svampediplom), svampeeksperterne Ole Faaborg (Svampediplom) og Henning Christensen fra Foreningen til Svampekundskabens Fremme i samarbejde med Sct. Georgs Gilderne i Aalborg

OBS: Husk svampekurv og lille kniv. Smagsprøver på vild svampesuppe! Tag med på svampetur i Hammer Bakker hvor der netop nu på Aalborg Kommunes arealer er gode chancer for at finde både sunde og vel-smagende spisesvampe. Svampejagt er en spændende aktivitet hvor alle kan være med. Undervejs formidles de vigtigste grundregler om vilde spisesvampe kontra giftige svampe, således ingen får giftige svampe med hjem i kurven. Fra kl. 13-16 vil der være offentlig svampekontrol ved lejrpladsen, hvor du kan komme forbi og få dine selvsankede svampe artsbestemt. Sct. Georgs Gilderne i Aalborg fortæller om Gildebevægelsen og hjælper til med svampesuppen.

PÅ SPORET I AARS SKOV

Dato: Mandag den 12. oktober kl. 10-12

Mødested: Naturbasen i Aars, Svenstrupvej 7, Aars

Arr: Naturvejleder Lars Wachmann, Naturstyrelsen
og naturvejleder Karin Winther Vesthimmerlands
Kommune, www.naturekspeditionen.dk

Kan du gætte hvilke dyr, der bor i skoven? – De gemmer sig, men efterlader gnavespor, lorte, fjer og fodaftryk. Vi giver tips og trick viden inden du selv må på sportur for at løse "sporgåderne". Alle deltagere får udleveret NaturNørd-diplom.

GRÆSKARMÆND OG (U)HYGGE

Dato: Mandag den 12. oktober kl. 10.30-12

Mødested: Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde

Turleder: Lille Vildmosecentret

OBS: Praktisk påklædning og medbring gerne egne
skæreredskaber.

Pris: 30 kr./græskar + entré til Lille Vildmosecentret. Kør
med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Vi skærer græskar i bålhytten omkring bålet, mens vi nyder varmen fra flammerne. Du kan udskære et venligt eller uhyggeligt græskarhoved, som kan pynte foran din egen hoveddør eller i din haven. Der kan købes pølser og brød til en grillfrokost over gløderne ved bålet. Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørvetoget eller far vild i Det Vilde, hvor du kan se vildsvinene og besøge Dødens Tårn. Læs mere på www.lillevildmose.dk

EFTERÅRSFERIE PÅ HAMMERVÆRKET

Dato: Mandag den 12. og tirsdag den 3. oktober kl. 10-16

Mødested: Godthaab Hammerværk, Zincksvej 2b, 9230 Svenstrup

OBS: Cafeen er åben og sælger is, kaffe, te og kager.

Pris: 50 kr. Børn under 18 år gratis i følge med voksne.

Vil du prøve at smede? lave reb? Kaste efter dåser? Eller? Læs mere på www.godthaab-hammervaerk.dk

EFTERÅRSFERIE FOR BØRN PÅ HESSEL

Dato: Mandag den 12. til fredag den 16. oktober
kl. 10-16

Mødested: Museet Herregården Hessel,
Hesselvej 40, Hvalpsund, 9640 Farsø

Arr: Museet Herregården Hessel

Pris: 50 kr. Børn under 13 år gratis.

Hver dag sker der noget for børn med relation til gamle dage og livet på landet. Det kan være smedning, træarbejde, trædrejning, lysestøbning, kostebinding, vævning, rebslagning eller måske smørkærning. Det kan også være æblemostfremstilling, dragebygning eller måske skal du hjælpe med at lave mad på det gamle brændekomfur. Alt sammen noget børn kan deltage i og evt. få med hjem. Aktiviteterne skifter, så hold øje med program på hjemmesiden.

**FORÆLDRE- OG BEDSTEFORÆLDREDAGE
PÅ BOLDRUP MUSEUM**

- Dato:** Mandag den 12. oktober til fredag den 16. oktober kl. 11-15
- Mødested:** Boldrup Museum, Ørnbjergvej 13, 9610 Nørager
- Arr:** Boldrup Museum – afdeling af Nordjyllands Historiske Museum
- Pris:** Gratis entré, men der betales for et eventuelt materialeforbrug. Der kan betales kontant eller med MobilePay.

Museets "husmand", Per Sørensen, har i efterårsferien gjort klar til aktiviteter på museets lejrplads. Der kan bl.a. laves pandekager over bål, og man kan lege med forskelligt gammelt legetøj på egen hånd. Kl. 11 kan man hjælpe Per "Husmand" med at fodre museets dyr. Der er aktiviteter fra kl.11-15. Se mere om aktiviteterne på Nordjyllands Historiske Museums hjemmeside og på Boldrup Museums facebookside.

**ROBIN HOOD
OG BUESKYDNING I MOSEN**

- Dato:** Tirsdag den 13. oktober kl. 10.30-12
- Mødested:** Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde
- Turleder:** Lille Vildmosecentret og Hjallerup Jagtforening
- OBS:** Praktisk påklædning og solidt fodtøj.
- Pris:** Aktiviteten er indeholdt i centrets entré. Kør med tørveetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Vil I prøve noget vildt? Så tag på Lille Vildmosecentret og mød bueskytterne fra Hjallerup. Som en ægte Robin Hood kan du prøver at skyde med både langbue og compoundbue. Hvem er mon den bedste til at ramme dyrene? I bålhytten er bålet tændt, og du kan købes pølser og brød til en grillfrokost over gløderne. Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørveetoget eller far vild i Det Vilde, hvor du kan se vildsvinene og besøge Dødens Tårn. Læs mere på www.lillevildmose.dk

SNITTEVÆRKSTED I SKOVEN

- Dato:** Onsdag den 14. oktober kl. 10-12
- Mødested:** Naturbasen i Jenle Plantage, drej ned ad markvej overfor Kelddalvej 68
- Arr:** Naturvejleder Lars Wachmann, Naturstyrelsen Himmerland og Naturekspeditionen ved naturvejleder Karin Winther, Vesthimmerlands kommune
www.naturekspeditionen.dk

Træsløjd for både børn og voksne. Vi snitter legetøj og spisegrej af materialer fra skoven.

**DE FIRE ÅRSTIDER 4
EFTERÅR I MOSEN****Dato:** Onsdag den 14. oktober kl. 10.30-12.30**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret**OBS:** Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne din egen kikkert.**Pris:** 30 kr./person + entré til Lille Vildmosecentret. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Året går på hæld, dagene bliver kortere og naturen gør klar til vinterens komme. Tag med guiden på tur i mosen og hør om dyrenes liv i efteråret. Vi nyder mosens smukke efterårsfarver, og måske er vi heldige at opleve brunsten ved kronhjortene. I bålhytten er bålet tændt og der kan købes pølser og brød til en grillfrokost over gløderne. Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørvetoget eller far vild i Det Vilde. Læs mere på www.lillevildmose.dk

BYVANDRING

219

I JOHANNES V. JENSENS OG THIT JENSENS FARSE**Dato:** Onsdag den 14. oktober kl. 14-16**Mødested:** Johannes V. Jensen og Thit Jensen Museet**Turleder:** Inge Lise Jæger/Johs. V. Jensen & Thit Jensen Museet**Pris:** 75 kr. inkl. entré på museet.

Samme arrangement som tur 89 den 3. juni.

**GYS OG GRU I LILLE VILDMOSE
HVEM GEMMER SIG I MØRKET?****Dato:** Onsdag den 14. oktober kl. 17-20**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret**OBS:** Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne kikkert og lommelygte.**Pris:** 75 kr./voksen. 45 kr./barn (3-12 år).

Hov! Hvad pusler derude i mørket og hvilket dyr kommer mon frem når dag bliver til nat? Tag med på guidet tur i egne biler, hvor vi kigger efter dyrene i skumringen. Lille Vildmose er Jyllands mørkeste og mest stjerneklare sted. Oplev at dagslyset forsvinder og mørkets frembrud – husk lommelygten og det varme tøj. Vi slutter turen i Dødens Tårn – hvis du altså tør!

KREATIVT NATURVÆRKSTED**Dato:** Torsdag den 15. oktober kl. 10.30-12**Mødested:** Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde**Turleder:** Lille Vildmosecentret**OBS:** Medbring gerne egen saks og naturmaterialer.**Pris:** Aktiviteten er indeholdt i centrets entré. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Grib din saks og vær med til det kreative naturværksted. Naturformidleren har fundet på spændende og kreative rekreationer, som du kan tage med hjem. Du er også velkommen til selv at medbringe materialer til din helt egen kreative ide.

I bålhytten er bålet tændt, og der kan købes pølser og brød til en grillfrokost over gløderne. Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørvetoget eller far vild i Det Vilde. Læs mere på www.lillevildmose.dk

**VI FLÅR ET KRONDYR
KOM HELT TÆT PÅ**

- Dato:** Fredag den 16. oktober kl. 10.30-12
Mødested: Lille Vildmosecentret, Birkesøvej 16, 9280 Storvorde
Turleder: Lille Vildmosecentret
OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj.
Pris: Aktiviteten er indeholdt i centrets entré. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Vær med til at flå en kronhjort fra mosen. Centrets naturvejleder fortæller om hjortens levevis, skind og gevir samt laver lækre smagsprøver fra grillen. Børnene kommer frem i første række og der gives svar på spørgsmål omkring krondyr, vildsvin og elge. I bålhytten er bålet tændt, og du kan købe pølser og brød til en grillfrokost over gløderne. Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørvetoget eller far vild i Det Vilde, hvor du kan se vildsvinene og besøge Dødens Tårn. Læs mere på www.lillevildmose.dk

EFTERÅRETS MOSTDAG

223

- Dato:** Lørdag den 17. oktober kl. 10-16
Mødested: Frugthaven Ejstrupvej 23, St. Brøndum, 9520 Skørping
Turleder: Frugtavlser Jens Corneliussen
OBS: I bålhytten er der borde og bænke. Der sælges æbleflask, porresuppe, kaffe og brød mv. Grillen er tændt. En aktivitet for hele familien. Sidste dag for selvpluk.

Denne dag kan du og din familie presse æblemost. Aktiviteten består i opsamling i plantagen, vask og presning af æblerne. Den pressede most tappes på dunke, som kan tåle frysning. Afregningspris 12 kr./liter. Emballage kan købes eller medbringes. Mulighed for selvpluk. Æblemost smagsprøver. Traktorplukketog kører, og der bliver fortalt om træer og æblesorterne, vi kommer forbi.

**I ELGENES LAND
GUIDET TUR I EGNE BILER**

- Dato:** Lørdag den 17. oktober kl. 10.30-12.30
Mødested: Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde
Turleder: Lille Vildmosecentret
OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne din egen kikkert.
Pris: 30 kr./person + entré til Lille Vildmosecentret. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Samme arrangement som tur 29 den 11. april.

**ÅBENT HUS PÅ VEDSTED SKOVHUS
OG RØRBÆK SAVVÆRK**

- Dato:** Lørdag den 17. oktober kl. 12-16
Mødested: P-plads på Himmerlandsvej, lige øst for Rebild
Arr: Rebild Savværkslaug og Museum Rebild
 Savværkslauget levendegør savværket, starter langsav og bloksav, og fremstiller bl.a. brædder. Hør om savværket og skovens historie. Aktiviteter for børn og voksne. Lav din egen fuglekasse. Tag madkurven med, madpakkehuset er åbent, og skovlegepladsen Røverknolden er lige om hjørnet. Rørbæk-saven er fra omkring 1938 og Bloksaven fra Vegger karetmagerværksted fra omkring 1890. Se også hæverten, der blev fundet i Lindenberg ådal. Den leverede vand til boliger ved Nørlund savværk.

I ELGENES LAND
GUIDET TUR I BØRNEHØJDE

Dato: Søndag den 18. oktober kl. 10.30-12.30
Mødested: Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde
Turleder: Lille Vildmosecentret (kørsel i egne biler)
OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne din egen kikkert.
Pris: 30 kr./person + entré til Lille Vildmosecentret. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.
 Hvordan føles pelsen på et krondyr? Hvor mange tæer har et vildsvin? Vil du gerne vide dette og meget mere, så kom med på en guidet tur i egne biler – i børnehøjde! Vi gør besøg i tårnene og der vil være mulighed for at se på kranier, skind og pels. I bålhytten er bålet tændt, og du kan købe pølser og brød til en grillfrokost ved bålet. Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørvetoget eller far vild i Det Vilde. Læs mere på www.lillevildmose.dk

I ELGENES LAND
GUIDET TUR I EGNE BILER

Dato: Onsdag den 21. oktober kl. 10.30-12.30
Mødested: Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde
Turleder: Lille Vildmosecentret
OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne din egen kikkert.
Pris: 30 kr./person + entré til Lille Vildmosecentret. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.
 Samme arrangement som tur 29 den 11. april.

FLÅ OG ÆD
FASAN OG AND

Dato: Søndag den 25. oktober kl. 10.30-12
Mødested: Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde
Turleder: Lille Vildmosecentret
OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj.
Pris: Aktiviteten er indeholdt i centrets entré. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.
 Vær med til sæsonens sidste aktivitet. Vi laver VILD MAD over bål og sammen får vi fuglene og skære bryster og lår af. Kødet tilberedes på grillrist og i en bålgrøde med grøntsager og friske ramsløg. Vi afslutter med smagsprøver til alle, men forvent ikke at kunne spise dig mæt. Efter arrangementet kan du købe pølser og brød til en grillfrokost ved bålet. Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørvetoget eller far vild i Det Vilde. Læs mere på www.lillevildmose.dk

JÆGERSBORG OG KÆRBJERG SKOV

229

Dato: Søndag den 1. november kl. 9.30-13.30
Mødested: P-plads på Aspvej, 9520 Skørping
Arr: Rold Skovs Venner
Pris: 40 kr.

Vi skal gå langs de gamle enebærbuske i hedestykket og rundt om moserne i Jægerborg Skov. Vi skal se, hvordan der ser ud efter stormoprydning og hugst i en produktionsskov, og hvor hurtigt naturen regenerer sig. Derefter bevæger vi os til den kuperede Kærbjerg Skov, der har sin egen specielle flora på kalkbund, og skal se den flotte udsigt over Madum Sø. Måske vil der være en overraskelse på denne tur.

SKIRUTEN I ROLD SKOV GØRES KLAR**Dato:** Søndag den 15. november kl. 10-13**Mødested:** P-pladsen på Himmerlandsvej
mellem Rebild og Skørping lige øst for Rebild**Turleder:** Rold Skov Skilauget og Naturstyrelsen

Rold Skov Skilauget inviterer alle interesserede til en præsentation af skiruten i Rold Skov. Vi gennemgår ruten og gør den klar til snesæsonen med let oprydning, opsætning af skilte og markeringspinde. Efter et par timer samles vi på Røverknolden (skovlegeplads og bålplads) for at spise vores medbragte madpakker. Skilauget er vært ved bålpandekager og lidt varmt at drikke.

Se skiruten på www.roldskovskilauget.dk**PÅ TUR I ISTIDSLANDSKABET****Dato:** Lørdag den 21. november kl. 10-12**Mødested:** Stenaldercenter Ertebølle, Gl. Møllevej 8, 9640 Farsø**Arr:** Stenaldercenter Ertebølle**Pris:** 40 kr. Børn og unge under 18 år gratis.

Langs Ertebølle kyst møder man sporene efter mange perioder, men især den sidste istid har lavet et enormt aftryk i landskabet. På denne tur fortælles der om, hvordan istiden har forandret landskabet og hvordan landskabet stadig forandrer sig.

JULEHYGGE PÅ HESSEL**Dato:** Lørdag den 21. og søndag den 22. november
kl. 10-16**Mødested:** Museet Herregården Hessel,
Hesselvej 40, Hvalpsund, 9640 Farsø**Arr:** Museet Herregården Hessel**OBS:** Ikke så kørestoleegnet.**Pris:** 80 kr. Børn under 13 år gratis.

Vi fortæller historien om en hyggelig jul på en gammel gård gennem levendegørelse, med smagsprøver i køkken, bryggers og folkestue og med de herligste juledufte i hele stuehuset. Aktiviteter i stuehus, stalde og lade med boder. Men det er også børnenes jul, som vi fortæller. I forvalterhus og smedjen er der juleværksteder, hvor børn selv kan lave gaver mm.

**ADVENTS-ARTSVANDRING PÅ EGHOLM
FOR HELE FAMILIEN****Dato:** Søndag den 29. november kl. 14-17**Mødested:** Ved Restaurant Kronborg på Egholm**Turledere:** Naturvejleder Esben Buch i samarbejde med Arternes Aalborg, Egholm Samråd, Egholms Venner og Restaurant Kronborg

OBS: Medbring kikkert og husk varm, vindtæt påklædning. Velkommen til den traditionsrige julevandring på Egholm, der som altid, afholdes den første søndag i advent. Ruten vælges på dagen afhængig af vindretningen. Enten langs med den sydlige kyst til Egholm Hage eller til Statsbroen ved Nørredyb. Undervejs er der store chancer for at opleve mange forskellige trækfugle som de sjældne lysbugede knortegæs, svaner, svømme- og dykænder. Artsambasadorerne fra Arternes Aalborg fortæller om arterne hare og Lysbuget knortegås. Turen slutter i den hyggelige Restaurant Kronborg, hvor indehaveren, Kasper Kristensen, er i julehumør og serverer gratis julegløgg og lune æbleskiver.

JULEHYGGE PÅ BOLDRUP MUSEUM**Dato:** Søndag den 29. november kl. 13-16**Mødested:** Boldrup Museum, Ørnbjergvej 13, 9610 Nørager**Arr:** Boldrup Museumsforening**Pris:** 50 kr. inkl. servering. Børn fra 2 år op til 13 år: 25 kr.
Der kan betales kontant eller MobilePay.

En afslappet dag for hele familien. Glem alt om julestress. Her er julehygge i børnetempo. Vi finder nissen ca. kl. 14, så han kan få sin julegrød. Du kan lave julepynt i skolestuen og juledekorationer i juleværkstedet den gamle stald. Der er levende julemusik, og der serveres risengrød, æbleskiver, gløgg, kaffe m.m. I det gamle køkken kan man også smage varm æblesaft med kanel og flødeskum.

**JUL I SKOVEN
1. ADVENT****Dato:** Søndag den 29. november kl. 14-16**Mødested:** Naturbasen i Jenle plantage ved Aars, drej ned ad markvej overfor Kelddalvej 68**Turledere:** Naturvejleder Lars Wachmann, Naturstyrelsen Himmerland og Naturekspeditionen ved naturvejleder Karin Winther Vesthimmerlands kommune,
www.naturekspeditionen.dk

>>

Nissejagt og juleaktiviteter i skoven. Så skal der indsamles til juledekorationer og naturbasens juletræ skal pyntes med godter til skovens dyr. I julemandens værksted kan du fremstille naturjulepynt eller varme dig omkring bålet med gratis kakao og æbleskiver.

JULERUNDVISNING PÅ ALMEN KIRKEGÅRDEN**236****Dato:** Onsdag den 2. december kl. 10-12**Mødested:** Ved kapellet på Almen Kirkegård,
Hasserisgade 9, 9000 Aalborg**Turleder:** Naturvejleder Esben Buch**OBS:** Husk varm påklædning og varmt fodtøj.

Tag med på en stemningsfuld julerundvisning på Almen Kirkegård i Aalborgs hjerte. De fleste gravpladser er nu julepyntede og dækket med gran til den forestående højtide. Undervejs besøger vi flere af Aalborgs personligheder fra gamle dage og deltagerne guides forbi kapel, Columbarium, den renoverede Mindelund og det nye Lapidarium. Turen afsluttes med juleanekdoter om bl.a. politimanden "Lange Anton" og skibsræder Carl Lorentzen "Goliath" og vi tænder lys ved deres grav og urne.

KILDER, VANDLØB, FUGLE OG FISK I LINDENBORG ÅDAL**237****Dato:** Lørdag den 5. december kl. 13.30-16**Mødested:** P-plads ved Thingbæk Kalkminer,
Røde Møllevej 4, 9520 Skørping**Turledere:** Vandløbsbiolog Hans Heidemann Lassen
og journalist Uffe Westerberg**OBS:** Turen foregår i ujævnt og til dels meget fugtigt
terræn. Husk solidt og vandtæt fodtøj.**Pris:** 20 kr. for kaffe, te, varm kakao og æbleskiver.

Vi skal på travetur langs Lindensborg Å og ådalens kilder for at se, hvor langt åens berømte bestand af store havørreder er med deres vinterbeskæftigelse: at gyde og lægge grunden til næste generation. Ruten bestemmer vi på dagen ud fra, hvor der er størst chance for at opleve gydningen på nært hold. Vandstær og andre vinterfugle skal vi nok få at se, og måske suser isfuglen forbi os undervejs. Vi ser også, hvordan naturen i åen og i ådalen hele tiden forandres. Turen slutter med æbleskiver og noget varmt at drikke på Skillingbro Naturskole, der ligger midt i den smukke ådal.

EN TUR RUNDT TIL JÆTTESTUEN OG HØJENE**238****Dato:** Søndag den 6. december kl. 9.30-13.30**Mødested:** P-plads, Rebildporten, 9520 Skørping**Arr:** Rold Skovs Venner**Pris:** Gratis, men deltagelse i julefrokost inkl. kaffe på
Rebildhus: 185 kr.

Som traditionen byder, er årets sidste tur kortere end normalt. Vi skal høre om bronzealderen, som har sat sit tydelige spor i den nordlige del af Rold skov. Vi har parkeret vore biler oven på en velbevaret hemmelighed, og den historie skal vi høre om denne dag. Efter turen er der julefrokost, og vi skal spille omvendt banko med mange gevinster.

FLAGERMUS I URBANS KÆLDER

Dato: Onsdag den 9. december kl. 18.30-20**Mødested:** P ved Aalborgtårnet, Søndre Skovvej 30, 9000 Aalborg**Turledere:** Naturvejleder Ole Henriksen**OBS:** Medbring gerne lommelygte.

På gåturen i Mølleparken fortælles om dyrenes spændende natteliv. Her bor ugler i store fuglekasser. Urbans kælder gemmer på et stykke spændende kulturhistorie og så naturligvis de sovende flagermus. Naturvejlederne har indrettet et overvintringssted i kælderen, hvor flagermusene kan sidde uforstyrrede og vente på varmere tider. Vi går ind i mørket og ser på stedets beboere.

GAMMEL JUL I REBILD
FOR BØRN OG DERES VOKSNE**Dato:** Lørdag den 12. december kl. 12-17**Mødested:** Museum Rebild, Rebildvej 25 B, 9520 Skørping**Pris:** Voksne 30 kr. Børn gratis.

En eftermiddag, hvor hele huset dufter og lyder af jul som i de gode, gamle dage, så børn og voksne kan komme i den rigtige julestemning og få nye (gamle) idéer til deres egen jul. Hør fortællinger om, hvordan julen i Danmark blev fejret og om julens sagn og overtro. Hjælp med at lave julepynt og vær med, når det store juletræ pyntes. Syng julesange og dans om juletræ til spillemandstoner. Der er smagsprøver på gammeldags julebag og juledrik, som også kan købes. Værksteder med klip, bagning, kurve, honning, rumlepotter m.m. Alle aktiviteter er gratis for børn.

OVERTRO, KILDER OG TRÆER VED SOLHVERV

Dato: Lørdag den 19. december kl. 13.30-16**Mødested:** P-pladsen til Lille Blåkilde på Rebild Kirkevej mellem Rebild og Buderupholmvej**Turledere:** Heks Dannie Druehyld, naturvejleder Søren Risborg, Rebild Naturskoler og journalist Uffe Westerberg

OBS: Solidt fodtøj nødvendigt. Turen går til dels i ujævnt og kuperet terræn. Gruppen bliver delt i to: Den lange tur på ca. 4,5 km er mest for voksne. Den korte tur sammen med Dannie Druehyld er særligt for børn. De to grupper mødes ved stenrækken og følges ad tilbage til P-pladsen.

Pris: 25 kr./voksen for kaffe, te, varm kakao og æbleskiver. Børn gratis.

Det er næsten årets korteste dag, hvor solen står lavest i horisonten. I Nørreskoven går den ned kl. 15.41. På vores traditionelle solhvervstur kan du stå af juleræset og følge med på en stemningsladet tur. Heksen tryllebinder med sine fortællinger om sagn, underjordiske væsener og overtro. Naturvejlederen fortæller om skovens træer og om Rold Skovs ældgamle, hellige plads for tilbedelse af solen. Journalisten prøver at holde dem begge på sporet, så vi kan nå ud af skoven i tussmørke og slutte turen ved P-pladsen med lys i lamperne, varme drikke, lune æbleskiver og mere snak

SOMMERPROGRAM PÅ LILLE VILDMOSECENTRET

LILLE VILDMOSECENTRET

Birkesøvej 16
9280 Storvorde
Tlf. 9931 7550
www.lillevildmose.dk

DET GÅR HELT I FISK
STRANDAKTIVITET I ØSTER HURUP

Dato: Mandage i uge 27-32 (29. juni-3. august) kl. 10.30-12
Mødested: Badestranden nord for Øster Hurup Havn
Turleder: Lille Vildmosecentret (se efter beachflaget)
OBS: Sommertøj og bare tæer.
Pris: Gratis deltagelse – ingen tilmelding. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Kalder alle strandløver og søde sild. Kom og vær med til at fange strandkrabber og hurtige rejer på det lave vand ved Ø. Hurup. Dyrene kommer i et mindre bassin, hvor der er mulighed for at se og røre de forskellige dyr. En lokal fisker kigger forbi med friskfangede fisk, som fremvises og tilberedes til små smagsprøver. Efter arrangementet kan du køre til Lille Vildmosecentret, hvor du kan opleve meget mere! Hop ombord på Tørvetoget eller far vild i Det Vilde, hvor du kan se vildsvinene og besøge Dødens Tårn. Læs mere om bl.a. togtiderne på www.lillevildmose.dk

VILDMAS VILDE VERDEN

Dato: Tirsdage i uge 27-32 (30. juni-4. august) kl. 10.30-12
Mødested: Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde
Turleder: Lille Vildmosecentret
OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj.
Pris: Aktiviteten er indeholdt i centrets entré. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Hov – hvem har tabt sin grønne hue i skovbunden? Mon det er trolde? Mon det er trolden Lille Vildma? Trolde er jo aktive om natten, men sikke mange spor de efterlader. Kom med på opdagelse og vær med til at finde spor efter Vildma og de andre trolde. Mon vi fra toppen af Dødens Tårn kan se Vildma eller hendes venner, vildsvinene, i Det Vilde? I bålhytten er bålet tændt og du kan købe pølser og brød til en grillfrokost.

Vil du opleve mere? Hop ombord på Tørvetoget eller far vild i Det Vilde, hvor du kan se vildsvinene og besøge Dødens Tårn. Læs mere på www.lillevildmose.dk

>>

**I ELGENES LAND
GUIDET TUR I EGNE BILER**

Dato: Onsdage i uge 27-32 (1. juli-5. august)
kl. 10.30-12.30

Mødested: Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde

OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne din egen kikkert.

Pris: 30 kr./person + entré til Lille Vildmosecentret. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Tag med på en guidet tur i Lille Vildmose, hvor vi leder efter mosens store giraf (elgen) og den flyvende dør (havørnen). På Portlandmosen kan du mærke mosens gyngende grund og høre guiden fortæller om højmosens unikke dyre- og planteliv.

Et nyt formidlingssystem gør at guiden via bilradioen kan fortælle under kørsel, og børnene kan deltage i bil-banko, hvor vi sætter kryds når vi ser dyrene. Vil du opleve mere? Se www.lillevildmose.dk

**DET KRIBLER OG KRABLER
PÅ LAND OG I VAND**

Dato: Torsdage i uge 27-32 (2. juli-6. august) kl. 10.30-12

Mødested: Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde

OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj.

Pris: Aktiviteten er indeholdt i centrets entré. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Hop i gummistøvlerne og gå på opdagelse i en helt ny verden. Det kribler og krabler under vandoverfladen ved søen og i skovbunden i parken ved Lille Vildmosecentret. Måske finder du den hurtigste snegl i parken eller den største skorpionstæge i søen. Dyrene kommer i små bakker og studeres nøje inden vi slipper dem løs i naturen.

I bålhytten er bålet tændt og du kan købe pølser og brød til en grillfrokost. Vil du opleve mere? Se www.lillevildmose.dk

**ELGENES LAND
GUIDET TUR I EGNE BILER**

Dato: Fredage i uge 27-32 (3. juli-7. august) kl. 10.30-12.30

Mødested: Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde

OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj. Medbring gerne din egen kikkert.

Pris: 30 kr./person + entré til Lille Vildmosecentret. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré.

Tag med på en guidet tur i Lille Vildmose, hvor vi leder efter mosens store giraf (elgen) og den flyvende dør (havørnen). På Portlandmosen kan du mærke mosens gyngende grund og høre guiden fortæller om højmosens unikke dyre- og planteliv.

Et nyt formidlingssystem gør at guiden via bilradioen kan fortælle under kørsel, og børnene kan deltage i bil-banko, hvor vi sætter kryds når vi ser dyrene. Vil du opleve mere? Se www.lillevildmose.dk

VILD MED VILDMOSEN

Dato: Søndage i uge 27-32 (5. juli-9. august) kl. 10.30-12

Mødested: Lille Vildmosecentret, Vildmosevej 100, 9280 Storvorde

OBS: Praktisk påklædning og solidt fodtøj.

Pris: Aktiviteten er indeholdt i centrets entré. Kør med tørvetoget: 30 kr./person ved køb af entré. >>

Hvad har de skøre naturformidlere nu har fundet på? Kom og lær om Lille Vildmose på en anderledes og spændende måde. Tør du stikke hænderne i føleposen eller komme helt tæt på den udstoppede elgtyr? Vi vil også kigge nærmere på vildsvinene i Det Vilde og kravle til tops i Dødens Tårn. Kom og vær med – måske bliver du endnu mere vild med Vildmosen. I bålhytten er bålet tændt og du kan købe pølser og brød til en grillfrokost. Vil du opleve mere? Se www.lillevildmose.dk

SOMMER-PROGRAM PÅ HESSEL

MUSEET HERREGÅRDEN HESSEL

Hesselvej 40 B, Hvalpsund
9640 Farsø
Tlf. 9863 8125 / 2058 2201
www.herregaarden-hessel.dk

SMAG PÅ HISTORIEN – OM SNAPSE

Dato: Mandage i uge 27-31 (29. juni-27. juli) kl. 13-15
Mødested: Museet Herregården Hessel, Hesselvej 40, 9640 Farsø
Turleder: Hessels snapselaug v. Bodil Nymark
Pris: 50 kr.

Kom og få en snapsesnak og smag nogle af Hessels spændende kryddersnapse. Hør historien om de planter, der har tilknytning til Hessel, stude og Lounshalvøen. Se også hvordan nogle af planterne ser ud i urtehaven.

HISTORISK VANDRETUR

FØLG MAGTENS FODSPOR FREM TIL HESSEL

Dato: Tirsdage i uge 27-31 (30. juni-28. juli) kl. 13-14.30
Mødested: Museet Herregården Hessel, Hesselvej 40, 9640 Farsø
Turleder: Museumsleder Bodil Jakobsen
OBS: Ikke egnet til kørestole eller dårligt gående. Egnet for større børn.
Pris: 50 kr. Børn under 13 år gratis.

En guidet vandretur på ca. 3 km over Hessels jorde ned til vandet – hvor der bliver fortalt om stenalder, bronzealder, jernalder, vikingetid og middelalder og hvordan de tider har påvirket landet – og dermed Hessel. Hvornår blev Hessel bygget, hvorfor, og hvordan gik det under skiftende konger op til vor tid. Hør bl.a. om guldfundet og kilden der gav vand til herregården.

LEVENDEGØRELSE ISÆR FOR BØRN

Dato: Onsdage i uge 27-31 (1.-29. juli) kl. 11-15
Mødested: Museet Herregården Hessel, Hesselvej 40, 9640 Farsø
Turleder: Museet Herregården Hessel
Pris: 50 kr. Børn under 13 år gratis.

Sammen med Hessels mange frivillige vækker vi herregården til live med forskellige gamle håndværk og praktiske sysler som alle kan være med til. Blandt andet smedning, trædrejning, vævning, filtning, spinding, rebslagning, vask, lysestøbning, madlavning på det gamle komfur og meget andet. Børn har mulighed for at blive klædt ud. OBS. Vi skifter med aktiviteterne fra uge til uge.

>>

1800-TALLETS FOLKELIV

Dato: Torsdage i uge 27-31 (2.-30. juli) kl. 13-14.30**Mødested:** Museet Herregården Hessel, Hesselvej 40, 9640 Farsø**Turleder:** Museumsleder Bodil Jakobsen**OBS:** Eget for større børn.**Pris:** 50 kr. Børn under 13 år gratis.

Det oprindelige Hessel blev bygget før 1391, men brændte i 1702, hvor de fleste af de nuværende bygninger stammer fra. Hessel er ikke et moderne museum, mere en tidslomme fra sidst i 1800-tallet til først i 1900-tallet, man dykker ned i. Rundvisningen foregår i de gamle bygninger, hvor der især bliver fortalt om den sidste slægt der beboede Hessel – familien Elle. I det gamle køkken kan man smage en gammeldags fedtemad. Nyd også den fantastiske udsigt over Limfjorden.

SOMMERPROGRAM PÅ STENALDERCENTER ERTEBØLLE

STENALDERCENTER ERTEBØLLE

Gl. Møllevej 8, Ertebølle

9640 Farsø

www.stenaldercenter.dk

GUIDET TUR TIL KØKKENMØDDINGEN

Dato: Mandage i uge 25-36 (15. juni-31. august) kl. 11**Mødested:** Stenaldercenter Ertebølle, Gl. Møllevej 8, 9640 Farsø**OBS:** Husk praktisk fodtøj og påklædning. Hvis du er dårligt gående, kan du låne en terrængående kørestol.

Pris: Voksne 40 kr. Børn og unge under 18 år gratis adgang. Gå med guiden til den verdensberømte køkkenmødding, som ændrede forståelsen af stenalderen. Turen går igennem det foranderlige landskab, og undervejs fortælles der om årtusinders klimaforandringer, tsunamier og om dengang, Nordjylland var et ørige. Guiden beretter levende historierne om en tid, hvor menneskene levede i pagt med naturen, og hvor Danmark var dækket af en uigennemtrængelig urskov.

ARKSPEDITION

Dato: Tirsdage i uge 28-33 (7. juli-11. august) kl. 13**Mødested:** Stenaldercenter Ertebølle, Gl. Møllevej 8, 9640 Farsø**OBS:** Husk praktisk fodtøj og påklædning. Hvis du er dårligt gående, kan du låne en terrængående kørestol.

Pris: Voksne 40 kr. Børn og unge under 18 år gratis adgang. Kom med på en arkæologisk ekspedition langs stranden, hvor vi leder efter spor fra stenaldermenneskene. På turen har du mulighed for at finde ægte redskaber fra stenalderen og høre hvordan redskaberne blev brugt af stenalderens mennesker.

MED ERTEBØLLERNE PÅ FISKETUR

Dato: Onsdage i uge 28-33 (8. juli-12. august) kl. 13**Mødested:** Stenaldercenter Ertebølle, Gl. Møllevej 8, 9640 Farsø**OBS:** Vi stiller waders til rådighed. Er du dårligt gående, er der mulighed for at låne en terrængående kørestol.**Pris:** Voksne 40 kr. Børn og unge under 18 år gratis adgang.

>>

I Ertebøllefolkets tid var fjorden den vigtigste fødekilde. Her fiskede man alt fra små fisk til store hvaler samlede østers og andet godt. Vi gør Ertebøllefolket kunsten efter og forsøger at fange fisk med stenalderfolkets fiskeredskaber.

FORTÆLLINGER LANGS FJORDEN

Dato: Torsdage i uge 25-37 (18. juni-10. september) kl. 13

Mødested: Stenaldercenter Ertebølle, Gl. Møllevej 8, 9640 Farsø

Pris: 40 kr.

Landskabet fortæller en dramatisk klimahistorie, der kan opleves lige uden for Stenaldercentret. Turen starter ved Ertebølle Hoved, hvor de 55 millioner år gamle vulkanske askelag er synlige i den 20 meter høje kystklint, som fjorden har ædt sig vej ind i siden stenalderen. Derefter fortsætter vi langs fjorden og slutter af ved den berømte køkkenmødding.

VILD MAD MED ERTEBØLLERNE

Dato: Fredage i uge 27-32 (3. juli-7. august) kl. 11

Mødested: Stenaldercenter Ertebølle, Gl. Møllevej 8, 9640 Farsø

Tilmelding: På stenalder@vmus.dk senest dagen før.

Pris: Voksne 60 kr. Børn og unge under 18 år 20 kr.

Naturen omkring Ertebølle bugner med skønne smagsoplevelser, lige fra den salte tang i fjorden til de vilde æbler i krattet. Stenaldercenter Ertebølle inviterer med på vandretur ved kyst og krat, hvor vi indsamler af de vilde planter og fjordens liv. Derefter tilbereder vi planter og dyr over bål på strandens bålplads.

SOMMERPROGRAM PÅ MARIAGER-HANDEST VETERANJERNBANE

MARIAGER-HANDEST VETERANJERNBANE

Ny Havnevej 3
9550 Mariager

Find køreplan og tidstabel på www.mhvj.dk

Pris for returbillet: Voksne 120 kr. Børn 60 kr.

Billetter bookes på www.visitmariagerfjord.dk/booking/21803

En tur med Danmarks længste veteranbane er en oplevelse i sig selv, men kan også kombineres med en vandretur og udflugt med madkurven, hvor man står af undervejs og tager toget tilbage. Man kan også kombinere togturen med en sejltur på Mariager Fjord og en bustur. Trekanttruten er en mulighed for at kombinere en tur med Mariager Fjords "hjuldamper" Svanen med en togtur med Mariager-Handest Veteranjernbane og en lokal bus Handest – Hobro eller omvendt. På ruten kan et af de smukkeste stykker Danmark opleves. Turen udgår fra både Mariager og Hobro Havn. Se mere på www.svanen.dk
Da der er en begrænset kapacitet på ruten, anbefales at booke online, eller bestille plads så snart som muligt på tlf. 9852 4677.

BRUG MOBILEN I NATUREN

I mange naturområder kan du få mere at vide om stederne med din mobiltelefon. Enten ved at scanne en 2D-kode, som viser til en hjemmeside eller ved at bruge en app.

I Himmerland kan du bruge mobilen disse steder:

LILLE VILDMOSE

Følg **Vildmosen** via Facebook eller Twitter.

MARIAGER FJORD

Brug **Mariagerfjordguiden** på mobilen. Rundt om fjorden er der 40 2D-koder, hvor du kan hente historier, kort, billeder og turforslag.

ROLD SKOV

Røverknolden

Naturlegeplads og musikalsk uderum.

Mountainbikeruterne

Trailcentret ved Skørping

Rold Skov Webguide

Mobilhjemmeside med alle aktiviteter, historier, billeder, kort og turforslag.

Stiguide Himmerland

App med turforslag på afmærkede ruter i Himmerland. Både cykle-, ride- og vandreruter.

Hent den i App Store eller Google Play

VESTHIMMERLAND

Naturekspeditionen har seks 2D-koder i Jenle Plantage, der leder til masser af viden om skov, dyr og planter.

Se mere på www.naturekspeditionen.dk/mobil-natur

AALBORG KOMMUNE

Se de mange muligheder for at dyrke et **aktivt friluftsliv**

www.aalborg.dk/aktivtfriluftsliv

Hent kommunens app, **Det Grønne Guld**, der har masser af inspiration til at få mere ud af naturen.

HÆRVEJEN

Hent **Hærvejens app** i App Store eller GooglePlay.

NATURGUIDEN HIMMERLAND

Naturguidens hjemmeside findes selvfølgelig også i en mobilvenlig udgave.

NATURVEJLEDERE

Naturstyrelsen Himmerland

Naturvejleder Lars Wachmann

www.naturstyrelsen.dk/lokalt/Himmerland

Lille Vildmosecentret

Naturvejleder Jakob Konnerup

www.lillevildmose.dk

Mariagerfjord Naturskole

Naturvejleder Karsten Rybjerg Larsen

karla@mariagerfjord.dk

Naturekspeditionen

Naturvejleder Karin Winther, Vesthimmerlands Kommune

www.naturekspeditionen.dk

Rebild Naturskoler

Naturvejleder Søren Risborg

www.rebildnaturskoler.dk

Nordjyllands Historiske Museum

Naturvejleder Gert Rubæk · Naturvejleder Tommy Jensen

www.nordmus.dk

Aalborg Kommune

Naturvejleder Esben Buch · esben.buch@aalborg.dk

Naturvejleder Ole Henriksen · ole.henrichsen@aalborg.dk

PRIVATE GUIDER M.M., DER UDBYDER EGNE TURE OG KAN BOOKES

Birgitte Simonsen

www.outdoorhimmerland.dk

Bjerg og Søbye, Thingbæk

www.bjergsoebye.dk

Fjordens Naturskole, Mariager

Susanne og Reiner Merke

www.fjordens-naturskole.dk

Forfatter Helge Qvistorff

www.qvistorff.dk

Forfatter Helge Søgaard

www.roldskovguiden.dk

Journalist og forfatter

Henrik Bugge Mortensen

hbm@bugge-olsen.dk

Jeanette Meldgaard

www.gratitude.dk

NaturVinge

Jens Vinge

www.jensvinge.dk

Jytte Sigfredsen (ridning)

www.jyttesigfredsen.dk

Jørgen Pedersen, Rold Storkro

post@jp-rold.dk

Naturvejleder Karsten Hansen

www.naturkarsten.dk

Fotograf Kjeld Thomsen

www.kjeldthomsen.dk

Rebildguide

Marie Louise Maarup

malvm@mst.dk

Bibliotekar Morten Brynildsen

www.skovguiden.dk

Museum Rebild

Niels Jørn Østergaard, Arnt

Johansen m.fl.

mail@spillemandsmuseet.dk

Rebildguide Nina Værum

ninavaerum@gmail.com

Rebildguide Peter Henneby

peter@rebildcentret.dk

Naturgeograf Peter A. Larsen

www.naturturist.dk

Rold Skov Adventure

www.roldskovadventure.dk

Journalist og forfatter

Uffe Westerberg,

uffe.westerberg@icloud.com

www.uffewesterberg.dk

TURISTINFORMATION

Visit Mariagerfjord

www.visitmariagerfjord.dk

VisitAalborg

www.visitaalborg.com

RebildPorten (VisitRebild)

www.rebildporten.dk

VisitVesthimmerland

www.visitvesthimmerland.dk

MUSEER OG NATURCENTRE

Nordjyllands Historiske Museum

- Aalborg Historiske Museum
- Apotekersamlingen
- Gråbrødre kloster Museet
- Lindholm Høje Museet
- Hals Museum
- Cirkusmuseet i Rold
- Vikingecenter Fyrkat
- Boldrup Museum
- Hobro Museum
- Lystfartøjsmuseet, Hobro
- Hadsund Egnssamling
- Møllehistorisk Samling
- Mariager Museum
- Havnø Mølle

www.nordmus.dk

Herregården Hessel

www.herregaarden-hessel.dk

Lille Vildmosecentret

www.lillevildmose.dk

Limfjordsmuseet i Løgstør

www.limfjordsmuseet.dk

Museum Rebild

www.museumrebild.dk

Rebildcentret

med Thingbæk Kalkminer

www.rebildcentret.dk

Lars Kjærs Hus i Rebild Bakker

www.rolld.dk

Vesthimmerlands Museum Aars

www.museumscentraars.dk

Remisen i Dokkedal

www.remisen-dokkedal.dk

Saltcentret i Mariager

www.saltcenter.com

Gasmuseet i Hobro

www.gasmuseet.dk

Maritimt Kulturcenter, Hobro

www.maritimtkulturcenter.dk

Museet Godthaab Hammerværk

www.godthaab-hammerværk.dk

Johannes V. Jensen Museet,

Farsø

www.johannesvjensenmuseet.dk

FÅ MERE AT VIDE

Stiguide Himmerland

App med afmærkede ture i Himmerland

Hent den i App Store eller Google Play

Ud i naturen

Naturstyrelsens hjemmeside med kalender over naturture, faciliteter

i naturområder m.m. · www.udinaturen.dk

Rold Skov Webguide

Information om Rold Skov, turforslag, aktivitetskalender, overnatning m.m.

www.roldskov.info

Mariagerfjordguiden

Alt om natur, lystfiskeri og kulturhistorie · www.mariagerfjordguiden.dk

Naturguiden Himmerland

Information om himmerlandske naturområder, naturture, foldere,

overnatning mm. · www.naturguidenhimmerland.dk

Naturstyrelsen Himmerland

Information om aktivitetsmuligheder, lejrpladser mm. i Rold Skov og

andre skove samt på Livø · www.naturstyrelsen.dk/naturoplevelser

Aalborg Kommune

Beskrivelse af naturområder, ture på egen hånd m.m.

www.aalborg.dk/aktivtfriluftsliv

Naturturist

Turbeskrivelser for naturområder i Himmerland · www.naturturist.dk

Ridespor i Himmerland

Ruter, turforslag og foldere · www.naturguidenhimmerland.dk

FÆRDELSREGLER I NATUREN

Når du færdes i naturen, skal du vise hensyn – både til naturen, til andre besøgende og til lodsejerne.

Specielt om private arealer

Private skove er åbne fra kl. 06 til solnedgang.

Du må gå på skovveje og befæstede stier og cykle på skovvejene.

Ophold nærmere end 150 meter fra bygninger er ikke tilladt.

Det er tilladt at gå og cykle på veje og stier i det åbne land.

Du må færdes til fods på udyrkede arealer, der ikke er indhegnede.

Ophold nærmere end 150 meter fra beboelse er ikke tilladt.

Du må plukke blomster, bær og svampe til eget forbrug fra steder, hvor du lovligt må færdes. Det gælder naturligvis ikke fredede arter.

SE ALLE ADGANGSREGLER PÅ WWW.UDINATUREN.DK

Naturstyrelsen Himmerland

Mariagerfjord Kommune

Rebild Kommune

Vesthimmerlands Kommune

Aalborg Kommune

